

gemeente

Kapelle

Programmabegroting 2026-2029

—→ www.kapelle.nl

Gemeenteraad

VVD

Fractievoorzitter: Iman Vleugel

Raadsleden: Sandra Jebbink, Sacco Westdorp

Gemeentebelang

Fractievoorzitter: Jordy van Leeuwen

Raadsleden: Peter Ganseman, Jordy Bosman*

SGP

Fractievoorzitter: Henk Keurhorst

Raadsleden: Pim van Dijk, Pieter Paardekooper

CDA

Fractievoorzitter: Maarten Hage

Raadsleden: Ernest Franken

PvdA

Fractievoorzitter: Cobie van Zetten

Raadsleden: Eelke de Jong

ChristenUnie

Fractievoorzitter: Pierre Kruizinga

D66

Fractievoorzitter: Marc van Opstal

*André Schmid nam op 23 september 2024 afscheid als raadslid. Jordy Bosman is diezelfde datum benoemd als raadslid bij Gemeentebelang. Peter Ganseman ontbreekt op deze foto.

College B&W

En de bijbehorende portefeuilles

Jon Herselman

Wethouder,

Openbare werken, Sport(voorzieningen) en openbare speelgelegenheden, Financiën, Belastingen en heffingen, Grondexploitatie, Onderwijshuisvesting, Verkeer en vervoer, Accommodaties, Toerisme en recreatie.

Constantijn Jansen op de Haar

Burgemeester,

Bestuur, Regionale samenwerking, Bedrijfsvoering, Burgerzaken en dienstverlening, Burger- en overheidsparticipatie, Openbare orde en veiligheid, Crisisbestrijding, Integrale handhaving.

Marco Kleppe

Wethouder,

Onderwijsbeleid, Jeugd, Werk, inkomen en inburgering, Armoede en schulden, Economische bedrijvigheid.

Siwart Mackintosh

Wethouder,

Ruimtelijke ordening, Vergunningverlening en toezicht, Volkshuisvesting, Dorpshuizen, Klimaatadaptatie en biodiversiteit, Energie- en warmtetransitie, Milieu, Afvalbeleid en -inzameling.

Annebeth Evertz

Wethouder,

Cultuur, Maatschappelijke ondersteuning, Gezondheidszorg, Welzijnsactiviteiten, Inclusie.

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. Hiermee stelt de raad haar doelstellingen, de kaders en de middelen vast voor het komende begrotingsjaar. Hiermee geven we verder invulling aan de ambities en afspraken uit de raadscontourennota.

De voorjaarsnota biedt gemeenten financiële verlichting, maar vormt nog geen structurele oplossing voor de disbalans tussen taken en middelen. Tot en met 2027 zijn extra middelen beschikbaar gesteld om het 'ravijnjaar' gedeeltelijk te dempen. In de miljoenennota is daarnaast incidenteel geld vrijgemaakt om de jeugdzorgkosten van gemeenten van 2023 en 2024 te compenseren. Dat is goed nieuws. Daarmee kunnen we voor 2026 en 2027 een sluitende begroting presenteren. Tegelijkertijd vormt deze tegemoetkoming geen oplossing vanaf 2028. Daarbij verwacht het kabinet vanaf 2028 een structureel voordeel door de hervormingsagenda jeugd. We zetten echter vraagtekens bij de haalbaarheid hiervan. De commissie van Ark brengt naar verwachting in 2027 haar tweede advies uit. De commissie richt zich op de uitvoering van de Hervormingsagenda en kijkt terug tot 2025 én vooruit.

Deze onzekerheden maken het blijvend belangrijk om gezamenlijk na te denken over de prioriteiten en keuzes die we maken voor de komende jaren. Met elkaar maken we die afweging.

Terugblik 3 juni

Zoals afgesproken bij de behandeling van de contourennota in 2022 heeft ook dit jaar 'het goede gesprek' in de gemeenteraad plaatsgevonden. De raadsfracties hebben hierin onder andere aangegeven wat volgens hen prioriteiten zijn en hoe we om moeten gaan met de financiële onzekerheid. Het is aan het college om de ideeën verder invulling te geven, rekening houdend met doeltreffendheid, haalbaarheid en wat dit verder nog betekent voor de inzet van menskracht en financiële middelen.

Tijdens de avond ging het veel over financiën. Een meerderheid is voor het tijdelijk benutten van financiële mogelijkheden, zoals het inzetten van het surplus van de algemene reserve, het verder benutten van het ZEH-dividend en het eventueel werken met een negatief saldo in een latere jaarschijf. Er is echter ook behoefte aan duidelijkheid over een ondergrens en de wens dat dit een tijdelijke oplossing blijft. Daarnaast is het onderwerp verhoging van belastingen aan de orde geweest. Voor een aantal partijen is dit onder voorwaarden bespreekbaar, terwijl anderen aandringen op een maximale belastingstijging die gelijk is aan het inflatiepercentage. De fracties vinden het in zijn algemeenheid belangrijk om voorzieningen in stand te houden en te voorkomen dat er wordt wegbezuinigd, met het oog op mogelijke spijt in de toekomst. De prioriteit van investeringen ligt daarbij met name bij de scholen en de brandweerkazerne, niet bij het gemeentehuis. Wat betreft woningbouw lag de nadruk op betaalbaarheid hiervan. Daarnaast werd het inzetten op preventie, het versterken van de kracht van inwoners en het benutten van gemeenschapszin als strategie om de zorgvraag te beperken. Wat betreft de

inzet van ambtelijke capaciteit werd aangegeven dat de focus moet liggen op essentiële en haalbare ambities, en dat er niet meer gedaan moet worden dan noodzakelijk.

Keuzes in beeld

Net als vorig jaar is in beeld gebracht welke keuzes wel zijn gemaakt, en welke ook niet. Een uitgebreide toelichting hierop vindt u in een bijlage. In de afweging tussen de verschillende inspanningen en ombuigmogelijkheden zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- **We kijken kritisch naar efficiëntie en kostenbeheersing. We benutten tijdelijk financiële mogelijkheden.** In sommige gevallen begroten we strakker dan in eerdere jaren, we hanteren alleen taakstellingen met een uitgebreide onderbouwing en houden de incidentele middelen die we dit jaar hebben ontvangen achter de hand voor 2027 en verder.
- **We zijn een betrouwbare partner in samenwerkingen.** We ervaren de meerwaarde van sterke, structurele bestuurlijke- en organisatorische samenwerkingen in Zeeland en op de Bevelanden. We zijn een betrouwbare partner in deze samenwerkingen en komen onze afspraken na.
- **We blijven investeren in het aantrekkelijk houden van de kernen. We houden voorzieningen in stand.** We vermijden grote zichtbare ingrepen. We voorkomen definitieve bezuinigingen waar we later spijt van krijgen.
- **We beschermen de meest kwetsbare inwoners.** We kiezen er voor bezuinigingen zo min mogelijk ten koste te laten gaan van de meest kwetsbare inwoners, zoals minima, kinderen en mensen met een zorgbehoefte.
- **We blijven investeren in preventie. We ontzien het verenigingsleven.** In de afgelopen jaren is hard gewerkt om met LINK een belangrijke infrastructuur voor onder andere preventie neer te zetten. Daar blijven we op investeren. Het verenigingsleven is ontzettend belangrijk voor de gemeenschapszin in onze gemeente. We kiezen er voor hier niet op te bezuinigen.
- **We beperken de lastenverhoging voor onze inwoners.** We verhogen de gemiddelde woonlasten met het inflatiepercentage van 2,6%. Zo houden we de kostenstijging voor onze inwoners beperkt.

Financieel kader

Overzicht van de begrotingssaldi over de verschillende jaren.

Structureel begrotingssaldo (bedrag x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten exclusief mutaties in reserves	49.680	53.519	52.069	55.800
Baten exclusief mutaties in reserves	-50.752	-52.963	-51.293	-54.625
Geraamd saldo van baten en lasten	-1.072	556	776	1.176

Structureel begrotingssaldo (bedrag x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Toevoeging reserves	-647	-1.624	-785	-785
Onttrekking reserves	1.692	1.068	334	334
Geraamd resultaat	-27	-	325	725
Incidentele lasten incl. incidentele toevoeging reserves	2.290	1.249	415	368
Incidentele baten incl. incidentele toevoeging reserves	-2.290	-1.068	-334	-334
Structureel begrotingssaldo (- = voordeel)	-27	-181	244	691

Heffingen en belastingen

De gemiddelde woonlasten laten we stijgen met het inflatiepercentage (2,6%). Zo houden we de kostenstijging voor onze inwoners beperkt.

Taakstellingen en stelposten

In de programmabegroting en zijn uit oogpunt van kostenbeheersing enkele taakstellingen opgenomen. Deze taakstellingen zijn in onderstaand overzicht opgenomen. De taakstellingen en stelposten voor de periode 2027-2029 zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Taakstellingen programmabegroting:

- Budget van de gemeenteraad (1.8)
- Wmo huishoudelijke hulp en begeleiding (3.19)
- Kostenbeheersing jeugdhulp (3.20)
- Afschrijvingstermijnen en restwaarde van bestaande activa (91.6)
- Structurele salariskosten (91.7)

Verwerking gemeenschappelijke regelingen

In juli 2025 zijn de verschillende begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen door de gemeenteraad behandeld. Deze begrotingen en begrotingswijzigingen zijn verwerkt in deze begroting.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Ontwikkelingen.....	9
Opbouw.....	12
Programmabegroting.....	14
Programma Bestuur en veiligheid.....	15
Programma Wonen en voorzieningen.....	21
Programma Sociaal Domein.....	28
Programma Economische versnelling en toerisme.....	37
Programma Klimaat, energie en milieu.....	43
Programma Leefomgeving en mobiliteit.....	50
Overzicht Middelen	56
Paragrafen	65
Paragraaf Lokale heffingen.....	66
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.....	71
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen.....	85
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	104
Paragraaf Verbonden partijen.....	110
Paragraaf Financiering.....	119
Paragraaf Grondbeleid.....	123

Financiële begroting	128
Reserves	129
Voorzieningen	139
Investeringsplan 2026-2029	147
Geprognostiseerde Balans	148
Meerjarenraming	152
Meerjarenbegroting	152
Bijlagen	164
Beleidsindicatoren	164
Begroting per taakveld	166

Ontwikkelingen

Met de contourennota is gekozen voor een akkoord op hoofdlijnen, waarbij flexibiliteit en ruimte blijft voor nadere uitwerking. Daarbij werd direct geconcludeerd dat ontwikkelingen nooit af zijn. De belangrijkste ontwikkelingen die invloed hebben op onze begroting noemen we daarom hieronder.

Financiën: een stevig fundament vraagt om scherpe keuzes

De afgelopen periode is er veel te doen geweest over de financiële positie van gemeenten. Medio april 2025 is de voorjaarsnota gepresenteerd. Hoewel hierin extra middelen voor gemeenten tot en met 2027 gereserveerd worden, blijven er financiële onzekerheden. Het gaat dan met name over de periode vanaf 2028. Ook wordt al meerdere jaren gesproken over de herverdeling van het gemeentefonds. Voor de gemeente Kapelle moet deze verdeling goed uitpakken. Na jaren van uitstel heeft de minister in een brief aan de Tweede Kamer aangekondigd dat er vanaf 2027 een nieuwe stap zal worden gemaakt in het ingroeipad. Ook hierdoor blijft financiële onzekerheid op de langere termijn bestaan. Door dit alles is de diepte van het ravijn voor onze gemeente nog steeds onzeker, maar duidelijk is dat er een aanzienlijke financiële uitdaging op ons afkomt. Hierdoor is het noodzakelijk om scherpe keuzes te maken en prioriteiten te stellen bij het plannen van inspanningen en investeringen.

Bedrijfsvoering: keuzes maken in een uitdagende tijd

De taken van de gemeente zijn de afgelopen decennia toegenomen en belangrijker geworden. Mede daardoor is ook de uitvoering van de gemeentelijke taken complexer. De maatschappelijke opgaven waar alle gemeenten in Nederland voor staan – denk aan de woningbouwopgave, de opvang van vluchtelingen, de energietransitie, de sociale opgaven of de werking van de arbeidsmarkt – zijn domein overstijgend. En we staan als gemeente vaak niet meer alleen aan de lat, maar zijn wederzijds afhankelijk van medeoverheden, bedrijven, instellingen en inwoners.

In de praktijk zien we bijvoorbeeld dat we als gemeente geconfronteerd worden met een toenemende hoeveelheid verplichte wetgeving. En te maken hebben met allerlei ICT-ontwikkelingen en veiligheidsvraagstukken. Het stelt ons voor de uitdaging om de balans te bewaren tussen ambities en beschikbare capaciteit. Tegelijkertijd ervaren we de gevolgen van de krapte op de arbeidsmarkt. Het werven van nieuwe medewerkers lukt, maar het kost tijd om hen volledig in te werken. Deze ontwikkelingen laten zien dat het maken van keuzes niet alleen op basis van financiële mogelijkheden, maar zeker ook op basis van uitvoeringskracht noodzakelijk is.

Zeeland 2050

De Provincie Zeeland heeft met het initiatief Zeeland2050 een startdocument met daarin een ambitieuze visie aangeboden aan de Zeeuwse gemeenten en het waterschap. Hoe moet Zeeland er in 2050 uitzien? Het uitgangspunt: om de leefbaarheid, economische kracht en sociale samenhang van onze

provincie te behouden, hebben we meer Zeeuwen nodig. Dat is een reactie op de demografische trend waarin een lichte groei in Zeeland zichtbaar is, maar die in bepaalde gebieden omslaat in bevolkingskrimp. Zonder actie dreigt een spiraal van verschraling: minder voorzieningen, (nog) grotere tekorten in zorg en onderwijs, een afname van sterke leefgemeenschappen en een minder aantrekkelijk Zeeland voor mensen om te blijven of zich te vestigen. Om dit tegen te gaan zet de Provincie Zeeland in op drie pijlers: de groene krachtbron, hotspot voor talent en vernieuwend onderwijs en vitale kernen als groene netwerkstad. (Hoe) benutten we de kansen die deze visie biedt om onze eigen positie te versterken?

Regionale samenwerking en Gemeenschappelijke Regelingen

De toenemende complexiteit van maatschappelijke vraagstukken vraagt om intensievere samenwerking op regionaal niveau. Thema's zoals de energietransitie, woningnood, mobiliteit en het sociaal domein zijn gemeente-overstijgend. Samenwerking speelt een belangrijke rol in het effectief aanpakken van deze uitdagingen. Dat doen we door bestuurlijk samen te werken in bijvoorbeeld het OZO en Samenwerking de Bevelanden. Maar ook meer uitvoerend in gemeenschappelijke regelingen.

Tegelijkertijd staan de financiën van gemeenschappelijke regelingen onder druk, vergelijkbaar met de financiële uitdagingen waar wij als gemeente mee te maken hebben. De toenemende taken en verantwoordelijkheden binnen de GR'en leiden vaak tot hogere kosten. Daarnaast zien we dat huisvesting en het robuust maken en houden van diverse GR'en belangrijke aandachtspunten zijn voor de toekomst.

Woningbouwopgave

Door de krappe woningmarkt in Nederland zitten verschillende groepen in de knel; jongeren blijven noodgedwongen langer thuis wonen, middengroepen verdienen te veel voor een sociale huurwoning en hebben te weinig spaargeld voor een koopwoning, ouderen zien geen aantrekkelijk aanbod en blijven steeds langer wonen in hun grote eengezinshuis. Daarbij hebben we te maken met een veranderende vraag door diverse doelgroepen zoals één of tweepersoonshuishoudens, Oekraïners, arbeidsmigranten, statushouders, mensen met een GGZ problematiek of mensen met een lichamelijke beperking. Als gemeente hebben we hierdoor een aantal uitdagingen; het realiseren van voldoende woningen, het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad, het verbeteren van de leefbaarheid in wijken en dorpen en het stimuleren van de economische ontwikkeling.

Omslag van het medische naar het sociale domein

De demografische ontwikkeling van vergrijzing en ontgroening brengt grote uitdagingen met zich mee. Het aandeel ouderen groeit, terwijl het aandeel jongeren afneemt. Dit leidt niet alleen tot een toenemende zorgvraag, maar ook tot krapte op de arbeidsmarkt, waaronder een tekort aan zorgpersoneel. Daarnaast neemt het mantelzorgpotentieel af. Tegelijkertijd wordt de zorg steeds meer thuis georganiseerd (extramuralisering). Dit zien we onder andere in de ouderenzorg, de GGZ, gehandicaptenzorg en jeugdhulp.

Deze omslag vraagt om een andere benadering: van een primair medische insteek naar een bredere sociale aanpak. Het versterken van vitale gemeenschappen, waarin samenredzaamheid en positieve gezondheid centraal staan, wordt steeds belangrijker. Dit betekent investeren in preventie, het activeren van netwerken en het ondersteunen van inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig en gezond te blijven functioneren.

Hervormingsagenda Jeugd en aanbevelingen Commissie van Ark

In de voorjaarsnota zijn extra middelen gereserveerd voor de jeugdzorg in 2026 en 2027. Vanaf 2028 verwacht het kabinet een structureel voordeel door de hervormingsagenda jeugd. We hebben onze vraagtekens bij de haalbaarheid van de beoogde besparingen binnen het huidige tijdspad. Ook de Commissie van Ark concludeert in het rapport 'Groeipijn' dat de hervormingsagenda jeugd noodzakelijk is, maar op zichzelf onvoldoende is om de problematiek in de jeugdzorg het hoofd te bieden. De commissie roept op om de financiële afspraken tussen het rijk en de gemeenten te herijken.

Stijgende kosten en kansenongelijkheid

We zien dat economische onzekerheid op alle gebieden (oplopende kosten van boodschappen, energie, niet in aanmerking komen voor minimaregelingen) effect heeft op een steeds grotere groep mensen die minder zelfredzaam is. Deze groep is divers en omvat ook inwoners die niet eerder aanspraak hebben gemaakt op gemeentelijke voorzieningen zoals bijvoorbeeld een nieuwe groep 'werkende armen'. Dit leidt in de praktijk tot stress, ongezonde keuzes, onderwijsachterstand en het minder meedoen in de samenleving. Dit kent vele aspecten en heeft geen eenduidige oplossing. Toch kunnen bestaande inzichten mede bijdragen aan de oplossing. Zo noemt het rapport 'Leven in de Bevelanden' bijvoorbeeld het integraal werken om tot meer maatwerk te komen, het stimuleren van laagdrempelig contact en kleinschaligheid, het stimuleren van lokale initiatieven en sociale cohesie of de lokale private sector. In onze aanpak richten we ons daarom niet alleen op het ondersteunen van kwetsbare inwoners, maar juist ook op preventie en positieve gezondheid.

Klimaat, energie en milieu

Vraagstukken als netcongestie, circulariteit, natuur en biodiversiteit, de energietransitie en klimaatadaptatie vragen om een toekomstgerichte aanpak. Het ontwikkelen van een toekomstbestendig energiesysteem is essentieel om verder te verduurzamen en onze afhankelijkheid van aardgas te verminderen.

Integraliteit in de leefomgeving

Als gemeente hebben we flinke opgaven en ambities op bijvoorbeeld het gebied van woningbouw, energietransitie, economische ontwikkeling, natuurversterking, klimaatadaptatie, mobiliteit of groenvoorziening. Al deze opgaven leggen letterlijk een claim op de openbare ruimte. Om een afweging te kunnen maken, maken we met de Zeeuwse overheden en de rijksoverheid afspraken in het 'Ruimtelijk Arrangement'.

Opbouw

Programma indeling

De indeling van de programma's is gelijk aan de indeling van de raadscontourennota. Zo sluiten de ambities en de financiële vertaling logisch op elkaar aan. De opbouw van een programma bestaat uit de vragen 'wat willen we bereiken?', 'wat gaan we daarvoor doen?' en 'wat mag het kosten?'. Alle bedragen zijn in duizendtallen, of anders weergegeven.

Wat willen we bereiken?

Elk programma is voorzien van een intro en een overzicht van de visie, strategische en operationele doelstellingen. Daarmee is snel de essentie van het programma af te lezen. De tekst bij visie komt vanuit het Strategisch Kompas, de raadscontourennota of een inhoudelijk visiedocument. De tekst bij strategische doelstellingen komt vanuit de raadscontourennota of inhoudelijke visiedocumenten. De tekst bij operationele doelstellingen komt vanuit inhoudelijke beleidsdocumenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

De inspanningen laten zien welke nieuwe activiteiten we het komende begrotingsjaar uitvoeren om onze doelstellingen te behalen. Deze zijn verder uitgewerkt en aangevuld met de (belangrijkste) betrokken stakeholders, de betrokkenheid van de raad, de planning (1^e of 2^e halfjaar) en de financiën. Reguliere taken en inspanningen zijn benoemd in de inleiding.

Onder financiën is aangegeven wat de financiële impact van de inspanning is. De vermelding 'binnen budget' betekent dat er geen extra budget in de begroting is opgenomen voor de betreffende inspanning. Als er wel meer budget is geraamd is dit aangegeven met 'extra middelen'. Er is alleen een concreet bedrag vermeld als het extra opgenomen budget groter of gelijk is aan € 15.000. Als er extra capaciteit is gemoeid met de uitvoering van een activiteit, dan is dit aangegeven. Incidentele effecten zijn aangegeven met (INC) en structurele effecten met de toevoeging (STR).

In verband met de financiële omstandigheden waar alle gemeentes voor staan, wordt in de begroting ook gekeken naar heroverwegingen binnen bestaand beleid. Om die in beeld te brengen is een bijlage toegevoegd aan het raadsadvies.

Wat mag het kosten?

Elk programma eindigt met een financiële uiteenzetting.

Paragrafen

De paragrafen zijn opgebouwd zoals u van ons gewend bent en waar mogelijk aangepast aan dezelfde indeling zoals in de programma's.

Meerjarenraming

In de meerjarenraming is opgenomen welke plannen voor de langere termijn doorwerken in de begroting.

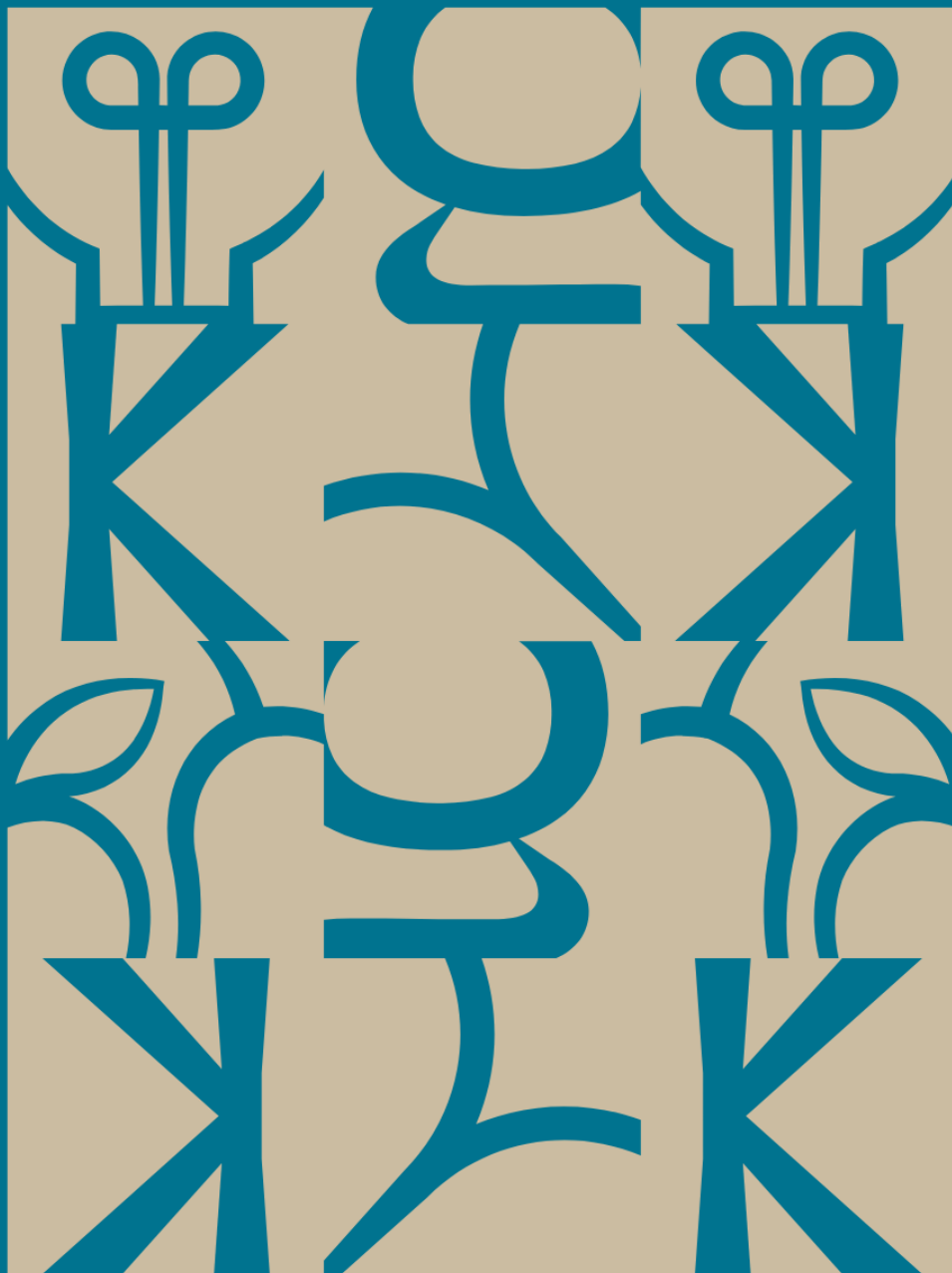
Incidenteel en structureel

Voor structurele baten en lasten geldt in het algemeen, dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd in de begroting staan. Met andere woorden, er is (nog) geen einddatum bekend. Het gaat dus om structureel bestaand beleid. Incidentele baten en lasten betreffen de posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Deze posten zijn tijdig en hebben een einddatum.

Indicatoren

De beleidsindicatoren zijn wettelijk voorgeschreven. Deze zijn toegevoegd aan de bijlage en zijn verder terug te vinden op waarstaatjegemeente.nl. Er is niet altijd een verband met de opgenomen activiteit binnen de programma's. Wanneer indicatoren niet actueel zijn, is dit vermeld.

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en veiligheid	4.545	-2.132	2.413
Wonen en voorzieningen	7.868	-5.477	2.392
Sociaal Domein	19.546	-3.227	16.319
Economische versnelling en toerisme	639	-337	302
Klimaat, energie en milieu	2.279	-1.802	477
Leefomgeving en mobiliteit	8.054	-3.333	4.721
Subtotaal programma's	42.931	-16.307	26.623
Middelen	726	-34.191	-33.465
Overhead	5.933	-254	5.679
Vennootschapsbelasting	91	0	91
Totaal	49.680	-50.752	-1.072
Mutatie reserves	1.692	-647	1.045
Geraamd resultaat	51.373	-51.399	-27
Saldo incidentele baten en lasten	2.290	-2.290	0

Programma- begroting

1. Bestuur en Veiligheid
2. Wonen en Voorzieningen
3. Sociaal Domein
4. Economische versnelling en Toerisme
5. Klimaat, Energie en Milieu
6. Leefomgeving en Mobiliteit

Middelen, overhead en
vennootschapsbelasting

01.

Programma

Bestuur &

Veiligheid

De gemeenteraad, het college en de medewerkers van Gemeente Kapelle zijn facilitator en aanjager van samenwerkingen. Zij vinden het belangrijk dat iedereen gehoord wordt en brengen actief nieuwe samenwerkingen tot stand. De onderlinge banden in de regio zijn sterk.

We zorgen ervoor dat de gemeente Kapelle een fijne en veilige woon-, werk- en recreatieplek is voor iedereen. Kapelle is een levendige en ondernemende gemeente, waarbij we toezicht houden en optreden tegen excessen.

Wat willen we bereiken?

Visie

De gemeenteraad, het college en de medewerkers van Gemeente Kapelle zijn facilitator en aanjager van samenwerkingen. De drempel naar het gemeentehuis is laag en de onderlinge banden in de regio zijn sterk.

Gemeente Kapelle is een veilige woon-, werk- en recreatieplek voor iedereen.

Strategische doelstellingen

We opereren in een netwerk en dragen actief bij aan samenwerkingen.

Het bestuur is zichtbaar en staat midden in de samenleving.

We stimuleren en faciliteren initiatieven en ideeën door inwoners en ondernemers.

We streven naar optimale en toegankelijke dienstverlening voor alle inwoners.

We borgen en verbeteren de leefbaarheid en veiligheid in de gehele gemeente.

Operationele doelstellingen

We versterken de samenwerking binnen Bestuurlijk Platform de Bevelanden

We adviseren over het aangaan van een nieuwe gemeenschappelijke regeling tussen de VRZ en de GGD.

We organiseren de verkiezingen voor de gemeenteraad.

Ook organiseren we de ZLM Tour.

We zijn betrokken bij onze inwoners en leveren maatwerk waar nodig.

We zetten in op de thema's: digitale criminaliteit, ondermijning, zorg en veiligheid, jeugd en veiligheid, veilige en duurzame leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken samen in verschillende verbanden zoals de K80, het Overleg Zeeuwse Overheden en het Samenwerking de Bevelanden. We geven uitvoering aan diverse evenementen zoals de lintjesregen en Franse Herdenking. We organiseren verkiezingen. Op het gebied van burgerzaken kunnen inwoners terecht voor rijbewijzen, paspoorten, huwelijken en veel meer. We geven uitvoering aan ons veiligheidsbeleid en de participatienota.

In 2026 zetten we in op de volgende nieuwe inspanningen:

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	Sterk bestuur						
1.1	We zorgen dat de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd kan worden door o.a. te zorgen voor Verklaring Omtrent Gedrag (VOG), nieuwe devices, het houden van integriteitsonderzoek en het aanstellen van een onafhankelijk informateur en formateur. Ook zorgen we dat zij een inwerkprogramma volgen om een goede start te maken.	Gemeenteraad	Informeren	X		Extra middelen € 34.000, -	INC
	Dienstverlening						
1.2	We organiseren de gemeenteraadsverkiezingen.	Rijksoverheid	Informeren	X		Binnen budget	STR
1.3	We organiseren de ZLM-tour.	Organisator	Informeren	X	X	Binnen budget Voorstel via budgetoverheveling 2 ^e berap.	INC

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/ INC
1.4	We gaan in overleg met de Franse Ambassade om de Franse herdenking eens in de 5 jaar in de huidige vorm te organiseren. De tussenliggende jaren wordt een sobere herdenking.	Franse ambassade, genodigde	Informeren	X	X	Binnen budget	STR
	Veiligheid						
1.5	We adviseren over de totstandkoming van de nieuwe gemeenschappelijke regeling die gemaakt moet worden voor de GGD en VRZ.	GGD, VRZ	Besluiten	X	X	Binnen budget	STR
	Regionale samenwerking						
1.6	We versterken de Samenwerking de Bevelanden door professionalisering van de ambtelijke sturing, het inrichten van een programmabureau en het verbeteren van bestuurlijk-ambtelijk samenspel. Hiermee verstevigen we de regionale positie en samenhang.	Bevelandse gemeenten	Informeren	X	X	Binnen budget	STR
	Burgerzaken						
1.7	We bieden voor huwelijken een extra optie aan voor een korte ceremonie van 20 minuten met maximaal 25 gasten tegen een lager tarief als een normaal huwelijk. Het gratis huwelijk wordt beperkt tot 10 minuten met maximaal 4 gasten.	Bewoners	Informeren	X		Binnen budget	STR
	Taakstellingen						
1.8	We leggen een taakstelling op het budget van de gemeenteraad.	Gemeenteraad	Besluiten	X		Besparing €15.000	STR

Wat mag het kosten?

Bestuur en veiligheid	2025	2026	Vershil
Sterk bestuur	1.086	1.162	75
Dienstverlening	71	51	-20
Digitalisering en datagedreven werken	35	31	-4
Veiligheid	2.610	2.600	-10
Burger- en overheidsparticipatie	8	8	0
Regionale samenwerking	186	241	56
Burgerzaken	344	452	108
Lasten	4.340	4.545	204
Dienstverlening	-15	0	15
Veiligheid	-1.650	-1.812	-162
Burgerzaken	-157	-320	-163
Baten	-1.822	-2.132	-310
Totaal	2.518	2.413	-105

Begrotingsanalyse tussen begroting 2025 en begroting 2026

Programma 1. Bestuur en Veiligheid

Product	Omschrijving	S/I	Bedrag
Lasten			
101. Sterk bestuur	Hogere (salaris)lasten raad en griffier	S	24
101. Sterk bestuur	Hogere (salaris)lasten college B&W	S	36
101. Sterk bestuur	Kosten vanwege nieuwe gemeenteraad (BG26 1.1)	I	34
102. Dienstverlening	Verkiezingen (geen verkiezingen in begroting 2025) (BG26 1.2)	S	39
104. Veiligheid	Opvang Ontheemden Oekraïne	S/I	22
104. Veiligheid	Veiligheidsregio (begroting 2026)	S	-27
106. Regionale samenwerking	Hogere bijdrage samenwerkingsverbanden (dekking oa detachering)	S	56
107. Burgerzaken	Mutatie burgerzaken (adhv kostendekkendheidsonderzoek)	S	108
Diversen	Incidenteel 2025	I	-65
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S/I	-23
Totaal (- = voordeel)			204
Baten			
104. Veiligheid	Opvang Ontheemden Oekraïne (risicovoller ramen)	S/I	-162
107. Burgerzaken	Mutatie burgerzaken (adhv kostendekkendheidsonderzoek)	S	-163
Diversen	Incidenteel 2025	I	15
Totaal (- = voordeel)			-310

02.

Programma

Wonen & Voorzieningen

Kapelle is een fijne gemeente om te wonen, met waardering voor de voorzieningen, hoge kwaliteit van leven en een aantrekkelijke woonomgeving. Het is een plek waar mensen, zodra ze er eenmaal wonen, niet meer weg willen.

Gemeente Kapelle streeft naar een aantrekkelijk woonklimaat voor alle inwoners. We kennen een hoog voorzieningenniveau door bijvoorbeeld winkels, sportfaciliteiten, scholen en recreatiemogelijkheden. De gemeente Kapelle is een gemeente met stedelijke voorzieningen en een dorps karakter dat we koesteren en versterken.

Wat willen we bereiken?

Visie

Ons toekomstig woningaanbod biedt woonruimte voor iedereen. Daarom sturen we op een zorgvuldige balans tussen doelgroepen en type woningen. In het kader van leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze gemeente hechten we aan het behoud van diversiteit in het aanbod van (culturele) voorzieningen. Verenigingen hebben een belangrijke sociale functie in onze gemeente.

Strategische doelstellingen

We voorzien in voldoende nieuwbouw voor de diverse doelgroepen op basis van de ambities uit de Woondeal.

We werken aan een regionale balans van de woningmarkt, en verdelen de aandachtsgroepen waar mogelijk evenredig over de gemeenten. Kapelle neemt hierin haar deel.

Het Kapelse onderwijs heeft goede, kwalitatieve huisvesting.

We blijven investeren in kwalitatief goede voorzieningen. En faciliteren hierin waar nodig.

Operationele doelstellingen

We realiseren voldoende (betaalbare) woningen. Bij initiatieven denken we mee en zoeken naar mogelijkheden.

We voeren verplichtingen voortkomend uit de Spreidingswet uit.

Bij ontwikkellocaties dicht bij voorzieningen zetten we in op voldoende levensloopwoningen.

We zorgen voor passende onderwijs-huisvesting.

We zorgen voor duurzame, goed te gebruiken (verenigings)-gebouwen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken samen binnen Samenwerking de Bevelanden op het gebied van Wonen. We geven gezamenlijk uitvoering aan het in de regionale Woon(zorg)visie opgenomen beleid door bijvoorbeeld het maken van prestatieafspraken met Beveland Wonen en zorginstellingen, het monitoren van de Woondeal, etc. Om beweging in de huidige woningmarkt te krijgen zetten we in op doorstroom. We voeren beleid om ouderen te verleiden naar passende nieuwbouw, waardoor andere huizen weer beschikbaar worden voor gezinnen. Bij inbreidingslocaties zetten we daarbij specifiek in op voldoende levensloopbestendige woningen. Juist voor ouderen is het belangrijk om voorzieningen dichtbij te hebben. Specifiek voor jongeren brengen we de startersleningen in lijn met de huidige markt. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden voor alternatieve woonvormen zoals *'tiny houses'* en hofjes voor ouderen.

In 2026 zetten we in op de volgende nieuwe inspanningen:

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	Sociale samenhang door passende voorziening						
2.1	We stellen het beleid- en beheerplan sportparken met een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) en financiële dekking vast.	Sportverenigingen	Informeren		X	Extra middelen	INC
2.2	Op het Sportpark Groene Woud voeren we een gedeeltelijke renovatie van de top laag van de 3 tennisvelden bij de tennisvereniging uit.	Vereniging	Informeren		X	Investering	Investering
	De beste onderwijskansen voor alle Kapelse kinderen						
2.3	We onderzoeken of de Kapelse scholen zonnebranddispensers willen.	Scholen	Informeren	X		Binnen budget (SPUK GALA)	INC
2.4	Het IKC Wemeldinge en de nieuwe gymzaal worden in 2026 in gebruik genomen.	IKC Wemeldinge, omwonenden	Informeren	X	X	Binnen budget	Investering
2.5	We bereiden de nieuwbouw van IKC Juliana van Stolberg voor.	Juliana van Stolbergschool	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/ INC
2.6	We bereiden locatie de Hoeksteen voor als dislocatie in Wemeldinge als tijdelijke huisvesting voor de Speciale Scholen Kapelle. In 2026 worden procesafspraken gemaakt over het toekomstperspectief Speciale Scholen en de Linge.	Speciale Scholen Kapelle, omwonenden	Informeren		X	Binnen budget	INC
2.7	We organiseren samen met gemeente Reimerswaal en schoolbestuur Albero een Zomerschool. Het biedt kwetsbare kinderen in onze gemeente meer kansengelijkheid. Albero ontvangt hiervoor subsidie Intensivering en verbreding regionale samenwerking kansengelijkheid in het onderwijs.	Gemeente Reimerswaal, Albero scholen	Informeren		X	Binnen budget	STR
	Wonen voor iedereen						
2.8	We herzien het beleid huisvesting arbeidsmigranten met de regionale werkgroep wonen.	Wergroep wonen de Bevelanden	Informeren	X		Binnen budget	INC
2.9	We stellen een huisvestingsverordening met urgentieregeling op, op basis van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting.	Wergroep wonen de Bevelanden	Besluiten	X	X	Binnen budget	INC
2.10	We vertalen het Zeeuwse Actieplan Dakloosheid naar een Zeeuwse uitvoeringsagenda.	Zeeuwse werkgroepen cliënten naastenperspectief én maatschappelijke opvang	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/ INC
	GREX Zuidhoek 4						
2.11	We werken aan de ruimtelijke procedure ten behoeve van Zuidhoek 4, daarna starten we met het plangebied bouwrijp maken. Daarnaast denken we na over de verkoopstrategie.	Omgevingsbeleid	Besluiten	X	X	Binnen budget	INC
	Opvang Asielzoekers						
2.12	We voeren verplichtingen voortkomend uit de Spreidingswet uit. Daarbij werken we samen met het COA bij de noodopvanglocatie voor asielzoekers op de Smokkelhoek. Deze opvanglocatie wordt 13 maanden na opening gesloten.	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers	Informereren	X	X	Binnen budget/ SPUK	INC

Wat mag het kosten?

Wonen en voorzieningen	2025	2026	Vershil
Sociale samenhang door passende voorzieningen	2.451	2.534	82
De beste onderwijskansen voor alle Kapelse kinderen	1.571	1.466	-105
Wonen voor iedereen	203	149	-54
Cultureel erfgoed	113	124	10
Accommodaties	60	66	5
GREX - woningbouw	2.659	3.530	871
Lasten	7.058	7.868	810
Sociale samenhang door passende voorzieningen	-939	-1.032	-94
De beste onderwijskansen voor alle Kapelse kinderen	-434	-422	12
Wonen voor iedereen	-316	-403	-87
Cultureel erfgoed	-5	-1	4
Accommodaties	-85	-88	-3
GREX - woningbouw	-2.659	-3.530	-871
Mutatie reserves	-413	-410	2
Baten	-4.850	-5.887	-1.037
Totaal	2.207	1.981	-226

Begrotingsanalyse tussen begroting 2025 en begroting 2026

Programma 2. Wonen en voorzieningen

Product	Omschrijving	S/I	Bedrag
Lasten			
203. Wonen voor iedereen	Opvang asielzoekers (budgetneutraal)	S/I	41
204. Cultureel erfgoed	Archeologische Samenwerking (uit 1e berap 2025)	S	15
206. GREX - woningbouw	GreX-woningbouw (budgetneutraal)	S	871
Diversen	Mutatie Salarislasten	S	-31
Diversen	SWVO (begroting 2026)	S	-55
Diversen	Kapitaallasten (afschrijvingen en rente)	S	-38
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S/I	7
Totaal (- = voordeel)			810
Baten			
201. Sociale samenhang door passende voorzieningen	Herstel te lage energielasten (effect Jaarrekening 2024)	S	-61
203. Wonen voor iedereen	Opvang asielzoekers (budgetneutraal)	S/I	-41
203. Wonen voor iedereen	Hogere erfpachtinkomsten	S	-27
203. Wonen voor iedereen	Hoger opbrengst grondverkoop	S	-19
206. GREX - woningbouw	GreX-woningbouw (budgetneutraal)	S	-871
Diversen	Indexatie verhuuropbrengsten	S	-31
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S/I	13
Totaal (- = voordeel)			-1.037

03.

Programma

Sociaal Domein

Iedereen in de gemeente Kapelle kan meedoen. Elke inwoner telt. We zetten in op positieve gezondheid, preventie en passende ondersteuning. Dit doen we niet alleen, maar samen in een netwerk van vrijwilligers, maatschappelijke partners en verenigingen.

De sociale samenhang is groot. Er is een 'ons kent ons' gevoel. Kapelle is een dorpsgemeente waarin mensen elkaar nog echt kennen. Inwoners zijn behulpzaam en staan voor elkaar klaar.

Wat willen we bereiken?

Visie

We zetten inwoners in hun kracht en bevorderen de zelfredzaamheid waardoor minder Kapelse inwoners een beroep hoeven doen op professionele ondersteuning vanuit het Sociaal Domein, zoals Wmo-maatwerkvoorzieningen, jeugdhulp en bijstand. De gemeente blijft een vangnet bieden in de vorm van regelingen en voorzieningen voor inwoners die niet mee kunnen doen.

Strategische doelstellingen

Inwoners zijn zich bewust van en worden gestimuleerd tot gezond leven.

Iedereen kan meedoen in onze samenleving.

We ondersteunen kwetsbare inwoners.

We richten ons op menselijke maat met sturing op de kosten. Onze hulp is effectief en noodzakelijk.

Operationele doelstellingen

We zetten in op positieve gezondheid, preventie en algemene voorzieningen.

We geven uitvoering aan de Regiovisie Jeugdhulp Zeeland.

We waarderen en ondersteunen onze vrijwilligers, mantelzorgers, lokale initiatieven, verenigingen en kerken die bijdragen aan maatschappelijke thema's.

We geven uitvoering aan de visie op het Sterk Lokaal Team

Wat gaan we daarvoor doen?

We zorgen dat iedereen kan meedoen in de samenleving, ongeacht leeftijd of beperkingen, ongeacht of je veel of weinig te besteden hebt of welke taal je spreekt. Dit doen we in eerste instantie door te zorgen dat onze sociale basis op orde is. De lokale kracht van onze dorpen en ons verenigingsleven dragen eraan bij dat we naar elkaar omkijken in onze gemeente. Waar nodig en waar mogelijk dragen we bij aan deze sociale basis door vrijwilligers, verenigingen en mantelzorgers te ondersteunen. We willen dat iedereen (mentaal) gezond is en blijft. Dat kinderen veilig kunnen opgroeien. Dat iedereen voldoende geld heeft om de maand door te komen en er geen problematische schulden zijn. Dit alles is niet voor iedereen mogelijk. Voor de meest kwetsbare inwoners vormt de gemeente een vangnet; we zijn verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning aan onze inwoners door uitvoering te geven aan onder andere de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet. Bij ons Lokaal Integraal Netwerk Kapelle (LINK) kunnen inwoners terecht voor informatie en advies over wonen, zorg, welzijn en financiën. LINK biedt hulp en ondersteuning en zoekt mee naar een passende oplossing of de juiste hulpverlening. Gemeente Kapelle maakt deel uit van een aantal Gemeenschappelijke Regelingen (GR) met wie we samen onze zorg inkopen en/of die namens de gemeente taken uitvoeren in het Sociaal Domein. Dit zijn GR de Bevelanden, afdeling Werk, Inkomen en Zorg (WIZ), de Betho, het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO) en de GGD/Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ), maar ook de Zeeuwse Muziekschool is een GR die taken voor ons uitvoert. Daarnaast kennen we centrumgemeenten die taken rondom Beschermd Wonen en de arbeidsmarktregio uitvoeren. Het Sociaal Domein staat voor een aantal grote uitdagingen. Kapelle vergrijst en ontgroent, kwetsbare groepen zoals (dementerende) ouderen maar ook mensen met psychiatrische en verstandelijke problematiek moeten steeds langer thuis blijven wonen, terwijl het mantelzorgpotentieel afneemt. Daarnaast zien we een toename van mensen met schulden en is een deel van onze inwoners laaggeletterd.

In 2026 zetten we in op de volgende nieuwe inspanningen:

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	Positieve gezondheid						
3.1	We geven uitvoering aan de speerpunten preventie Sociaal Domein zoals vastgesteld in de Speerpuntennota Preventie Sociaal Domein 2025-2030. • sterke gezinnen • voorkomen van financiële problemen bij jongeren • voorkomen van eenzaamheid onder jongeren		Informereren	X	X	Binnen budget (SPUK GALA)	INC

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
3.2	We starten een kletscorner in Wemeldinge.	Bibliotheek	Informeren		X	Binnen budget	STR
3.3	We continueren de huidige werkzaamheden van de bibliotheek zodat voldaan wordt aan de aanstaande zorgplicht van de Bibliotheekwet.	Bibliotheek, inwoners	Informeren	X	X	€ 39.000,-	STR
3.4	We onderzoeken de toekomstbestendigheid van het ZeeuwsFruitMuseum.	ZeeuwsFruitMuseum en Stichting Musea De Bevelanden	Informeren	X		Binnen budget	INC
3.5	In samenwerking met de andere deelnemende gemeenten herstructureren we de Muziekschool Zeeland op basis van de adviezen uit het onderzoek naar het muziekonderwijs in Zeeland.	Muziekschool Zeeland	Informeren	X	X	Binnen budget	INC
3.6	We gaan verenigingsondersteuning via een regionaal coördinatiepunt uitvoeren. Door krachten te bundelen kan er gerichtere ondersteuning aan verenigingen worden geboden.	SportZeeland/SMWO	Informeren	X	X	Binnen budget	STR
	Inclusieve samenleving						
3.7	We geven uitvoering aan de Lokale Inclusie Agenda.	Inwoners, belangenorganisaties, zorgorganisaties, onderwijs, bedrijven	Informeren	X		Binnen budget	STR
	Ondersteunen kwetsbare inwoners						
3.8	In overeenstemming met de Regiovisie Jeugdhulp Zeeland 2023-2028 werken we efficiënter in Zeeland, door gelijke methodieken en instrumenten te gebruiken in de toegang tot Jeugdhulp. We stellen hiervoor een Zeeuws opleidingsplan op.	Zeeuwse gemeenten	Informeren	X	X	Binnen budget	STR

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/ INC
3.9	In overeenstemming met de Regiovisie Jeugdhulp Zeeland 2023-2028 leren we door meer data te verzamelen over behandelduur, doorverwijzingen en resultaten van Jeugdhulptrajecten. We bespreken deze met jeugdhulpaanbieders en verwijzers om verbeteringen door te voeren.	Zeeuwse gemeenten, aanbieders, verwijzers	Informeren	X	X	Binnen budget	STR
3.10	We willen de af- en ombouw van JeugdzorgPlus realiseren. De focus ligt op het verminderen van gesloten jeugdhulp en het bieden van passende alternatieve hulp, bij voorkeur thuis of in een kleinschalige setting.	Zeeuwse en West-Brabantse gemeenten	Informeren	X	X	Binnen budget	STR
3.11	Na een uitbreiding van disciplines binnen het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) richten we ons op het duurzaam borgen van deze versterking. Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan een gefaseerde voorbereiding op de toekomstige integratie van het CJG binnen het Sterke Lokale Team. Dit omvat onder meer het behouden en bevorderen van deskundigheid, het waarborgen van continuïteit in dienstverlening en het verstevigen van de samenwerking binnen het lokale netwerk.	Aanbieders	Informeren	X	X	Binnen budget	STR
3.12	We geven vervolg aan de visie op het Sterk Lokaal Team. Deze visie vormt het fundament voor een toegankelijke, integrale en samenhangende ondersteuning van inwoners van 0 tot 100 jaar. Zo bouwen we aan een duurzaam en veerkrachtig Sterk Lokaal Team dat in staat is om multidisciplinair, integraal, effectief en nabij in te spelen op de uiteenlopende ondersteuningsbehoeften van onze inwoners.	SMWO, SWVO, GR de Bevelanden, GGD, aanbieders	Informeren	X	X	Binnen budget	STR

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/ INC
3.13	We positioneren LINK door middel van gerichte communicatie via diverse kanalen waaronder een website zodat voor inwoners en netwerkpartners duidelijk is wat LINK doet en waarvoor je bij LINK terecht kan.		Informeren	X	X	Binnen budget	STR
3.14	We bereiden een nieuwe regionale kadernota armoede en schulden voor die per 2027 in zal gaan.	GR de Bevelanden	Besluiten		X	Binnen budget	INC
3.15	Met de invoering van de Participatiewet in balans wijzigt de Participatiewet. We passen de Verordening participatiewet aan.	GR de Bevelanden	Besluiten	X		Binnen budget	INC
	Diversen						
3.16	We starten met het inrichten van de gemeenschappelijke regeling (GR) Sociaal Domein en Jeugdregio Zeeland. De streefdatum voor inwerkingtreding is 1 januari 2027. De huidige gemeenteraden geven een zienswijze. Na de gemeenteraadsverkiezingen zullen de gemeenteraden om toestemming gevraagd worden voor het starten van de regeling.	SWVO, Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (GGD), CZW-bureau	Besluiten		X	Binnen budget	INC
3.17	De GR Sociaal Domein en Jeugdregio Zeeland zal pas per 1 januari 2027 in werking treden. Tot die tijd blijft de taak toezicht en naleving Wmo en Jeugdwet bij het CZW-bureau, waar deze nu tijdelijk is ondergebracht.	CZW-bureau	Informeren	X	X	€ 28.000,-	INC
3.18	Onder voorbehoud van onderzoek reserve (overschot) regiobudget beschermd wonen en opvang (zorglandschap) en de jaarstukken 2025 CZW bureau. Het genoemde bedrag betreft een inschatting en kan afwijken.					Inkomsten € 500.000	INC

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	Taakstellingen						
3.19	We begroten Wmo huishoudelijke hulp en begeleiding lager dan de prognose van SWVO. De voorbije jaren hebben we op deze onderdelen steeds geld terugontvangen (te ruim begroot). Dit had te maken met de zogeheten uitgestelde vraag: door personeelstekorten niet kunnen voorzien in de gevraagde hulp. Aanbieders hebben maatregelen genomen om dit positief te beïnvloeden. Gezien de voortdurende krapte op de arbeidsmarkt valt te betwijfelen of die beïnvloeding reëel is.	SWVO	Informeren			Besparing € 135.000,-	STR
3.20	We blijven inzetten op kostenbeheersing door de maatregelen van de Hervormingsagenda uit te voeren, de afbakening in de nieuwe Verordening Jeugdhulp, uitbreiding van het Centrum voor Jeugd en Gezin én afbouw Jeugdzorgplus. Casemanagement voeren we per 2025 zelf uit in plaats van het in te kopen via IJZ. We monitoren de kostenontwikkeling door middel van de maandelijkse rapportages van IJZ. Zie inspanningen 3.8 t/m 3.13.	IJZ	Informeren		X	Besparing € 400.000,-	STR

Wat mag het kosten?

Sociaal Domein	2025	2026	Vershil
Positieve gezondheid	3.085	2.822	-263
Inclusieve samenleving	760	754	-6
Ondersteunen kwetsbare inwoners	13.597	15.970	2.373
Lasten	17.441	19.546	2.104
Positieve gezondheid	-340	-777	-437
Inclusieve samenleving	-50	-50	0
Ondersteunen kwetsbare inwoners	-1.902	-2.400	-498
Mutatie reserves	0	0	0
Baten	-2.292	-3.227	-935
Totaal	15.150	16.319	1.170

Begrotingsanalyse tussen begroting 2025 en begroting 2026

Programma 3. Sociaal Domein

Product	Omschrijving	S/I	Bedrag
Lasten			
301. Positieve gezondheid	Zeeuwse MuziekSchool (begroting 2026)	S	-22
303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	Participatiebudget (bijstelling obv Septembecirculaire 2025)	S	34
303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	Beschut werk (bijstelling obv Septembecirculaire 2025)	S	34
303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	SPUK inburgering	S/I	103
303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	Uitvoeringskosten Jeugd (obv opgave IJZ)	S	1.690
303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	Mutatie taakstellingen Jeugd	S	-57
303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	Taakstelling WMO (BG26 3.19)	S	-135
303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	GR de Bevelanden - WIZ (bijdrage + uitvoering, excl BUIG)	S	128

Programma 3. Sociaal Domein

Product	Omschrijving	S/I	Bedrag
303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	Hogere lasten BUIG (budgetneutraal)	S	307
Diversen	Mutatie Salarislasten	S	48
Diversen	Indexatie subsidies	S	19
Diversen	Brede SPUK Gala	S	-123
Diversen	GGD (begroting 2026)	S	23
Diversen	SWVO (begroting 2026)	S	266
Diversen	Incidenteel 2025	I	-75
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S/I	-136
Totaal (- = voordeel)			2.104
Baten			
301. Positieve gezondheid	Regiobudget Beschermd Wonen (BG26 3.18)	I	-500
301. Positieve gezondheid	Mutatie SPUK Inburgering	S	-174
303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	Hogere bijdrage WMO (zie JR 2024)	S	-15
303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	Hogere baten BUIG (Budgetneutraal)	S	-307
Diversen	Brede SPUK Gala	S/I	53
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S/I	8
Totaal (- = voordeel)			-935

04. Programma Economische versnelling & Toerisme

De kernen in de gemeente bruisen en het toerisme vergroot het woongenot doordat het zorgt voor extra levendigheid. De aanwezigheid van water draagt, samen met het groene landschap, bij aan de charme en het toeristisch potentieel. Daarnaast kent de gemeente Kapelle een zeer actieve en ondernemende gemeenschap. De gemeente staat bekend als vooruitstrevend, met een focus op ontwikkeling en groei.

Wat willen we bereiken?

Visie

Ondernemers zijn belangrijk voor de gemeente. Ze zorgen voor werkgelegenheid, bedrijvigheid en levendigheid en dragen bij aan het woongenot. We faciliteren ondernemers met ideeën die het wonen in onze gemeente nog aantrekkelijker maken en richten ons op uitstekend contact tussen ondernemers onderling en met de gemeente.

Wemeldinge als toeristische trekpleister in Zeeland, landelijk toerisme op andere plekken in de gemeente.

Strategische doelstellingen

We versterken de toeristische aantrekkelijkheid van Wemeldinge. We houden rekening met de verschillende belangen.

Kapelle is een ondernemende gemeente, waar ondernemers zich graag vestigen. We streven naar kwalitatieve bedrijventerreinen.

We faciliteren bestaande bedrijven en bieden hen de mogelijkheid zich te blijven ontwikkelen.

We stimuleren bedrijven om aan de slag te gaan met Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).

We willen een aantrekkelijk winkelbestand in de gemeente.

Operationele doelstellingen

We geven uitvoering aan het Masterplan Wemeldinge en de Boulevard-visie.

We benutten de mogelijkheden vanuit Interreg voor de toekomst-bestendige beleving voor jong en oud.

Bedrijfsgronden geven we bij voorkeur uit aan bedrijven die een logische uitbreiding zijn van de huidige bedrijvigheid. Met name food- en agri-business. En de daaraan faciliterende bedrijven.

We geven uitvoering aan de detailhandel-visie samen met stakeholders.

We faciliteren de huisvesting van arbeids-migranten die nodig zijn voor onze bedrijven op de juiste wijze.

We maken plannen om een nieuw bedrijventerrein te realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken samen binnen Samenwerking de Bevelanden en Regiobureau Zeeland (OZO) op het gebied van economie, recreatie en toerisme. We ondersteunen en inspireren onze ondernemers waar nodig bij hun ideeën, leggen bedrijfsbezoeken af en promoten de Kapelse ondernemers actief via onze gemeentelijke kanalen en de Bloesem van Zeeland. We geven uitvoering aan het Masterplan Wemeldinge recreatie en toerisme en de Boulevardvisie waarbij we Wemeldinge als toeristische trekpleister in onze gemeente profileren. Daarnaast zetten we samen met ondernemers stappen op het gebied van de detailhandelvisie. We stimuleren het onderlinge contact met en tussen de ondernemers.

In 2026 zetten we in op de volgende nieuwe inspanningen:

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	Economische versnelling						
4.1	We leveren een bijdrage aan promotie en we organiseren bijeenkomsten voor Kapelse ondernemers.	Ondernemers	Informeren	X	X	Binnen budget	STR
4.2	We werken aan de aantrekkelijkheid van Kapelle zoals bedoeld in de detailhandelvisie. Het gaat onder andere over de straatmeubilair en de sfeerverlichting in het centrum van Kapelle en het beheer hiervan.	Ondernemers (verenigingen)	Informeren	X	X	Extra middelen € 5.000	STR
4.3	We onderzoeken subsidiemogelijkheden voor onderdelen uit de detailhandelvisie.	Rijksoverheid	Informeren	X	X	Binnen budget	INC
	Toerisme en recreatie						
4.4	Vanuit de uitvoeringsagenda Boulevardvisie bouwen we een nieuwe voetgangersbrug bij de jachthaven in Wemeldinge.	Ondernemers, inwoners en stakeholders	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
4.5	We begeleiden het project Interreg Beleefbare Schelde in relatie tot Geopark. We krijgen hiervoor subsidie vanuit Interreg. Deze projecten komen voort uit Boulevardvisie en Masterplan Wemeldinge.	Inwoners, ondernemers, Nationaal Park Oosterschelde e.a.	Informeren	X	X	Binnen budget	INC
4.6	Vanuit het Masterplan Wemeldinge ontwikkelen we een tweede interactieve belevingsroute in Kapelle. We krijgen hiervoor subsidie vanuit Interreg.	Inwoners, ondernemers, stakeholders	Informeren	X	X	Binnen budget	INC
4.7	We onderzoeken de subsidiemogelijkheden voor verschillende onderdelen uit de Boulevardvisie	Rijksoverheid	Informeren	X	X	Binnen budget	INC
	GREX-bedrijfsterrein						
4.8	We ontwikkelen plannen voor een nieuw bedrijventerrein in Kapelle (uitbreiding Smokkelhoek)	Ondernemers, stakeholders, provincie Zeeland, Bevelandse gemeenten	Besluiten	X	X	Binnen budget	INC

Wat mag het kosten?

Economische versnelling en toerisme	2025	2026	Vershil
Economische versnelling	176	135	-41
Toerisme en recreatie	268	171	-97
GREX - bedrijfsterrein	302	333	31
Lasten	746	639	-106
Toerisme en recreatie	0	-4	-4
GREX - bedrijfsterrein	-302	-333	-31
Mutatie reserves	-2	-2	0
Baten	-305	-339	-35
Totaal	441	300	-141

Begrotingsanalyse tussen begroting 2025 en begroting 2026

Programma 4. Economische versnelling en toerisme

Product	Omschrijving	S/I	Bedrag
Lasten			
401. Economische versnelling	Geen deelname meer aan Contacta vanaf 2026	S	-14
402. Toerisme en recreatie	Budget naar regionale samenwerking (budgetneutraal)	S	-10
403. GREX - bedrijfsterrein	Grondexploitaties - bedrijfsterrein (budgetneutraal)	S	31
Diversen	Kapitaallasten (afschrijvingen en rente)	S	-50
Diversen	Mutatie Salarislasten	S	22
Diversen	Incidenteel 2025	I	-83
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S	-2
Totaal (- = voordeel)			-106
Baten			
403. GREX - bedrijfsterrein	Grondexploitaties - bedrijfsterrein (budgetneutraal)	S	-31
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S	-4
Totaal (- = voordeel)			-35

05.

Programma

Klimaat, Energie & Milieu

Duurzaamheid speelt steeds vaker een rol op verschillende beleidsterreinen. De gemeente stimuleert en faciliteert inwoners en ondernemers om een bijdrage te leveren. De duurzaamheidskeuzes dragen bij aan de leefbaarheid en het woongenot in de kernen.

We stimuleren de aanleg van nieuwe (herbruikbare) energie, zoals uit waterstof. De gemeente is hierin vooruitstrevend en innovatief. We behouden het groene karakter van de gemeente. Daarnaast spelen we in op verschillende uitdagingen, zoals netcongestie.

Wat willen we bereiken?

Visie

We maken vaart met duurzaamheid. Met de duurzaamheidsagenda geven we, maatschappelijk gedragen, lokaal invulling aan het verduurzamen van de leefomgeving, samenleving en gemeentelijke organisatie. Het uiteindelijke doel is 49% CO2-reductie in 2030 en 95% in 2050.

Strategische doelstellingen

We verduurzamen de gebouwde omgeving.

We zorgen voor voldoende opwek van duurzame energie. En dragen bij aan een robuust energienet.

We stimuleren en faciliteren inwoners en ondernemers in het maken van circulaire keuzes.

Gemeente Kapelle heeft een groene, natuurlijke en klimaat-bestendige leefomgeving.

De gemeente geeft het goede voorbeeld door de eigen organisatie te verduurzamen.

We voeren onze wettelijke taak uit om bij alle huishoudens het afval in te zamelen.

Operationele doelstellingen

We gaan aan de slag met wijkuitvoeringsplannen. We sluiten aan bij het ZIP en de Bevelandse aanpak energiearmoede.

We werken samen met de netbeheerders en zoeken actief naar alternatieve energiebronnen.

We stimuleren circulaire initiatieven door bewustwording, trainingen en het samenbrengen van partijen.

We stellen groenstructuurplannen op, werken een hitteplan uit en werken aan voldoende zoetwaterbeschikbaarheid.

Duurzaamheid werkt door in het inkoopbeleid, de bedrijfsvoering en mobiliteit.

We passen het afvalbeleid aan om zo weinig mogelijk restafval per inwoner in te zamelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Binnen het programma Klimaat, Energie en Milieu (KEM) voeren we ons duurzaamheids- en afvalbeleid uit. Vanuit de duurzaamheidsagenda werken we aan de bouwstenen Klimaatbestendige Leefomgeving, Duurzame Mobiliteit, Warmte in de Gebouwde Omgeving, Natuur en Biodiversiteit, Waterstof en Elektriciteit, Circulaire Gemeente en Eigen Organisatie. Vanuit de bouwstenen ondersteunen we inwoners en ondernemers met het verduurzamen van hun woning en bedrijf, zorgen voor een groene leefomgeving, trekken we het initiatief voor een aftakking op de waterstofbackbone, zorgen we voor voldoende laadpalen en ondersteunen we initiatiefnemers voor het opwekken van duurzame energie. We zorgen vanuit het afvalbeleid voor het inzamelen van huishoudelijk afval.

In 2026 zetten we in op de volgende nieuwe inspanningen:

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	Natuur en biodiversiteit						
5.1	We communiceren naar inwoners over het vergroenen van hun eigen terrein.	Inwoners	Informeren	X	X	Binnen budget	STR
	Afvalstoffenheffing						
5.2	We onderzoeken continue de mogelijkheden van een verdere aanpassing van het afvalbeleid.	Inwoners, afvalinzamelaars	Informeren en besluiten	X	X	Binnen budget	INC
	Circulaire gemeente						
5.3	We dragen bij aan de uitvoering en kennisontwikkeling binnen de regionale doelstellingen van het Beleidsplan circulaire economie.	Ondernemers, andere overheden	Informeren	X	X	Binnen budget	STR
5.4	We passen circulariteit toe in onze eigen organisatie.		Informeren	X	X	Binnen budget	STR
5.5	We promoten en ondersteunen circulaire initiatieven voor inwoners.	Inwoners	Informeren	X	X	Binnen budget	STR

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/ INC
5.6	We ondersteunen ondernemers om circulariteit toe te passen.	Ondernemers	Informereren	X	X	Binnen budget	STR
	Elektriciteit						
5.7	We werken samen om ambities te realiseren ondanks netcongestie. We onderzoeken de mogelijkheden voor een energy hub op Smokkelhoek.	Inwoners, ondernemers, netbeheerders, andere overheden	Informereren	X	X	Binnen budget	STR
5.8	We actualiseren de bouwsteen elektriciteit.	Inwoners, ondernemers, netbeheerders, andere overheden	Besluiten	X		Binnen budget	INC
	Duurzame mobiliteit						
5.9	We evalueren de pilot voor het toestaan van Verlengde Particuliere Aansluitingen (VPA).	Inwoners	Informereren	X	X	Binnen budget	INC
	Verduurzaming eigen organisatie						
5.10	We geven het goede voorbeeld door onze eigen organisatie te verduurzamen.		Informereren	X	X	Binnen budget	STR
5.11	We stimuleren verbonden partijen om met duurzaamheid aan de slag te gaan.	Verbonden partijen	Informereren	X	X	Binnen budget	STR
	Klimaatbestendige leefomgeving						
5.12	We voeren de gebiedsgerichte aanpak zoetwaterbeschikbaarheid uit.	Ondernemers, andere overheden	Informereren	X	X	Extra middelen	INC
5.13	We evalueren het uitvoeringsplan van de bouwsteen klimaatbestendige leefomgeving.		Informereren	X	X	Binnen budget	INC

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/ INC
	Warmte in gebouwde omgeving						
5.14	We voeren de warmtetransitie uit met een wijk-, buurt- en/of doelgroepgerichte aanpak om woningen te isoleren en aardgasverbruik te verminderen.	Inwoners	Informereren	X	X	Binnen budget	STR
5.15	We voeren de SPUK Energiearmoede uit, door middel van de Bevelandse aanpak energiearmoede.	Inwoners	Informereren	X	X	Binnen budget	STR
5.16	We voeren de SPUK Lokale Aanpak Isolatie (Nationaal Isolatie Programma) uit, door middel van het Zeeuws isolatieprogramma.	Inwoners	Informereren	X	X	Binnen budget	STR
5.17	We realiseren een gebiedsgerichte omgevingsvergunning op basis van een soortenmanagementplan (SMP) waarmee gebouwgeigenaren op de lange termijn, zonder extra kosten en jaarrond, natuurvriendelijk kunnen isoleren (NVI). In de tussentijd nemen we ook maatregelen om gebruik te maken van de landelijke aanpak NVI en het pre-SMP. Zo blijft isoleren ook op korte termijn mogelijk.	Provincie	Informereren	X	X	Binnen budget	INC
	Waterstof						
5.18	We ondersteunen de ontwikkeling van een regionale waterstofketen (productie – distributie – afname) voor een toekomstbestendig ondernemersklimaat in combinatie met het verduurzamen van de bedrijventerreinen.	Ondernemers, andere overheden	Informereren	X	X	Binnen budget	STR

Wat mag het kosten?

Klimaat, energie en milieu	2025	2026	Verschil
Natuur en biodiversiteit	25	17	-8
Afvalstoffenheffing	1.485	1.543	58
Circulaire gemeente	467	590	123
Elektriciteit	15	6	-9
Duurzame mobiliteit	2	2	0
Verduurzaming eigen organisatie	5	3	-3
Klimaatbestendige leefomgeving	20	10	-10
Warmte in gebouwde omgeving	251	71	-180
Waterstof	39	39	0
Lasten	2.308	2.279	-29
Afvalstoffenheffing	-1.747	-1.799	-52
Circulaire gemeente	-274	0	274
Warmte in gebouwde omgeving	-109	-3	106
Mutatie reserves	-4	-4	0
Baten	-2.134	-1.806	328
Totaal	174	473	300

Begrotingsanalyse tussen begroting 2025 en begroting 2026

Programma 5. Klimaat, Energie en Milieu

Product	Omschrijving	S/I	Bedrag
Lasten			
502. Afvalstoffenheffing	Mutatie afvalbegroting	S	58
503. Circulaire gemeente	Inhuur CDOKE (dekking via gemeentefonds)	S/I	96
508. Warmte in gebouwde omgeving	SPUK Energiearmoede	I	-109
Diversen	Incidenteel 2025	I	-45
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S/I	-29
Totaal (- = voordeel)			-29
Baten			
502. Afvalstoffenheffing	Onttrekking voorziening afval	S/I	-30
502. Afvalstoffenheffing	Mutatie afvalstoffenheffing	S	-22
503. Circulaire gemeente	CDOKE via gemeentefonds	S	274
508. Warmte in gebouwde omgeving	SPUK Energiearmoede	I	109
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S	-3
Totaal (- = voordeel)			328

06. Programma Leefomgeving & Mobiliteit

De gemeente investeert in een veilige, aantrekkelijke, rustige en groene woonomgeving met maatschappelijke voorzieningen én goede infrastructuur. De goede infrastructuur en verbindingen maken de gemeente aantrekkelijk voor diverse activiteiten, waaronder wonen, werken, recreatie en toerisme. Zowel via de snelweg A58 als het openbaar vervoer en het treinstation, is de gemeente gemakkelijk bereikbaar.

Wat willen we bereiken?

Visie

De gemeente investeert in een veilige, aantrekkelijke, rustige en groene woonomgeving met maatschappelijke voorzieningen en goede infrastructuur.

Strategische doelstellingen

Gemeente Kapelle kent een groene en gezonde leefomgeving in alle kernen.

We zetten handhaving in om de kwaliteit van de leefomgeving te borgen.

De gemeente kent een goede infrastructuur en is daardoor gemakkelijk bereikbaar.

We werken aan de hand van de uitgangspunten binnen de Omgevingswet.

We delen de beschikbare openbare ruimte zo optimaal mogelijk in. Daarbij hebben we zorg voor maatschappelijke belangen.

Operationele doelstellingen

We hebben aandacht voor meer groen in de wijk bij geplande werkzaamheden en stimuleren inwoners hun tuin te vergroenen.

We zetten in op een robuuste handhaving, waarbij samenwerking binnen de regio en met andere handhavingspartners een voorwaarde is.

Binnen onze infrastructuur geven we meer ruimte aan de fiets en zoeken we naar de mogelijkheden van duurzame mobiliteit.

We geven invulling aan de Omgevingsvisie en Omgevingsplan. En optimaliseren onze werkprocessen.

We stellen ons begraafplaatsen-beleid af op de huidige wensen en behoeften van onze inwoners. En creëren daarbij toekomstbestendige begraafplaatsen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onze straten en wegen zijn veilig en aantrekkelijk. Waar nodig blijven we investeren in goede en duurzame straatverlichting en zorgen we voor verkeersveiligheid. We letten daarbij op dat we ons geld verstandig uitgeven. We onderhouden het openbaar groen zo dat er een goede balans is tussen biodiversiteit, passend onderhoud en de kosten. We zetten in op het verbeteren van de mobiliteit, bijvoorbeeld voor de verkeerssituatie in Wemeldinge. We onderzoeken hoe we de parkeerdruk kunnen verminderen. Ook in de andere kernen willen we ervoor zorgen dat er genoeg parkeerplekken zijn.

In de komende jaren werken we samen met inwoners, bedrijven en andere partijen aan een omgevingsplan voor de hele gemeente. Het doel is een actueel en dynamisch plan dat aansluit op de behoeften van onze inwoners en bedrijven, met aandacht en respect voor het buitengebied. We zorgen voor een veilige en aantrekkelijke woon-, leef- en werkomgeving door goede voorlichting, duidelijke communicatie en een verantwoorde inzet van toezicht en handhaving. Toezicht en handhaving zijn gericht op het naleven van regels, niet op het uitdelen van boetes.

In 2026 zetten we in op de volgende nieuwe inspanningen:

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	Leefomgeving						
6.1	We vernieuwen Kom- en Welkomstborden aan de gemeentegrenzen.	Inwoners en bezoekers	Informeren	X		Investering	INC
6.2	We stellen een nieuw beleid- en beheerplan op voor de openbare verlichting.	Inwoners en bezoekers	Besluiten	X		Binnen budget	INC
6.3	We hebben een aanvullend budget nodig om de markeringen op diverse verkeersdrempels te herstellen.	Inwoners en bezoekers	Informeren	X		Extra middelen € 25.000,-	INC
6.4	Om de speelplaatsen goed te beheren, stellen we een nieuw beleids- en beheerplan op.	Inwoners en bezoekers	Besluiten		X	Extra middelen € 20.000,-	INC

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	Leefomgeving – Natuur en biodiversiteit						
6.5	Afronden van een groenstructuurplan inclusief kostendekking van de maatregelen.	Inwoners en bezoekers	Besluiten	X		Binnen budget	INC
	Mobiliteit						
6.6	De hubs voor het Flex-vervoerssysteem in de Bevelanden, waaronder Kapelle, worden gerealiseerd in samenwerking met de provincie. Bestaande abri's worden vervangen of verwijderd op basis van een afweging van nut en noodzaak, om zo de reizigersvoorzieningen optimaal af te stemmen.	Gebruikers openbaar vervoer	Informeren	X	X	Binnen budget	INC
	Omgevingsrecht						
6.7	We stellen een gebiedsdekkend omgevingsplan op, een verplichting vanuit de Omgevingswet. Dit project loopt van 2026 tot en met 2029.	Inwoners	Besluiten	X	X	Budgetoverheveling 2025 en voor 2027 t/m 2029 € 34.000 per jaar	INC
6.8	We kijken kritisch naar de taken die uitgevoerd worden door de Omgevingsdienst Zeeland (voormalige RUD Zeeland) en de samenwerking met de VRZ en GGD met als doel een kostenbesparing te realiseren met behoud van de wettelijke taken.	Omgevingsdienst Zeeland, VRZ en GGD.	Informeren	X	X	Binnen budget	STR
	Begraafplaatsen						
6.9	We implementeren het nieuwe beleidsplan begraafplaatsen incl. de verordening.	Gebruikers begraafplaatsen. Begrafenisondernemers.	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

Wat mag het kosten?

Leefomgeving en mobiliteit	2025	2026	Vershil
Leefomgeving	2.848	2.786	-62
Leefomgeving - Natuur en biodiversiteit	1.024	968	-57
Leefomgeving - Klimaatbestendige leefomgeving	0	43	43
Mobiliteit	111	154	43
Omgevingsrecht	1.689	2.056	368
Riolering	1.700	1.689	-10
Begraafplaatsen	324	358	33
Lasten	7.696	8.054	358
Leefomgeving	-208	-203	5
Leefomgeving - Natuur en biodiversiteit	-13	-20	-7
Mobiliteit	0	0	0
Omgevingsrecht	-771	-846	-75
Riolering	-1.879	-1.959	-80
Begraafplaatsen	-316	-305	11
Mutatie reserves	-75	-135	-60
Baten	-3.262	-3.468	-207
Totaal	4.435	4.586	151

Begrotingsanalyse tussen begroting 2025 en begroting 2026

Programma 6. Leefomgeving en mobiliteit

Product	Omschrijving	S/I	Bedrag
Lasten			
601. Leefomgeving	Machinaal straatvegen (1e berap 2025)	S	48
602. Leefomgeving - Natuur en biodiversiteit	Groenplan	S	-54
605. Omgevingsrecht	RUD (Begroting 2026)	S	217
606. Riolering	Mutatie lasten Riolering	S	53
Diversen	Kapitaallasten (afschrijvingen en rente)	S	-66
Diversen	Mutatie Salarislasten	S	20
Diversen	Incidenteel 2025	I	-53
Diversen	Incidenteel 2026	I	213
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S	-20
Totaal (- = voordeel)			358
Baten			
605. Omgevingsrecht	Hogere legesopbrengsten	S	-58
606. Riolering	Mutatie baten Riolering	S	-73
699. Mutatie reserves	Onttrekking uit reserve begraven	S	-60
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S	-16
Totaal (- = voordeel)			-207

Middelen & Overhead

Welke opbrengsten ontvangt de gemeente vanuit de algemene uitkering, belasting en heffingen, dividend? En wat zijn de kosten van overhead, geldmiddelen en vennootschapsbelasting?

Overhead zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de paragraaf Bedrijfsvoering gaan we hier inhoudelijk verder op in.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken nauw samen met de Bevelandse gemeenten en GR de Bevelanden als het gaat om ICT en de aanschaf van nieuwe systemen. We geven uitvoering aan de iVisie en stimuleren bewustwording over informatieveiligheid. Onze communicatie met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners is toegankelijk, transparant en duidelijk. We profileren Gemeente Kapelle actief op de arbeidsmarkt en zetten in op het aantrekken, behouden en ontwikkelen van talent. Op het gebied van juridische zaken zetten we ons in voor de Wet Openbare Overheid.

In 2026 zetten we in op de volgende nieuwe inspanningen:

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	ICT						
91.1	We verlengen de pilot SafeGPT met 1 jaar	n.v.t.	Informereren	X		€15.000	INC
91.2	We voeren digitoegankelijkheidsonderzoeken uit. Hiermee voldoen we aan de wettelijke verplichting en garanderen we dat inclusiviteit wordt gewaarborgd. Hierdoor zijn onze diensten en digitale informatie volledig toegankelijk voor alle inwoners, inclusief mensen met een beperking.	n.v.t.	Informereren		X	€7.500	INC
91.3	We schaffen een Woo-platform aan. Deze is noodzakelijk om te voldoen aan de eisen van de Woo en om de transparantie richting inwoners te waarborgen.	Bevelandse gemeenten en GR de Bevelanden	Informereren		X	€8.000	INC
91.4	We besteden het zaaksysteem aan.	Bevelandse gemeenten en GR de Bevelanden	Informereren	X	X	€10.000	INC

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/ INC
	Dividend						
91.5	We zetten het door ons te ontvangen ZEH-dividend structureel in voor 75% Dit is in lijn met de ruimte die we hiervoor hebben gekregen met de toezichthouder. Tegelijkertijd vinden we dit voorzichtig. We voegen de meeropbrengst via het surplus algemene reserve incidenteel toe aan 2027. Dat lost de structurele opgave niet op, maar geeft wel invulling aan het begrotingsadvies van de VNG.	N.v.t.	Besluiten				STR INC
91.5	We zetten het surplus van de algemene reserve in, voor de jaarschijf 2027. Dat lost de structurele problemen niet op, maar geeft wel invulling aan het begrotingsadvies van de VNG.	n.v.t.	Besluiten				INC
	Taakstellingen						
91.6	We doen onderzoek naar afschrijvingstermijnen en restwaarde van bestaande activa.	n.v.t.	Informereren		X	Binnen budget	STR
91.7	We geven invulling aan de bestaande taakstelling op de structurele salariskosten. De totale omvang van de begroting slinkt en daarmee ook het aantal ambities die we uit kunnen voeren. We realiseren deze taakstelling door bij natuurlijk verloop kritisch te kijken of alle vacatures ingevuld moeten worden en keuzes te maken in het uitvoeren van ambities en taken.	n.v.t.	Informereren	X	X	Besparing van €164.063	STR

Wat mag het kosten?

Middelen	2025	2026	Vershil
Algemene dekkingsmiddelen			
Belastingen en heffingen	111	107	-4
Geldmiddelen	623	618	-4
Lasten	734	726	-8
Belastingen en heffingen	-3.757	-4.040	-283
Geldmiddelen	-2.136	-3.143	-1.007
Algemene uitkering	-25.324	-27.007	-1.683
Baten	-31.218	-34.191	-2.973
Saldo alg. dekkingsmiddelen	-30.484	-33.465	-2.981
Overhead			
Kosten organisatie	3.291	3.573	282
Huisvesting gemeentehuis	463	423	-40
ICT	182	110	-73
P&O	124	128	4
Voorlichting en communicatie	65	35	-30
Juridische zaken	18	35	18
Ondernemingsraad	6	6	-1
GR de Bevelanden (excl. WIZ)	1.663	1.624	-39
Mutatie reserves	0	1.692	1.692
Lasten	5.811	7.625	1.814
Kosten organisatie	-245	-240	5
Huisvesting gemeentehuis	-1	-1	0
Juridische zaken	0	-13	-13
Mutatie reserves	-5	-5	0
Baten	-251	-259	-8
Saldo overhead	5.560	7.366	1.806

Middelen	2025	2026	Vershil
Vennootschapsbelasting			
Vennootschapsbelasting	149	91	-58
Lasten	149	91	-58
Mutatie reserves	-149	-91	58
Baten	-149	-91	58
Saldo vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal	-24.924	-26.099	-1.175

Uitkering gemeentefonds

Deze uitkering is gebaseerd op de septembercirculaire 2025. Onderstaand treft u een specificatie aan van deze uitkering over 2025 tot en met 2029. Per 1 januari 2023 is het nieuwe verdeelstelsel ingegaan. Daarbij is een in groeipad van 3 jaar afgesproken. Kapelle is een voordeelgemeente. Het maximale positieve effect in 2023 is € 7,50 per inwoner, voor 2024 is dat € 22,50 per inwoner en voor 2025 (de maximale) € 37,50 per inwoner. Dit is verwerkt in de (meerjaren)begroting 2026-2029. Omdat de herverdeling nog niet helemaal is afgerond, Kapelle is voordeelgemeente, hebben we vooruitlopend op de verdere uitwerking, voor de periode 2027-2029 een stelpost opgenomen om het voordeel alsnog te effectueren.

Het onderzoek naar de Overige Eigen Middelen is nog niet afgerond. Daardoor is besloten het vereveningspercentage van de OZB te handhaven op de huidige 70% voor niet-woningen en 80% voor woningen, in plaats van een ophoging naar 90% verevenen.

Het "ravijnjaar" 2026 is door ingrepen vanuit het Rijk met twee jaar uitgesteld, maar niet afgesteld. Voor de periode vanaf 2028 is er nog steeds sprake van een "ravijn". Inmiddels weten we dat het Rijk op dit moment niet met aanvullende middelen komt om het ravijn te dichten. Wel houden we vanaf 2028 rekening met een stelpost voor compensatie op grond van de commissie van Ark.

Btw-compensatiefonds

De verwachte ruimte onder het plafond van gemeenten voor het jaar 2024 is berekend op € 332 miljoen. In deze begroting hebben we dit voor 100% ingeboekt voor een bedrag van € 209.000.

x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene uitkering	26.519	26.305	26.970	26.952	27.894
Decentralisatie uitkering	492	840	241	239	235

Integratie uitkering	526	536	547	534	525
Overige uitkering	-/- 882	-/- 882	-/- 882	-/- 882	-/- 882
Totaal	26.655	26.798	26.875	26.843	27.771
Stelpost Herverdeling Gemeentefonds			200	400	600
Stelpost Deskundigencommissie Van Ark				1.059	891
Stelpost Regeling CDOKE			423	423	423
Stelpost Btw-compensatiefonds		209	209	209	209
Totaal	26.655	27.007	27.707	28.933	29.893

SPUKS

De bijdrage voor de voormalige SPUK-regeling CDOKE is in 2026 opgenomen onder de Decentralisatie-uitkeringen voor een bedrag van € 470.000. Omdat dit in de septembercirculaire incidenteel is opgevoerd hebben we dit bedrag, mede op advies van VNG, als stelpost voor de periode 2027-2029 doorgetrokken. We houden hierbij rekening met een korting van 10%. De SPUK-regeling Openbare bibliotheken vervalt na 2026 (€ 100.000).

Onvoorzien

Het besluit begroting en verantwoording schrijft voor dat er een post onvoorzien moet worden opgenomen in de begroting. Het is echter mogelijk om deze vast te stellen op € 0. Eventuele onvoorziene uitgaven worden opgevangen binnen het programma en bij overschrijding gemeld aan de raad bij de tussentijdse rapportages. Daarnaast beschouwen we de mogelijke risico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Begrotingsanalyse tussen begroting 2025 en begroting 2026

Programma 90. Algemene dekkingsmiddelen

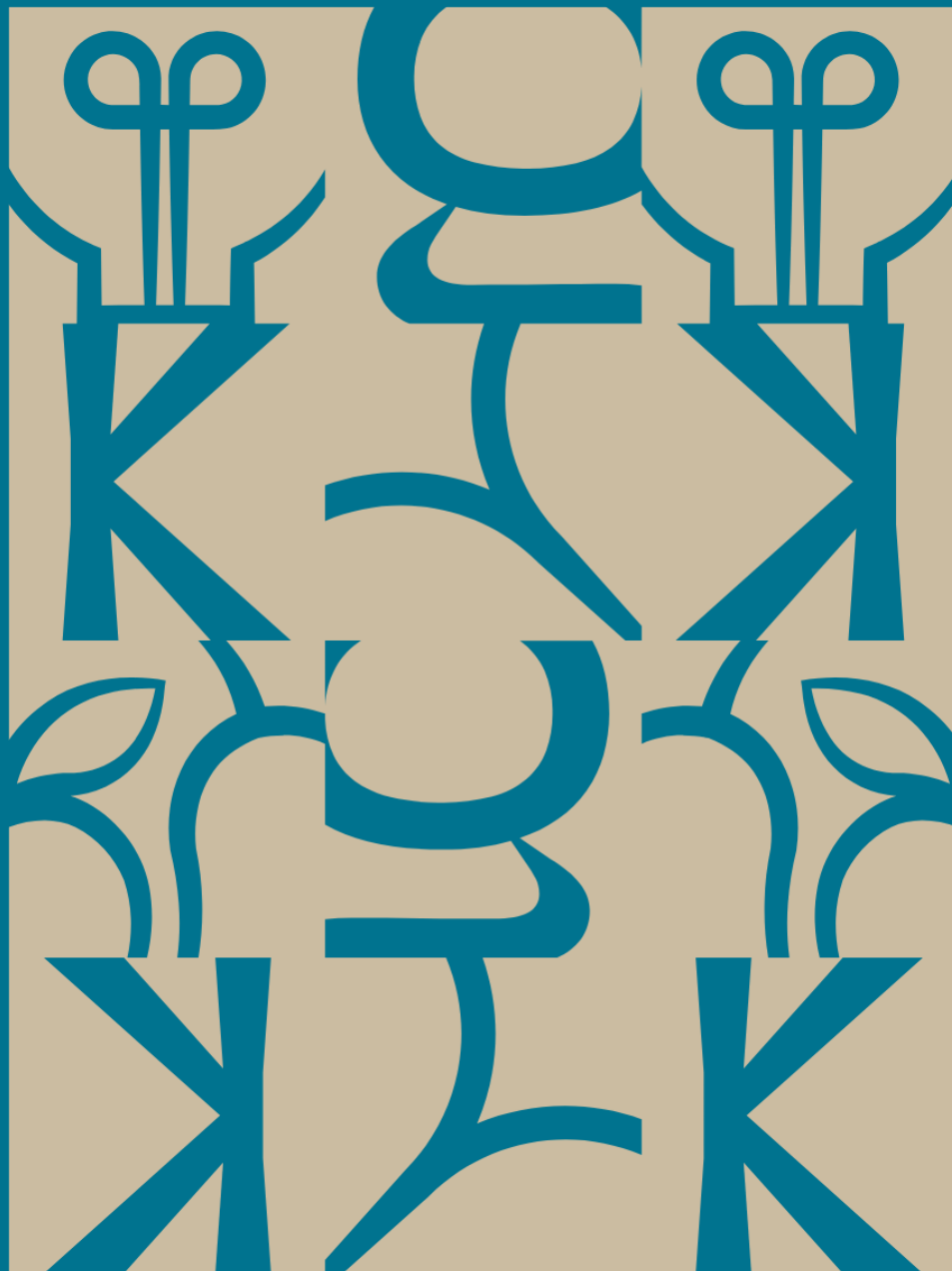
Product	Omschrijving	S/I	Bedrag
Lasten			
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S	-8
Totaal (- = voordeel)			-8
Baten			
9001. Belastingen en heffingen	Hogere opbrengst OZB	S	-238
9001. Belastingen en heffingen	Hogere opbrengst toeristenbelasting	S	-50
9002. Geldmiddelen	ZEH-dividend naar 100% van € 100 miljoen	S	-334
9002. Geldmiddelen	ZEH dividend - incidenteel	I	-667
9003. Algemene uitkering	Hogere Gemeentefonds	S	-1.346
9003. Algemene uitkering	CDOKE naar gemeentefonds	S/I	-470
9003. Algemene uitkering	Mutatie BCF (meicirculaire 2025)	S	133
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S	-1
Totaal (- = voordeel)			-2.973

Programma 91. Overhead

Product	Omschrijving	S/I	Bedrag
Lasten			
9101. Kosten organisatie	Mutatie Salarislasten	S	271
9101. Kosten organisatie	Mutatie doorbelasting salarissen naar programma's en investeringen	S	-115
9101. Kosten organisatie	Mutatie doorbelasting inhuur naar programma's en investeringen	S	-15
9101. Kosten organisatie	Inhuur bij ziekte (budgetneutraal)	S	80
9101. Kosten organisatie	Toevoeging voorziening RVU	I	27
9101. Kosten organisatie	Hogere lasten informatievoorziening	S	40
9102. Huisvesting gemeentehuis	Lagere energielasten	S	-34
9108. GR de Bevelanden (excl. WIZ)	GR de Bevelanden (begroting 2026)	S	-77
9108. GR de Bevelanden (excl. WIZ)	Inhuur via GR de Bevelanden (voorheen eigen personeel)	S	37
9199. Mutatie reserve	ZEH-dividend (INC) naar Algemene Reserve	I	1.335
9199. Mutatie reserve	Incidenteel saldo naar Algemene reserve	I	357
Diversen	Kapitaallasten (afschrijvingen en rente)	S	-26
Diversen	Incidenteel 2025	I	-171
Diversen	Incidenteel 2026	I	41
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S	64
Totaal (- = voordeel)			1.814
Baten			
9101. Kosten organisatie	Detachering ambtelijk personeel	S	85
9101. Kosten organisatie	UWV-vergoedingen (budgetneutraal)	S	-80
Diversen	Overige (kleine mutaties)	S	-13
Totaal (- = voordeel)			-8

Programma 92. VPB

Product	Omschrijving	S/I	Bedrag
Lasten			
9201. Vennootschapsbelasting	Lager VPB-last	S	58
Totaal (- = voordeel)			58
Baten			
9299. Mutatie reserves	Lager VPB-last	S	-58
Totaal (- = voordeel)			-58

Paragrafen

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en
Risicobeheersing
3. Onderhoud Kapitaalgoederen
4. Bedrijfsvoering
5. Verbonden partijen
6. Financiering
7. Grondbeleid

01.

Paragraaf

Lokale

Heffingen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de geraamde inkomsten uit de gemeentelijke heffingen. De gemeente kent belastingen (zoals bijvoorbeeld de OZB en forensenbelasting) en heffingen (zoals bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing en rioolheffing). Verder biedt de paragraaf een overzicht van de tariefontwikkelingen, een opgave van de woonlasten en informatie over de kostendekking van tarieven en over de kwijtschelding.

Beleid

Gemeente Kapelle streeft naar een evenwichtige ontwikkeling van de lastendruk. Uitgangspunt is dat de lokale heffingen de inflatie volgen. De leges zullen in het algemeen kostendekkend worden geheven. Bij de berekeningen van de kostendekking hanteerden we de "handreiking kostenonderbouwing lokale heffingen". Sabewa Zeeland verzorgt de heffing en invordering van de OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing, forensen- en toeristenbelasting en de waardebepaling op grond van de Wet WOZ. Ook verzorgt Sabewa Zeeland de kwijtschelding.

Overhead

De systematiek van de toerekening van overhead aan de taakvelden is opgenomen in de financiële verordening vastgesteld, zijnde:

Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt uitgegaan van de volgende toerekening:

$$\text{Opslag per taakveld} = \frac{\text{Personeelslasten + inhuur derden taakveld}}{\text{Totale personeelslasten alle taakvelden + inhuur alle taakvelden excl. overhead}} \times \text{overhead}$$

Belastingen

We laten de gemiddelde woonlasten met 2,6% stijgen. De exacte tarieven worden in de decemberraad vastgesteld.

Totale raming van de inkomsten:

Belasting/heffing		2025	2026	2027	2028	2029
Onroerende zaakbelasting	Eigenaren woningen	1.749	1.820	1.928	2.043	2.143
Onroerende zaakbelasting	Eigenaren niet-woningen	610	721	740	759	778
Onroerende zaakbelasting	Gebruikers niet-woningen	928	984	1.010	1.036	1.063
Totaal onroerende zaakbelasting		3.286	3.525	3.678	3.838	3.985
Totaal opbrengst rioolheffing		1.879	1.952	2.024	2.098	2.175
Totaal opbrengst afvalstoffenheffing	excl. bedrijfsafval	1.558	1.556	1.564	1.571	1.579
Lijkbezorgingsrechten		314	303	316	323	348
Forensenbelasting		139	136	140	144	147
Toeristenbelasting		319	369	369	369	369

Overzicht kostendekking afvalstoffen-, rioolheffing en lijkbezorgingsrechten:

	Afvalstoffen- heffing 2025	Afvalstoffen- heffing 2026		Rioolheffing 2025	Rioolheffing 2026		Lijkbezorging 2025	Lijkbezorging 2026
Kosten taakveld (incl. omslagrente)	€ 1.485	€ 1.529		€ 1.700	€ 1.689		€ 324	€ 297
Opbrengst taakveld	€ 187	€ 240		€ 25	€ 25		€ 8	€ 8
Netto kosten taakveld	€1.298	€1.289		€ 1.675	€ 1.664		€ 316	€ 289
Overhead	€ 35	€ 44		€ 94	€ 83		€ 100	€ 89
BTW	€ 225	€ 236		€ 304	€ 306		€ 0	€ 0
Totale kosten	€ 1.558	€ 1.569		€ 2.073	€ 2.053		€ 416	€ 378
Opbrengst heffingen	€ 1.558	€ 1.562		€ 1.879	€ 1.952		€ 314	€ 303
Dekking	100%	100%		91%	95%		75%	80%

Algemeen

Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen wordt uitgegaan van de volgende toerekening:

$$\text{Opslag per taakveld} = \frac{\text{Personeelslasten + inhuur derden taakveld}}{\text{Totale personeelslasten alle taakvelden + inhuur alle taakvelden excl. overhead}} \times \text{overhead}$$

Met ingang van de begroting 2020 wordt deze methode in de tariefberekening toegepast. Het toe te rekenen % overhead-opslag bedraagt in 2026 49% (in 2025 48%).

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing. Uitgangspunt is dat alle kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval voor 100% in het tarief worden meegenomen. De stijging van de kosten in 2026 ten opzichte van 2025 wordt met name veroorzaakt door hogere toegerekende personeelslasten en de bijdrage voor de milieustraat. We hebben het basistarief met 2,6% verhoogd ten opzichte van 2025. Door € 75.000 (in 2025 € 45.000) uit de voorziening afvalstoffenheffing vrij te laten vallen blijft de kostendekking op 100% gehandhaafd. De onttrekking aan de voorziening is verwerkt in de post opbrengst taakveld.

De afvalstoffenheffing is gekoppeld aan het gevoerde afvalbeleid binnen de gemeente. Met behulp van een financiële prikkel op de variabele kosten wordt getracht de hoeveelheid restafval te verminderen. Vanaf 2021 zijn we gestart met het toepassen van een oplopend tarief per lediging, naarmate meerdere malen wordt aangeboden. Het basistarief voor de eerste 13 ledigingen bedraagt € 6,00. Daarna rekenen we een tarief van € 15,00. Bij meer dan 20 ledigingen bedraagt het tarief € 17,50. Bij de hoogbouw bedraagt het basistarief voor de eerste 104 inworpen € 0,75. Daarna een tarief van € 1,25. Bij meer dan 160 inworpen bedraagt het tarief € 1,50 per inworp. Deze tarieven blijven gehandhaafd. We gaan in 2026 uit van 47.000 betaalde ledigingen laagbouw en 10.000 ledigingen hoogbouw.

Rioolheffing

De aanleg, het onderhoud en vervanging van het gemeentelijk rioolstelsel wordt betaald via de rioolheffing. Uitgangspunt hierbij is 100% kostendekking. Per huishouden wordt een tarief in rekening gebracht. Het tarief voor een eenpersoonshuishouden bedraagt 75% van het tarief voor een meerpersoonshuishouden. De niet-woningen worden aangeslagen op basis van de WOZ-waarde. Op begrotingsbasis vindt een toevoeging aan de voorziening riolering plaats. Deze toevoeging is gebaseerd op het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) en wordt aan het eind van het jaar in mindering gebracht op de uitgevoerde vervangingsinvesteringen. In de begroting 2026 is rekening gehouden met een toevoeging aan de voorziening van € 750.000.

Tegenover lagere kapitaallasten in 2026 staat een hogere toevoeging aan de voorziening riolering op grond van het VGRP. Evenals in 2025 is er geen sprake van 100% kostendekking. Daarom willen we het tarief beperkt extra verhogen. We bereiken een kostendekking van ruim 95% wanneer we het tarief ten opzichte van 2025 met 3% verhogen. De kostendekking in 2025 bedroeg ruim 90%. Om op termijn weer op 100% kostendekking te komen, sluiten we meerdere tariefaanpassingen in de toekomst niet uit.

Lijkbezorging

Het onderdeel begraafplaatsen is arbeidsintensief. Een 100% kostendekking is moeilijk te realiseren. Het tarief voor de lijkbezorging is ook dit jaar niet kostendekkend. Bij de invoering van het nieuwe begraafbeleid gaan we uit van een kostendekking van 80% (was 75%), waarbij de tarieven met 6% zijn verhoogd ten opzichte van 2025.

Overzicht kostendekking leges

Hoofdstuk	2025			2026		
	Lasten	Baten	%	Lasten	Baten	%
Titel 1 Algemene dienstverlening	481	145	30%	326	325	100%
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	780	771	99%	842	746	89%
Titel 3 Dienstverlening vallen onder Europese dienstenrichtlijn	23	22	95%	23	11	47%
Totaal	1.283	938	73%	1.191	1.082	91%

In 2025 is een kostendekkendheidsonderzoek voor de leges uitgevoerd. Door een piek bij burgerzaken is de kostendekkendheid verbeterd.

Kwijtscheldingsbeleid

Wanneer iemand een laag inkomen heeft, kan kwijtschelding worden aangevraagd. Verzoeken om kwijtschelding worden getoetst aan landelijke normen; Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Leidraad kwijtschelding gemeentelijke en - waterschapsbelastingen. Kwijtschelding is mogelijk voor rioolheffing gebruik woningen en voor een gedeelte van de afvalstoffenheffing. In de begroting is € 46.500,00 gereserveerd voor kwijtscheldingen.

02.

Paragraaf

Weerstandsv Vermogen & Risicobeheersing

Vooruitgang, innovatie en ambitie bestaan niet zonder risico's. Om goed voorbereid te zijn op de toekomst, kijken we actief naar het herkennen en beheersen van risico's. Dit zorgt ervoor dat onze informatie zo compleet mogelijk is waardoor we betere besluiten kunnen nemen.

Daarnaast houden we als gemeente een buffer aan om financiële tegenvallers op te vangen. Deze bestaat uit de middelen waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Risicobeleid

Om invulling te geven aan de wettelijke eisen voor risicomanagement, hebben we de "Nota integraal risicomanagement en 2023 en verder" vastgesteld. Onderstaande definities zijn hieruit afkomstig. Deze sluiten aan bij de wettelijke eisen uit het "Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)" en het financieel toezichtkader van de provincie Zeeland.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is een opsomming van alle middelen die we kunnen toepassen om risico's op te vangen. Het gaat hierbij niet alleen om middelen die direct beschikbaar zijn, maar ook om stille reserves, voorraden of onbenutte belastingcapaciteit. In de onderstaande tabel staat een opsomming van de verschillende onderdelen die meetellen voor de beschikbare belastingcapaciteit:

Onderdelen weerstandscapaciteit:
Algemene reserve (vrij besteedbaar)
Bestemmingsreserves (vrij besteedbaar)
Reserves exploitatie bouwgrond
Onbenutte belastingcapaciteit
Eventuele begrotingsruimte
Kostenreductie (bezuinigingen)

Benodigde weerstandscapaciteit

Een risico is gedefinieerd als een onzekere gebeurtenis met negatieve gevolgen, die voortkomt uit activiteiten van de gemeente en die niet voorzien zijn binnen de huidige exploitatie. De negatieve gevolgen hoeven niet enkel financieel te zijn, maar kunnen ook op andere gebieden impact hebben. Voorbeelden hiervan zijn mate van uitstel of imagoschade. Als er sprake is van financiële gevolgen, wordt de verwachtingswaarde als volgt opgesteld:

$$\text{Verwachtingswaarde}(\text{risico}_x) = \text{kans} \times \text{impact in €}$$

Voor de impact in € wordt een inschatting gemaakt van de maximale financiële impact. Voor de bepaling van de kans maken we gebruik van de volgende tabel:

Klasse	Kans	Betekenis	Gewicht
1	Zeer laag	< 1x per 5 jaar	10%
2	Laag	1 x per 3-5 jaar	30%
3	Gemiddeld	<1x per 3 jaar, <1x per jaar	50%
4	Hoog	1x per jaar	70%
5	Zeer hoog	>1x per jaar	90%

De benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit de som van alle financiële verwachtingswaardes van de risico's:

$$\text{Benodigde weerstandscapaciteit} = \sum_x \text{Verwachtingswaarde}(\text{Risiko}_x)$$

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de verhouding aan tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze wordt als volgt berekend:

$$\text{Weerstandsratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Hieruit volgt dat de weerstandsratio kan stijgen (dan wel dalen) als gevolg van een stijging (daling) in de beschikbare weerstandscapaciteit of een daling (stijging) van de benodigde weerstandscapaciteit. Hoe hoger die ratio, hoe beter de gemeente in staat is bestaande risico's af te dekken. Gemeente Kapelle gebruikt de volgende betekenissen:

Ratio X	Betekenis
$X \geq 2,0$	Uitstekend
$1,4 \leq X < 2,0$	Ruim voldoende
$1,0 \leq X < 1,4$	Voldoende
$0,8 \leq X < 1,0$	Matig
$0,6 \leq X < 0,8$	Onvoldoende
$X < 0,6$	Ruim onvoldoende

Beschikbare weerstandscapaciteit

Onderdelen weerstandscapaciteit:	Stand 31-12-2025	Stand 31-12-2026
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	6.884	8.576
Bestemmingsreserves (vrij besteedbaar)	60	0
Reserves exploitatie bouwgrond	573	482
Onbenutte belastingscapaciteit	Pm	Pm
Begrotingsruimte	0	0
Kostenreductie	Pm	Pm
Totaal	7.517	9.058

Benodigde weerstandscapaciteit

	Risico	Verwachtingswaarde	Kans	Imago impact	Financiële impact
	Regiovisie jeugd/ hervormingsagenda	360	Zeer hoog	Laag	400
	Open einde regelingen	350	Hoog	Laag	500
	Bedrijfsvoering	150	Middel	Middel	300
	Verbonden partijen	100	Middel	Hoog	200
	Kwetsbare doelgroepen blijven thuiswonen	100	Middel	Laag	200
	Bedrijfscontinuïteit en kritische processen	100	Zeer Laag	Hoog	1.000
	Gemeentefonds	100	Middel	Zeer Laag	200
	Persoonsgegevensbescherming	70	Hoog	Zeer Hoog	100
	Netcongestie	30	Laag	Middel	100
	Opvang ontheemden Oekraïne risicovoller begroten	15	Zeer laag	Zeer laag	150
	Garantstellingen	10	Zeer Laag	Middel	100
	Benodigde weerstandscapaciteit	1.385			

In bovenstaande tabel is een overzicht opgenomen van alle geïnventariseerde risico's. In het vervolg van deze paragraaf worden deze nader uitgewerkt. De verwachtingswaarde is het resultaat van de kans en de financiële impact. In de matrices op de volgende pagina worden de kans en impact visueel weer gegeven.

Financieel risico						
Financiële impact	≥500	1		1		
	250-<500				1	1
	100-<250	2	1	3	1	
	25-<100					
	<25					
		10%	30%	50%	70%	90%
		Kans				

Imago risico						
Imago impact	Zeer hoog				1	
	Hoog	1		1		
	Middel	1	1	1		
	Laag			1	1	1
	Zeer laag	1		1		
		10%	30%	50%	70%	90%
		Kans				

Regiovisie jeugd/ hervormingsagenda	
Programma	Sociaal Domein
Kans	Zeer hoog
Financiële impact	400
Imago impact	Laag
Verwachtingswaarde	360
Risico	We geven uitvoering aan de regiovisie jeugd (mede gebaseerd op de Hervormingsagenda jeugd). Het Rijk verwacht hiermee de groei van de kosten Jeugdhulp te remmen. De financiële effecten van de ingezette maatregelen volgen pas enkele jaren later en vragen vooraf investeringen van gemeenten op het gebied van preventie en algemene voorzieningen. Ook zijn we afhankelijk van de inzet die de Rijksoverheid heeft toegezegd op de Hervormingsagenda jeugd.
Beheersmaatregelen	De compensatie van het Rijk over 2023 en 2024 kan incidenteel worden ingezet als kostenbeheersingsmaatregelen niet leiden tot de gehoopte besparingen.

Open einde regelingen	
Programma	Sociaal Domein
Kans	Hoog
Financiële impact	500
Imago impact	Laag

Open einde regelingen	
Verwachtingswaarde	350
Risico	De gemeente kent veel open einde regelingen, zoals de Wmo, leerlingen-vervoer, Jeugdwet, Inburgering en Participatiewet. Eén of enkele complexe casussen kunnen een grote financiële impact hebben (incl. woningaanpassingen). Het beroep op de open einde regelingen en de hiermee gemoeide gelden kunnen hoger zijn dan de begrote budgetten. Bij aanbestedingen en nieuwe CAO afspraken bestaat een risico op prijsstijgingen. Door krapte op de arbeidsmarkt is er sprake van uitgestelde zorg. Mochten de wachtlijsten toch ingelopen worden, dan resulteert dit in kosten die we niet begroot hebben.
Beheersmaatregelen	We investeren in preventie, vroegsignalering, algemene voorzieningen en positieve gezondheid.

Verbonden partijen	
Programma	Paragraaf verbonden partijen
Kans	Middel
Financiële impact	200
Imago impact	Hoog
Verwachtingswaarde	100
Risico	Verbonden partijen voeren taken uit voor de samenwerkende gemeentes. Het risico bestaat eruit dat taken mogelijk niet kunnen worden uitgevoerd met de huidige middelen en dat er begrotingswijzigingen nodig zijn gedurende 2026.
Beheersmaatregelen	De leden van het college vertegenwoordigen Gemeente Kapelle bij de gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast zijn er ook ambtelijke begeleidingscommissies. De raad heeft de mogelijkheid om een zienswijze te geven op de begroting, begrotingswijzigingen en resultaatbestemmingen van de gemeenschappelijke regeling.

Kwetsbare doelgroepen blijven thuiswonen	
Programma	Sociaal Domein
Kans	Middel
Financiële impact	200
Imago impact	Laag
Verwachtingswaarde	100
Risico	Ouderen, maar ook personen met een psychiatrische of verstandelijke beperking blijven langer thuiswonen en doen een beroep op voorzieningen uit de Wmo. De vergrijzing in de gemeente Kapelle neemt harder toe dan gemiddeld in Nederland.

Kwetsbare doelgroepen blijven thuiswonen	
	Dit zorgt voor een geleidelijke toename van meer thuiswonende kwetsbare mensen met een zorgbehoefte. Ook neemt de kans op overlast toe door personen met verward/onbegrepen gedrag.
Beheersmaatregelen	We investeren in preventie, vroegsignalering, algemene voorzieningen en positieve gezondheid.

Bedrijfsvoering	
Programma	Paragraaf bedrijfsvoering
Kans	Middel
Financiële impact	300
Imago impact	Middel
Verwachtingswaarde	150
Risico	De bedrijfsvoering is dynamisch. Er zijn diverse invloeden op de kosten van de bedrijfsvoering. Hogere incidentele of structurele kosten voor de bedrijfsvoering, door bijvoorbeeld opvangen ziekteverzuim.
Beheersmaatregelen	We monitoren de kosten van bedrijfsvoering

Bedrijfscontinuïteit en kritische processen	
Programma	Bestuur en Veiligheid
Kans	Zeer laag
Financiële impact	1.000
Imago impact	Hoog
Verwachtingswaarde	100
Risico	De gemeente is meestal de eerste schakel in het contact tussen overheid en inwoners. Daarom is het belangrijk dat deze bereikbaar blijft in situaties van crisis. Daarbij valt te denken aan het wegvallen van essentiële informatiesystemen of het uitvallen van nutsvoorzieningen. Het is belangrijk dat de kritische bedrijfsprocessen (bijvoorbeeld begraven of burgerzaken) dan door kunnen blijven gaan.
Beheersmaatregelen	We hanteren de maatregelen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en we zorgen voor een goede crisisorganisatie.

Gemeentefonds	
Programma	Middelen
Kans	Middel
Financiële impact	200
Imago impact	Zeer laag
Verwachtingswaarde	100
Risico	In de uitkering van het gemeentefonds vinden continue wijzigingen plaats en is continue gesprek tussen VNG en Ministerie van Binnenlandse Zaken. Welke taken tegen welke kosten. Door de val van het kabinet en de verkiezingen zijn er veel onduidelijkheden over o.a. de Spreidingswet en de SPUKS. De volgende risico's zijn aanwezig: • dat het Rijk bezuinigt op de algemene en specifieke uitkeringen; • dat de verdeling door het Rijk wordt herzien (herverdeeleffecten); • en dat de bestaande verdeelmaatstaven zich anders ontwikkelen dan geraamd (exogene ontwikkelingen).
Beheersmaatregelen	De laatste circulaire verwerken we in de begroting. Lidmaatschap en vertegenwoordiging in Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en K80.

Persoonsgegevensbescherming	
Programma	Bestuur en Veiligheid
Kans	Hoog
Financiële impact	100
Imago impact	Zeer hoog
Verwachtingswaarde	70
Risico	• Bij ontoereikendheid van de informatiebeveiliging of bij niet zorgvuldig omgaan met gevoelige of vertrouwelijke (persoons)gegevens kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Bij het niet-naleven van de AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens boetes opleggen. • Wanneer persoonsgegevens van inwoners of bedrijven in handen vallen van derden die geen toegang tot deze gegevens mogen hebben, is sprake van een datalek en/of schending van de privacy.
Beheersmaatregelen	We hanteren de maatregelen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Netcongestie	
Programma	Klimaat, Energie, Milieu
Kans	Laag
Financiële impact	100
Imago impact	Middel
Verwachtingswaarde	30
Risico	Het hoogspanningsnet is overbelast. Dit zou het voor bepaalde bedrijven minder aantrekkelijk kunnen maken zich te vestigen. Daarnaast is het voor bestaande bedrijven lastiger te verduurzamen.
Beheersmaatregelen	• We voeren regelmatig overleg met de netbeheerder. Gemeente Kapelle is ook aandeelhouder van de netbeheerder. • We onderzoeken hoe we waterstof kunnen inzetten als alternatieve energiebron, door o.a. een aftakking op de aanleg van de waterstofleiding.

Opvang ontheemden Oekraïne risicovoller begroten	
Programma	Bestuur en Veiligheid
Kans	Zeer laag
Financiële impact	150
Imago impact	Zeer laag
Verwachtingswaarde	15
Risico	De afgelopen jaren hebben we minder kosten gemaakt aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen dan de middelen die hiervoor beschikbaar gesteld zijn door het Rijk. Hierdoor ontstond een overschot. Het is mogelijk dat er extra kosten gemaakt gaan worden of dat de financiering vanuit het Rijk terugvalt, waardoor er toch een beroep op dit overschot moet worden gedaan.
Beheersmaatregelen	We blijven monitoren op efficiënte besteding van gelden. Daarnaast volgen we de ontwikkelingen vanuit het Rijk op de voet.

Garantstellingen	
Programma	Wonen en voorzieningen
Kans	Zeer laag
Financiële impact	100
Imago impact	Middel

Garantstellingen	
Verwachtingswaarde	10
Risico	Beveland Wonen heeft leningen aangetrokken, waarvoor de gemeente garant staat. Voor de nieuwbouw en uitbreiding van Cederhof is in 2022 gemeentegarantie afgegeven. Als Beveland Wonen/Cederhof niet aan hun aflossingsverplichtingen kunnen voldoen wordt de gemeente aangesproken.
Beheersmaatregelen	De jaarverslagen van de betrokken partijen en de info van het waarborgfonds Sociale Woningbouw worden jaarlijks ontvangen en beoordeeld.

Weerstandsratio

De weerstandsratio komt voort uit de verhouding tussen benodigde weerstandscapaciteit en beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de weerstandsratio:

	Begroting 2026	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
$\text{Weerstandsratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} =$	$\frac{9.058.000}{1.385.000} = 6.5$	$\frac{5.612.000}{1.145.000} = 4.9$	$\frac{6.159.000}{700.000} = 8.8$

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die een verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Kengetallen kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De voorgeschreven kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te dekken of op te vangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid- en wendbaarheid. Bij ministeriële regeling van 17 juli 2015 zijn nadere regels gesteld over de wijze waarop de kengetallen door gemeenten worden vastgesteld en in de begroting en het jaarverslag worden opgenomen.

Hierbij moet wel opgemerkt worden dat een afzonderlijk kengetal weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente. Omdat de kengetallen in hun onderlinge relatie moeten worden gezien in de beoordeling van de financiële positie is het van belang dat niet alleen de kengetallen worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, maar ook worden voorzien van een adequate toelichting.

Kengetallen	2023*	2024*	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	88%	57%	125%	105%	124%	135%	119%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	84%	55%	112%	92%	112%	123%	114%
Solvabiliteitsratio	35%	40%	32%	33%	35%	34%	33%
Structurele exploitatieruimte	0%	6%	1%	1%	1%	1%	0%
Grondexploitatie	9%	-1%	3%	7%	7%	0%	-5%
Belastingcapaciteit	94%	90%	89%	89%	89%	89%	89%

*uit de jaarrekening

Toelichting kengetallen

Kijkend naar de kengetallen is de ontwikkeling in de financiële positie onzeker te noemen. De begroting is voor 2026 en 2027 sluitend, voor de jaren vanaf 2028 wordt een tekort verwacht. Dit wordt veroorzaakt door een fors teruglopende uitkering uit het gemeentefonds. Daarnaast stijgt door de investeringen in nieuwe onderwijshuisvesting de netto schuldquote.

Toelichting

Netto schuldquote

$$\text{Netto schuldquote} = \frac{\text{Totale schulden} - \text{Financiële vaste activa}^* - \text{Vlottende activa excl. voorraden}}{\text{Totale baten}} \times 100\%$$

* gecorrigeerd door leningen

Het kengetal "netto schuldquote", ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto-schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn, waardoor een begroting minder flexibel wordt. Met name de investeringen in vastgoed zorgen voor een stijging van de netto schuldquote. In de VNG-uitgave 'Houdbare overheidsfinanciën' is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) dit als goed kan worden bestempeld. Boven de 130% is het onvoldoende.

Goed	Tot 90%
Matig	90% tot 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

Solvabiliteitsratio

$$\text{Solvabiliteitsratio} = \frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totaal vermogen}} \times 100\%$$

De "solvabiliteitsratio" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente.

Goed	50% en hoger
Matig	Tussen 20% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 20%

Wanneer de helft of meer van het totaal vermogen uit eigen vermogen bestaat, dan is de solvabiliteit goed. Is het kengetal voor solvabiliteit kleiner dan 30%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig.

Structurele exploitatieruimte

$$\text{Structurele exploitatieruimte} = \frac{(\text{Struc. baten-struc. lasten}) + (\text{Struc. onttrekkingen aan reserve-struc. toevoegingen aan reserve})}{\text{Totale baten}}$$

Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de vastgestelde begroting. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Goed	Structureel hoger dan 0,6%
Matig	Structureel tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	Structureel kleiner 0%

Grondexploitatie

$$\text{Grondexploitatie} = \frac{\text{Totaal aan bouwgronden}}{\text{Totale baten}}$$

Het kengetal "grondexploitatie" geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer de gemeentegrond tegen de lagere prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt de gemeente veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht en de vraag naar bouwgrond stagneert.

Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden en bezit zegt namelijk nog niets over de relatie tussen vraag en aanbod van woningbouw dan wel m²-bedrijventerrein. Maatwerk is hiervoor van toepassing, dat wil onder andere zeggen hoeveel woningen of m²-bedrijventerrein er zijn gepland. Daarnaast is het van wezenlijk belang wat de verwachte vraag zal zijn.

De boekwaarde van de gronden geeft aan of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geldt moet namelijk ook nog terugverdiend worden. Om bovenstaande redenen is geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Belastingcapaciteit

$$\text{Belastingcapaciteit} = \frac{\text{Totale woonlasten bij gemiddelde WOZ-waarde}}{\text{Woonlasten gemiddeld gezin}} \times 100\%$$

De OZB is voor de gemeente de belangrijkste eigen belastinginkomst. Het kengetal "lokale lasten" wordt berekend aan de hand van de ozb-lasten en rioolheffing voor een gezin bij een gemiddelde woz-waarde plus de afvalstoffenheffing voor een gezin.

Zowel bij de rioolheffing als bij de afvalstoffenheffing wordt in onze gemeente uitgegaan van een kostendekkend tarief. Bij de ozb wordt daar niet naar gekeken. De ozb vergelijken we met de norm voor artikel 12. Deze norm ligt op 120% van het gewogen landelijk gemiddelde met betrekking tot het ozb-tarief.

De uitkomsten liggen onder de woonlasten van het landelijk gemiddelde voor een gezin in het voorafgaande begrotingsjaar. Voor het bepalen van een norm is meer achtergrondinformatie nodig over de opbouw van de landelijk gemiddelde woonlasten. Over deze opbouw beschikken wij nog niet.

03.

Paragraaf

Onderhoud

Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn investeringsgoederen met een groot maatschappelijk nut die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar inwoners levert te produceren. De kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen zijn vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte onderdelen van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Gemeente Kapelle voegt daar civieltechnische kunstwerken, speeltoestellen, openbare verlichting en begraafplaatsen aan toe.

In deze paragraaf zijn de beleidskaders per onderdeel toegevoegd. In de programma's zijn de financiële consequenties van de diverse kapitaalgoederen opgenomen.

Voor het onderdeel riolering is vastgelegd dat investeringen worden geautoriseerd op basis van het totale investeringsbedrag per jaar. Voor het onderdeel wegen is vastgelegd dat investeringen worden geautoriseerd op basis van het totale investerings- en groot onderhoudsbedrag per jaar. Deze gemiddelde jaarlijkse investeringsbedragen zijn nodig om de goederen over de periode van de technische levensduur in stand te houden. Dit volgens de door de raad vastgestelde beleid- en beheerplan en kwaliteitscriteria.

De voorbereidingstijd van civieltechnische projecten neemt toe. Diverse maatschappelijke ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag. De planvorming van projecten vraagt om meer interne afstemming door de duurzaamheidsopgaves, participatie van inwoners en bedrijven, afstemming met de nutsbedrijven over hun onderhoudsopgaves en werkzaamheden vanwege de energietransitie. Afhankelijk van de complexiteit van projecten varieert de doorlooptijd van projecten. Netcongestie, krapte op de arbeidsmarkt, nieuwe niet voorziene projecten zorgen er geregeld voor dat de planning een meer flexibel karakter krijgt.

De voorbereiding en uitvoering van projecten worden vanuit de jaarlijks vastgestelde investerings- en groot onderhoudsbegroting bepaald. Om flexibel te zijn, kan er binnen de programma's geschoven worden. Dit verantwoorden we door de status en het budget bij de toelichting te motiveren.

Wegen, straten en pleinen (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

- Wegenbeleidsplan: Het beleidsplan wegen 2025 -2034 is 2 september 2025 door de raad vastgesteld. Het beleidsplan vormt de praktische leidraad voor het wegbeheer en de beheerstrategie. Daarnaast geeft het inzicht in het areaal, de actuele onderhoudstoestand, de onderhoudsplanung, de integrale aanpak, de risico's en de benodigde budgetten en de wijze van financieren. Vanaf 2026 wordt een voorziening voor het groot onderhoud van wegen ingesteld om het groot onderhoud gedurende de technische levensduur van 60 jaar het areaal op gewenste kwaliteitsniveau te houden. Vanuit deze voorziening kunnen financiële pieken vanwege groot onderhoud opgevangen worden.
Het kwaliteitsniveau van het onderhoud is afhankelijk van het wegtype. Voet- en fietspaden worden op een kwaliteitsniveau B onderhouden evenals de asfaltwegen. Dat is functioneel, verzorgd, verkeersveilig en technisch voldoende. De wegen met bestrating worden op het kwaliteitsniveau C onderhouden. Dat geeft een wat meer onrustig beeld, enig discomfort en hinder maar is technisch voldoende. De gekozen beleidswijziging levert een betere balans op tussen de beschikbare middelen, kwetsbare gebruikers van de openbare ruimte en voorkomt kapitaalvernietiging van asfaltverhardingen. De effecten van deze beleidswijziging evalueren we in 2030.
- De wegeninspectie volgens CROW-norm wordt tweejaarlijks uitgevoerd. De integrale onderhoudsplanung stemmen we hier jaarlijks op af.
- Voor het straatmeubilair is geen beleids- en beheerplan opgesteld. Wat kapot is, wordt vervangen. In geval van vandalisme worden de kosten verhaald.

- De kosten van herinrichtingen en reconstructies worden vanaf 2026 in 60 jaar afgeschreven.
- De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product openbare werken.

Areaal peildatum (1 juni 2024)	2023	2024	2025	2025
Asfalt	212.707 m2	221.189 m2	218.029 m2	31 %
Elementen	457.633 m2	455.074 m2	469.977m2	67 %
Beton	2.672 m2	2.878 m2	1.853 m2	<1 %
Half-en onverhard	10.291 m2	10.886 m2	7.627 m2	1 %
Totaal	683.303 m2	690.027 m2	697.486 m2	100%

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Grondwet Burgerlijk wetboek Wegenwet Wegenverkeerswet Omgevingswet en uitvoeringsbesluiten Arbeidsomstandighedenwet Besluit begroten verantwoord (BBV)	Wegenbeleidsplan 2025-2034 Notitie activering, waardering en afschrijving vaste activa Gemeente Kapelle	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product openbare werken.

Project benaming	2026	2027	2028	2029
De Hoogte, Haaimeet en Haaimeetseweg incl. masterplan wateroverlast	X	X		
Bierweg Papendijk masterplan wateroverlast		X	X	
Dorpsstraat	X	X		
Jufferswegje masterplan wateroverlast				X
Dijkwelseweg (entree Vierwegen (link met ontsluiting Zuidhoek 3)	X			
Molenwater masterplan wateroverlast		X	X	
Pronkenburg en Parklaan oppervlakkige en ondergronds afvoer masterplan wateroverlast	X			
Sterappelstraat masterplan wateroverlast	X			
Goudreinettestraat masterplan wateroverlast	X			

Project benaming	2026	2027	2028	2029
Opalstraat masterplan wateroverlast	X			
Schuttershof		X	X	
Vernieuwen Kom- en Welkomstborden gemeentegrenzen (wegmeubilair)	X			
Bushaltes vervangen van 8 Abri's. In 2025 mogelijkheden reclame-exploitanten onderzoeken en in 2026 realisatie (wegmeubilair)	X			
Duurzaam herontwikkelen van het openbare parkeerterrein (bij voormalige Hubo) in Wemeldinge:	X			

Openbare verlichting (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

- Goede openbare verlichting levert een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van de sociale veiligheid, verkeersveiligheid en de leefbaarheid.
- In 2015 is het beleidsplan openbare verlichting geactualiseerd op basis van de richtlijn openbare verlichting (ROVL 2011) van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV). Beoordeeld is welke inspanning nodig is om de openbare verlichting op het gewenste peil te brengen en te houden.
- De gemeenteraad besluit In 2026 over een nieuw beleidsplan openbare verlichting in overeenstemming met de bouwsteen eigen organisatie.
- De gemeente stelt zich ten doel, met inachtneming van de veiligheid, daar waar mogelijk energie te besparen.
- De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product leefomgeving.
- Er is geen achterstallig onderhoud.

Areaal (1 juli 2025)	Areaal 2023	Areaal 2024	Areaal 2025
Conventionele armaturen	1.261	1218	1195
LED-armaturen	1.321	1449	1489
Lichtmasten	2.582	2667	2684

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Burgerlijk wetboek Elektriciteitswet NPR 132011-1 ROVL NEN 1010 NEN 3140 Energie-akkoord	Beleidsplan openbare verlichting 2015	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product leefomgeving.

Werkzaamheden	2026	2027	2028	2029
Vervangen conventionele armaturen met LED. Projectmatig en planmatig (grote opgave in 2026)	X	X	X	X
We stellen een nieuw beleid- en beheerplan op voor de openbare verlichting	X			

Riolering (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP 2024-2028): Beleidsplan is 18 juni 2024 vastgesteld. Dit plan vormt de praktische leidraad voor de drie zorgplichten; afvalwater, hemelwater en grondwater. Voor dit kapitaalgoed is vanaf 2018 stapsgewijs een voorziening gevormd. Het toevoegen van middelen in stappen van €50.000 per jaar aan de voorziening continueren we vanaf 2025 totdat het volledig benodigde gemiddelde jaarlijkse investeringsbedrag van € 1.458.820 bereikt is. Aanvullend is door de raad een amendement aangenomen waarbij de financiële effecten van het verbreed gemeentelijk Rioleringsplan 2024-2028 zijn vastgesteld. De door de raad gemaakte keuze een volledige voorziening op te bouwen van € 1.458.820 (variant B) is vastgesteld onder voorbehoud van een nadere afweging bij de begrotingsbehandeling in 2029 voor het begrotingsjaar 2030.
- Basisrioleringsplannen voor de kernen Wemeldinge, Schore en Kapelle en Biezelinge zijn in de periode 2015-2017 uitgewerkt en vormen de basis voor de operationele plannen.
- Wateroverlast knelpunten voortgekomen uit basisrioleringsplannen en in de openbare ruimte bekende overlastlocaties zijn in 2019 uitgewerkt in het rapport 'Masterplan Wateroverlast Gemeente Kapelle'. Op projectniveau zijn knelpuntlocaties uitgewerkt.
- Verbetermaatregelen zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma na afstemming met het waterschap Scheldestromen.
- De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product riolering.
- Er is geen achterstallig onderhoud.
- Het managen van risico's gebeurt door inspectie van de riolering en het prioriteren van onderhoud, vervanging en verbetering. Het vervangen en verbeteren van riolen is kostbaar en levert overlast op. Daar waar mogelijk passen we innovatieve technieken zoals relining van het hoofdriool toe en wordt een samenwerking met het nutsbedrijf gezocht. De kosten van relining bedragen ongeveer 50% van de kosten van traditioneel vervangen. De levensduur kan hiermee met ongeveer 50 jaar verlengd worden.
- De kosten van vervangingsinvesteringen en groot onderhoud worden direct afgeschreven en (nog) deels geactiveerd. De kapitaallasten (rente en afschrijving) van het geactiveerde deel komen jaarlijks terug in de exploitatiebegroting. Uitgangspunt is om op termijn alle investeringen direct ten laste van de exploitatie te brengen mits de lasten voor de inwoner niet te hoog worden, hiervoor is een voorziening.

Onderhoudsfrequenties:

- Onderhoudsinspectie en reiniging vrij verval riolering eenmaal per 8 jaar;
- Reiniging en inspectie van persleidingen ad hoc bij storing;
- Reinigen kolken tweemaal per jaar;

- Reinigen bijzondere voorzieningen eenmaal per jaar;
- Gemalen, realtime monitoring op functioneren;
- Onderhoud aan gemalen tweemaal per jaar;
- Onderhoud aan drukrioleringspompen eenmaal per jaar;
- Onderhoud aan huisaansluiting wordt na melding uitgevoerd;
- Onderhoud aan infiltratieriolen eenmaal per 8 jaar;
- Onderhoud aan drainageleidingen niet of nauwelijks;
- Onderhoud wadi's jaarlijkse in maaicyclus groen;
- Onderhoud aan peilbuizen niet of nauwelijks.

Areaal (1 juli 2025)	Areaal 2022	Areaal 2023	Areaal 2024	Areaal 2025
Persleiding	6.604 m1	6.851 m1	7.250 m1	7.661 m1
Hemelwaterriool	23.930 m1	26.256 m1	27.250 m1	28.802 m1
Vuilwaterriool	20.317 m1	23.635 m1	23.400 m1	24.449 m1
Gemengd riool	43.321 m1	41.708 m1	42.300 m1	41.292 m1
Drukleiding	19.602 m1	19.423 m1	19.423 m1	19.423 m1
Infiltratieriool	3.750 m1	3.750 m1	1.000m1	4.012 m1
Overstortputten	41 stuks	41 stuks	41 stuks	41 stuks
Kolken	5.000 stuks	5.320 stuks	5.350 stuks	5.350stuks
Wadi's	5 systemen	5 systemen	5 systemen	5 systemen
Gemalen/randvoorzieningen	28 stuks	28 stuks	30 stuks	30 stuks
Pompunits	131 stuks	131 stuks	131 stuks	131 stuks

Beleidskaders	Beleidsplannen	Volledige dekking in begroting?
Omgevingswet Besluit kwaliteit leefomgeving Afvalwaterbeleidsplan Waterschap	VGRP 2024-2028 Basis Rioleringsplannen Masterplan wateroverlast Verordening rioolheffing gemeente Kapelle Notitie activering, waardering en afschrijving vaste activa Gemeente Kapelle	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product riolering.

Werkzaamheden	2026	2027	2028	2029
De Hoogte, Haaimeet en Haaimeetseweg incl. masterplan wateroverlast	X	X		
Noordelijke Achterweg (inclusief Achterom)	X	X		
Bierweg Papendijk masterplan wateroverlast		X	X	
Jufferswegje/Noordstraat masterplan wateroverlast				X
Dijkwelseweg (Vierwegen tot spoor)	X			
Molenwater masterplan wateroverlast		X	X	
Pronkenburg en Parklaan oppervlakkige en ondergronds afvoer masterplan wateroverlast	X			
Sterappelstraat masterplan wateroverlast	X			
Goudreinettestraat masterplan wateroverlast	X			
Opalstraat masterplan wateroverlast	X			
Schuttershof riolering		X	X	
Omloop riolering		X	X	
Vrijvervalriolering relinen	X		X	
Persleidingen vervangen VGRP	X	X	X	X
Gemalen bouwkundig vervangen VGRP	X	X	X	X
Gemalen Elek./mechanisch vervangen VGRP	X	X	X	X
Drukriolering putten vervangen VGRP	X	X	X	X
Drukriolering/mechanisch vervangen VGRP	X	X	X	X

Water (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

- Stedelijk waterplan Kapelle: Plan is in 2011 opgesteld wat heeft geresulteerd in het rapport 'Stedelijk waterplan Kapelle 2012-2016'. Het plan is bestuurlijk vastgesteld. Dit plan legt het gemeentelijk beleid vast op het gebied van water in de bebouwde kom. Verschillende onderdelen van het plan maken deel uit van het geldende VGRP.
- De raad heeft vijf ambities geformuleerd die verwerkt zijn in het plan:
 - Inspelen op klimaatontwikkeling (geborgd in VGRP);
 - Ecologische kansen aan de randen van kernen daar waar mogelijk te versterken;
 - Niet "vooroplopen" ten opzichte van andere gemeenten op gebied van water;
 - Ambitie beperkt zich tot beheer en onderhoud oppervlaktewater in bebouwd gebied (BOB) overeenkomst met waterschap;
 - Passieve invulling van grondwaterzorgplicht (aangepast naar een toekomstgerichte ambitie in het vastgestelde VGRP 2024-2028).

- Stedelijk waterplan Kapelle: Tussentijdse evaluatie van maatregelen en het proces heeft in 2015 plaatsgevonden aangevuld met een visuele kwaliteitsbeoordeling in 2017. De kwaliteitsbeoordeling van de maatregelen vond plaats op kwaliteit goed/voldoende/onvoldoende.
- Het waterschap Scheldestromen en de Gemeente Kapelle zijn samen verantwoordelijk voor het onderhoud van het oppervlaktewater. Basis voor het onderhoud is de overeenkomst tussen waterschap en gemeente voor het onderhoud van oppervlaktewaterlichamen binnen het bebouwd gebied (BOB).

Areaal	Aantal
Oevers	8.291 m1

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Burgerlijk wetboek Omgevingswet en uitvoeringsbesluiten	VGRP 2024-2028 Stedelijk waterplan BOB-overeenkomst waterschap Scheldestromen (2025)	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product riolering.

Werkzaamheden	2026	2027	2028	2029
Afvoer en verwerken van baggerspecie	X	X	X	X

Civieltechnische kunstwerken (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

- Op basis van een inspectie in 2019 is het meerjarig onderhoudsprogramma civieltechnische kunstwerken, zoals bruggen, geactualiseerd. Jaarlijks wordt er een dotatie aan de voorziening civieltechnische kunstwerken gedaan voor dit onderhoud. Uitgangspunt is dat we beweegbare bruggen, de fietstunnel, vaste bruggen en steigers functioneel onderhouden. Bij de overige kunstwerken wordt alleen schade hersteld. Periodiek wordt op basis van nieuwe inspecties het voortschrijdend jaarlijkse uitvoeringsprogramma geactualiseerd.

Areaal	Aantal
Basculebrug	1
Beeldende kunst	26
Damwandconstructie	4
Draaibrug	1
Duiker	1

Areaal	Aantal
Keermuur	8
Liggerbrug	17
Overige objecten	16
Geluidsscherm	2
Sluis	1
Steiger	1
Stuw	1
Talud	4
Trap	21
Tunnel	1

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Besluit bouwwerken leefomgeving Wegenwet Burgerlijk wetboek Omgevingswet	Meerjarig onderhoudsprogramma (MJOP) civieltechnische kunstwerken - Risicoprofiel 1 t/m 3 opnemen in investeringsplanning begroting - Risicoprofiel 4 Ad Hoc opnemen in reguliere begroting	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product leefomgeving.

Werkzaamheden	2026	2027	2028	2029
Groot onderhoud volgens onderhoudsplan van verschillende civieltechnische kunstwerken	X	X	X	X
Voetgangersbrug sluisplateau Wemeldinge (Prog.4: Vanuit de uitvoeringsagenda Boulevardvisie ontwikkelen we een nieuwe brug bij de jachthaven in Wemeldinge)	X			

Openbaar groen (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

- Groen beleid- en beheerplan: Het beleid- en beheerplan groen 2026-2035 wordt in 2025 door de raad ter vaststelling behandeld. Dit beleidsplan vormt de praktische leidraad voor het groenbeheer en de beheerstrategie. Daarnaast geeft het inzicht in het areaal, de actuele onderhoudstoestand, de onderhoudsplanning, de integrale aanpak, de risico's en de benodigde budgetten en de wijze van financieren.

- De landelijke richtlijn voor het groenbeheer geldt de kwaliteitscatalogus van het CROW. In de kwaliteitscatalogus worden de kwaliteitsniveaus A+, A, B, C en D gehanteerd waarbij niveau A+ en D in de praktijk nauwelijks worden gebruikt omdat A+ vrijwel onmogelijk te handhaven is en D onwenselijk is.
- In de gemeente Kapelle werd het groen op drie verschillende kwaliteitsniveaus onderhouden. In het beleid- en beheerplan groen 2026 -2030 zijn de nieuwe onderhoudsniveau's voor begraafplaatsen, verblijfsgebieden en bedrijventerreinen vastgelegd.
- Het groenonderhoud wordt door derden en gedeeltelijk in eigen beheer uitgevoerd. De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, Leefomgeving - Natuur en biodiversiteit.
- Er is weinig achterstallig onderhoud.
- De areaaldata wordt bijgehouden in een beheersysteem en is gekoppeld aan de Basisregistratie Grootschalige Topografie.
- Bij de investeringsprojecten wegen zijn voor groen middelen geraamd.

Groenbeheer groepen (Bron: ARC-GIS online augustus 2025)	Areaal 2025 *
Beplantingen	112.319 m2
Bomen	6.178 stuks
Grassen (kort- en lang gemaaid gras)	846.471 m2
Grassen Sportvelden	61.275 m2
Hagen	9.634 m2

* De verschillende groen beheergroepen zijn in 2025 opnieuw geografisch bepaald en verwerkt in het beheersysteem en concept groen beleid- en beheerplan 2026-2035. De getoonde hoeveelheden op hoofdgroepen zijn moeilijk vergelijkbaar met de in voorgaande jaren meer gedetailleerde hoeveelheden en zijn daarom weggelaten uit de tabel.

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Grondwet Burgerlijk Wetboek (zorgplicht bomen) Gemeentewet Omgevingswet en uitvoeringsbesluiten Arbeidsomstandighedenwet Wet natuurbescherming Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen Verordening (EU)1143/2014 invasieve uitheemse soorten	Groen beleid- en beheerplan 2026-2035 (vastgesteld 25 november) Duurzaamheidsagenda, bouwsteen Natuur & Biodiversiteit - Ambitie 10% meer groen in de openbare ruimte in 2030 - Ambitie vaststellen nieuwe groenstructuurplan per kern in 2026	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product Leefomgeving - Natuur en biodiversiteit

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Algemene Plaatselijke Verordening VTA (Visual Tree Assessment) Bijen strategie Kwaliteitscatalogus van het CROW		

Werkzaamheden	2026	2027	2028	2029
Besluitvorming groenstructuurplan	X			
Aanbesteding meerjarige onkruidbeheer op basis van groenbeleidsplan.	X			
Aanbesteding meerjarige "maaïen gras" op basis van groenbeleidsplan.	X			

Begraafplaatsen (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

- In de gemeente Kapelle bevinden zich vier algemene begraafplaatsen, in iedere kern één. Daarnaast bevinden zich de gesloten begraafplaats in Eversdijk en de Franse Militaire begraafplaats in de gemeente Kapelle.
- De capaciteit van de begraafplaatsen in Biezelinghe, Wemeldinge en Kapelle zijn in 2014, 2015 en 2016 vergroot om in de begraafbehoefte voor de komende jaren te kunnen voorzien. De begraafplaats in Schore heeft nog voldoende ruimte en de begraafplaats in Biezelinghe raakt het komende decennium vol als er geen ruiming plaatsvinden.
- De gemeenteraad heeft in 2025 een nieuw beleidsplan instandhouding begraafplaatsen incl. heffingsgrondslagen en kostendekking vastgesteld.

Areaal (1 Januari 2025)	Beschikbare capaciteit 2023	Beschikbare capaciteit 2024	Beschikbare capaciteit 2025
Begraafplaats Kapelle koopgraven	286	268	262
Begraafplaats Kapelle algemene graven (huur)	60	58	8
Begraafplaats Biezelinghe koopgraven	75	65	74
Begraafplaats Biezelinghe algemene graven (huur)	66	66	67
Begraafplaats Wemeldinge koopgraven	219	214	227
Begraafplaats Wemeldinge algemene graven (huur)	83	81	80
Begraafplaats Schore koopgraven	14	8	12
Begraafplaats Schore algemene graven (huur)	33	33	32
Totale begraafcapaciteit gemeente Kapelle	836	793	762

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Wet op de lijkbezorging Gemeentewet Verordening op heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten	Verordening op het beheer en gebruik van algemene begraafplaatsen in de gemeente Kapelle.	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving en mobiliteit, product begraafplaatsen.

Werkzaamheden	2026	2027	2028	2029
Implementatie van nieuwe beleidsplan begraafplaatsen	X			
Verbeteren kwaliteit columbariumplekken en strooivelden	X			
Begraafplaats Kapelle, Biezelinghe en Schore: Ruimen 408 alg. graven incl. voorbereiding			X	
Begraafplaats Schore en Biezelinghe: Omvormen paden			X	
Begraafplaats Wemeldinge: Verwijderen 238 grafmonumenten en -bedekkingen			X	

Speeltoestellen (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

- De gemeente streeft naar veilige, aantrekkelijke speelomgevingen, rekening houdend met een brede doelgroep.
- Jaarlijks vindt een externe inspectie plaats en routinematige inspecties door de buitendienst. Onderhoud en vervanging gaat op basis van de bevindingen in deze inspecties.
- Bij renovatie aandacht voor de gehele omgeving en worden aanwonenden betrokken in de planvorming.
- Houtsnipperondergronden worden omgezet naar een onderhoudsvriendelijkere variant (totaal 5000m2).

Areaal	Areaal 2023	Areaal 2024	Areaal 2025
Speellocaties	39	40	40
Speeltoestellen	214	239	235

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
WAS -Wet Warenbesluit attractie- en speeltoestellen 2023 EN1176, nieuwe Europese wetgeving, mogelijke gevolgen door herkeuring bestaande toestellen en ondergronden	MJOP Speeltoestellen	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en mobiliteit, product leefomgeving

Werkzaamheden	2026	2027	2028	2029
Opstellen en besluitvorming beleid- en beheerplan speelplaatsen incl. meerjarig onderhoudsplan (MJOP) en dekkingsvoorstel	X			
Herinrichting speeltuin Boomweidelaan 63 Schore (Beweegpark initiatief dorpsraad)	X			
Fluitenkruid ondergrond; Oude Veiling; Herdershoefje.	X			
Boomweidelaan 12, park Eliwerve; Diverse ondergronden.		X		
Oude Bosstraat; Diverse ondergronden.			X	

Sportaccommodaties (Programma 2: Wonen en Voorzieningen)

- In de gemeente Kapelle bevinden zich twee sportcomplexen het Groene Woud in Kapelle en de Boenze Boogerd in Wemeldinge waar verschillende sporten beoefend worden.
- Om de buitensportaccommodaties op het vereiste kwaliteitsniveau te houden wordt dagelijks onderhoud gepleegd door de gemeente en in toenemende mate de gebruikers. Jaarlijks voert de gemeente in de zomerperiode groot onderhoud aan de sportvelden uit.
- Buitensportaccommodaties renoveren we als de technische kwaliteit onvoldoende is om het beoogde gebruik gedurende de speelperiode te garanderen. Hiervoor is een meerjarig investeringsplan opgesteld. De levensduur van buitensportaccommodaties is afhankelijk van de kwaliteit van het (dagelijks) onderhoud, de feitelijke belasting en de weersomstandigheden. Jaarlijks beoordelen wij in hoeverre renovatie van een buitensportaccommodatie of de bijbehorende voorzieningen noodzakelijk is.
- Streven is het onderhoud uit te voeren volgens de greendeal sportvelden: volledig chemie vrij beheer en onderhoud van de sportvelden.
- De velden worden regelmatig volgens KNVB-normen gekeurd.
- Kunstgrasvelden worden één keer per jaar volgens de normen van het NOC-NSF gekeurd waarvan één keer per acht jaar een uitgebreide keuring. Door de hoge bezettingsgraad is intensief onderhoud nodig.
- Klimaatverandering kan leiden tot intensiever beheer, zoals vaker beregenen. Beregening wordt voorsnog gedaan vanuit de landbouwleiding van het waterleidingbedrijf. Naar een alternatief wijze van beregening vanuit het oppervlaktewater wordt uitvoering gegeven.

Areaal (1 juni 2025)	Sport	Aantal
Sportcomplex Groene Woud Kapelle	Korfbal	1 veld
	Voetbal	4 velden
	Tennis	5 velden
	Zwemmen (binnen)	1 multifunctioneel bad

Areaal (1 juni 2025)	Sport	Aantal
	Schaatsbaan	1 grasveld
	Pumptrack/skatebaan	1 stuks
	Multicourt	1 stuks
	Beweegroute	1 stuks
	Pannakooi	1 stuks
Sportcomplex Boenze Boogerd Wemeldinge	Voetbal	3 velden
	Tennis	3 velden
	Boogschieten	1 installatie
	Schaatsbaan	1 asfaltterrein

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
NOC-NSF Normen sportbonden	Concept beleid- en beheerplan sportparken en MJOP (Vaststellen van kwaliteitsniveaus en middelen wordt in 2026 aan de gemeenteraad voorgelegd)	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Wonen en Voorzieningen, product accommodaties

Werkzaamheden	2026	2027	2028	2029
Opstellen en besluitvorming beleid- en beheerplan sportparken incl. meerjarig onderhoudsplan (MJOP) en dekkingsvoorstel	X			
Sportpark Groene Woud VV Kapelle veld 3 vervangen kunstgras doelgebieden		X		
Sportpark Groene Woud VV Kapelle veld 1 renovatie totaal natuurgras incl. inrichting en verharding				X
Sportpark Groene Woud VV Kapelle veld 3 renovatie top laag kunstgras incl. Inrichting en verharding				X
Sportpark Groene Woud Korfbal vervangen ovalen en groot onderhoud veld incl. hekwerk			X	
Sportpark Groene Woud Tennisvereniging top laag renovatie veld 1/3	X			
Stoppen met het gebruik van water uit de landbouwleiding voor het sproeien van de voetbalvelden	X			

Inleiding vastgoed (Diverse programma's)

Het vastgoed areaal van de gemeente Kapelle betreft ongeveer 30 objecten en is nogal divers. Dit varieert van gebouwen voor de brandweer als gebouwen voor scholing- en kind gerelateerde werkzaamheden. Daarnaast zijn er verschillende gebouwen voor de dorpsgemeenschappen en de

sportverenigingen. In onze gemeente hebben we naast de functionele gebouwen ook nog een aantal monumenten waar wij een zorgplicht voor hebben. Om onze dienstverlening aan onze burgers en bedrijven uit te voeren beschikken we over een gemeentehuis en werkplaatsen. Een deel van deze bebouwing is toekomst bestendig. Een ander deel vraagt om een beslissing over het toekomstbestendig maken of een andere ontwikkeling. In dit onderdeel vastgoed van de paragraaf Kapitaalgoederen is het bestaande areaal aan vastgoed inzichtelijk gemaakt. Om inzicht in de opgave van een toekomstbestendig vastgoedareaal te komen is voor het strategisch beheer hiervan een routekaart gemaakt.

Areaal:	
Gebouwen voor eigen organisatie (prog.6: Leefomgeving en Mobiliteit)	
Werkplaats gemeente kantoor/kantine Kapelle	Dijkwelseweg 1A Kapelle
Werkplaats gemeente loodsen Kapelle	Dijkwelseweg 1A Kapelle
Werkplaats Wemeldinge	Wemeldingse Zandweg 20A Wemeldinge
Gemeentehuis Kapelle	Kerkplein 1 Kapelle
Brandweerkazernes (Prog. 1: Bestuur en Veiligheid)	
Brandweerkazerne Kapelle	Mauritsstraat 1A Kapelle
Brandweerkazerne Wemeldinge	Noordelijke Achterweg 55 Wemeldinge
Dorpshuizen (Prog. 2: Wonen en Voorzieningen)	
Dorpshuis "De Vroone" Kapelle	C D Vereekestraat 74 Kapelle
Dorpshuis Schore	Nieuwe Kerkplein 15 Schore
Dorpshuis "De Wemel" Wemeldinge	Dorpsplein 1 Wemeldinge
Sportgebouwen (Prog. 2: Wonen en Voorzieningen)	
Sportgebouw Molenvate Kapelle	Vroonlandseweg 140 Kapelle
Sportcentrum de Bloesem Kapelle	Vroonlandseweg 45 Kapelle
Gymzaal Wemeldinge (In aanbouw)	Kromomme 1 Wemeldinge
Diverse (Programma's 2 en 6)	
Peilhuisje Wemeldinge	Buitenhaven 30 Wemeldinge
Praathuisje "de Punt" Wemeldinge	Nieuwendijk 34 Wemeldinge
Kinderdagverblijf Vroonland Kapelle	Vroonlandseweg 47D Kapelle
Zorgboerderij Rust na Onrust (dependance)	Boomweidelaan 44 Schore
Dicwale	Annie MG Schmidtsingel 1 Kapelle
Diverse opslaggebouwtjes begraafplaatsen	Begraafplaatsen Biezelinge, Kapelle, Wemeldinge en Schore

Areaal:	
Monumenten (Prog. 6: Leefomgeving en Mobiliteit)	
Molen de Hoop Wemeldinge	Westelijke Kanaalweg 55A Wemeldinge
Molen Aeolus Wemeldinge	Bonzijweg 15A Wemeldinge
Kerktoeren Kapelle, Kerkplein	Kerkplein 2 Kapelle
Kerktoeren Wemeldinge, Kerkweg	Kerkweg 5TORE Wemeldinge
Schoolgebouwen (Prog 2. Wonen en Voorzieningen)	
Integraal kind centrum Wemeldinge (in aanbouw)	Kromomme 2 Wemeldinge
Integraal kind centrum Juliana van Stolberg*	Kerkplein 15 Kapelle
't Saamdeel > De Moolhoek en 't Honk	Vroonlandseweg 49 Kapelle
Speciale scholen Kapelle*	Coxstraat 9 Kapelle
't Kleine Honk	Van der Biltlaan 34 Kapelle
De Linge*	Noordstraat 5 Kapelle
De Hoeksteen*	Bierweg 1 A Wemeldinge

* Kadastraal eigendom van schoolgebouw ligt veelal bij de school zelf. Het schoolgebouw en gymzaal aan de Kromomme te Wemeldinge zijn in 2025 gesloopt om ruimte te maken voor nieuwbouw.

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Besluit bouwwerken leefomgeving Klimaatakkoord Bouwstenen Duurzaamheidsagenda Regionale energiestrategie (RES)	MJOP 2026-2035 Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen diverse programma's of in een aparte voorziening.

Algemene uitgangspunten:

- Om vastgoed op een noodzakelijk kwaliteitsniveau te houden wordt onderhoud gepleegd.
- Onderhoud, opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan (MJOP), wordt ten laste gebracht van de voorziening. Levensduur verlengend onderhoud > €25.000 geldt als een investering. Het MJOP 2026-2035 houdt rekening met kansen voor toekomstbestendig maken en verduurzamen van de gebouwen daar waar mogelijk. Als een ontwikkeling van het vastgoed verwacht wordt is maatwerk geboden.
- De ontwikkelingen voor de onderwijshuisvesting zijn opgenomen in Integraal huisvestingsplan Onderwijs (IHP) dat in 2019 is vastgesteld. Het IHP vormt de basis voor de strategie voor ontwikkelingen bij onderwijshuisvesting.

- Verplichtingen en ambities met betrekking tot duurzaamheid uit wetgeving en de bouwstenen van de Duurzaamheidsagenda Kapelle worden integraal meegenomen in onderhoudsplannen en ontwikkel strategieën van het vastgoed.

Vastgoed strategie en routekaart:

Van een deel van het vastgoed areaal is bekend dat een keuze over ontwikkeling noodzakelijk is, omdat deze in de huidige staat niet voldoende toekomstbestendig is. Hiervoor lopen voor verschillende objecten al processen maar voor andere objecten is een keuze nog sterk afhankelijk van ontwikkelingen. Om hierin inzicht in te krijgen is een strategie en routekaart gemaakt. Deze wordt hierna weergegeven. Hierbij worden de objecten ingedeeld in een projectfase. De fase geeft aan waar een object op de routekaart staat en hoeveel keuzeruimte er nog bestaat. Eerder gemaakte bestuurlijke keuzes zijn verwerkt in dit overzicht.

De tabel strategie en routekaart is samengesteld volgens onderstaande fasering van het betreffende vastgoedproject. Voor de in de tabel vermelde projectfasen is een toelichting beschreven evenals de keuzeruimte die er in de verschillende fases is.

Projectfasen	Beschrijving	Keuzeruimte
Wachtkamer*	Toekomstige ontwikkeling verwacht. Actualiteit volgen en geschikte moment afwachten voor strategie keuze.	Volledige keuzeruimte over strategie, scope, volgorde en planning
Initiatiefase	Idee verkennen en doelen bepalen	Keuzeruimte over scope, volgorde en planning
Definitiefase	Eisen, wensen en grenzen vastleggen	Keuzeruimte over planning
Ontwerpfase	Oplossing kiezen en projectplan maken	Niet van toepassing
Realisatiefase	Project uitvoeren en resultaat opleveren	Niet van toepassing
Beheerfase	Beheren en onderhouden	Keuzeruimte in onderhoudsstrategie

* Projecten in de wachttruimte bevinden zich eveneens in de beheer fase. Hierbij wordt alleen een scherpe keuze gemaakt in hoever een investering in onderhoud zinvol is in relatie tot de verwachte ontwikkeling. Hierbij is het uitgangspunten dat gebouwen veilig en gezond gebruikt worden en verval van het object wordt voorkomen. Consequentie kan zijn dat een (her) ontwikkeling na de wachtkamerfase kostenverhogend is door niet uitgevoerd onderhoud.

Strategie en routekaart														
Object	fase	Strategie	Routekaart projectstart											
	Peildatum 31-12-25		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	
IKC Wemeldinge	Realisatiefase	Nieuwbouw	X	X										
Gymzaal Wemeldinge	Realisatiefase	Nieuwbouw	X	X										
IKC Juliana van Stolberg Kapelle	Definitiefase	Nieuwbouw + aankoop grond			X	X								
Gemeentewerkplaats	Definitiefase	Nieuwbouw + aankoop grond				X	X							
Speciale scholen Kapelle	Initiatieffase								X	X				
De Linge	Wachtkamer	Renovatie en verduurzaming						X	X					
Brandweerkazerne Kapelle	Wachtkamer (2)	Toekomstbestendig maken					X							
Brandweerkazerne Wemeldinge	Wachtkamer (2)	Toekomstbestendig maken								X				
Dicwale	Wachtkamer													O
Gemeentehuis Kapelle	Wachtkamer	Renovatie en verduurzaming		O		O		O			O			
KDV Vroonland Kapelle	Wachtkamer (1)													
Rust na onrust	Wachtkamer (1)													
De Hoeksteen	Wachtkamer (2)													
Sportgebouw Molenvate	Wachtkamer (2)													
Huidige Juliana van Stolberg	Wachtkamer (2)													
't Kleine Honk	Wachtkamer (2)													
Molen de Hoop Wemeldinge	Initiatieffase	Groot onderhoud							O					O
Molen Aeolus Wemeldinge	Initiatieffase	Groot onderhoud					O			O				
Kerktoeren Kapelle, Kerkplein	Initiatieffase	Groot onderhoud						O						
Kerktoeren Wemeldinge, Kerkweg	Initiatieffase	Groot onderhoud						O						O
Uurwerk Kerktoeren Biezelingse	Initiatieffase	Groot onderhoud			O									

1 = Geen onderhoud (casco verhuur)

2 = Instandhouding (alleen het hoognodige onderhoud)

X = Projectstart vernieuwing / renovatie

O = Onderhoudsinvestering

- Gemeentehuis. Het voornemen om in 2028 groot onderhoud en verduurzaming te realiseren is gewijzigd. De raad heeft aangegeven dat schoolgebouwen voorrang genieten. Het geplande onderhoud of renovatie is daarom opgedeeld. In 2026 wordt de gevel van het gemeentehuis gereinigd, gevoegd en geïmpregneerd. Ook wordt alle zonwering vernieuwd en het bordes van de hoofdingang van een nieuwe toplaag voorzien. Het overig groot onderhoud volgt in 2028, 2030 en 2033. Hierop kan regelgeving zoals verduurzamen van invloed op zijn.
- Dorpshuizen: Het uitgevoerde onderhoud van 2025 heeft als resultaat dat de levensduur van de gebouwen is verlengd. Waar nodig zijn deze gebouwen voorzien van nieuwe installaties.
- Brandweerkazernes: In de routekaart is voor de post Kapelle een project voorzien in 2029 en voor Wemeldinge in 2031. Dit verschil is ontstaan vanwege vernieuwing van de brandweervoertuigen. Om deze voertuigen toekomstbestendig te maken neemt de omvang hiervan toe. Deze nieuwe, grotere, voertuigen passen niet in de huidige kazerne Kapelle. Omstreeks 2029 moeten de oude voertuigen vervangen zijn, en ontstaat urgentie voor de post Kapelle. Toekomstbestendige kazernes, onder andere geschikt voor deze nieuwe voertuigen, zijn noodzakelijk. Komende periode wordt onderzocht op welke wijze toekomstbestendige brandweezorg in onze gemeente uitgevoerd wordt en welke scenario's mogelijk zijn.

04.

Paragraaf

Bedrijfsvoering

Om ervoor te zorgen dat beleid goed en flexibel wordt uitgevoerd, is de invulling van onze bedrijfsvoering van groot belang. Het doel is om efficiënte, transparante en duurzame werkwijze te waarborgen, die bijdraagt aan het leveren van hoogwaardige diensten. Waarbij onze werkwijze in lijn is met de strategische doelstellingen en maatschappelijke verantwoordelijkheden.

Werken bij Gemeente Kapelle betekent actief zijn in een kleine, levendige gemeente, waar de korte lijnen een persoonlijke benadering mogelijk maken. De sterke betrokkenheid van inwoners creëert een hechte gemeenschap, waar samenwerking met zowel collega's als inwoners centraal staat.

We dragen zorg voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Met die reden kent de gemeente een netwerkende en participerende rol. Daarom zijn we een benaderbare, betrokken en betrouwbare partner. Optimale en toegankelijke dienstverlening staat daarbij voorop.

We zetten in op een weerbare organisatie, die klaar is voor de toekomst. Dat betekent dat we werken vanuit de maatschappelijke opgaven, die steeds vaker domein overstijgend zijn. Dit vergt een strategische samenwerking in de regio en periodieke bijstelling van de ambities en concrete doelstellingen. We participeren daarom steeds vaker in netwerksamenwerkingen, wat flexibiliteit, wendbaarheid en inzet van ons vraagt. Dit is ook van invloed op de samenstelling van onze ambtelijke organisatie. Alle medewerkers dragen direct of indirect bij aan één of meerdere maatschappelijke opgaven.

Personeel en organisatie

Binnen het krimpende financiële perspectief spelen we proactief in op de uitdagingen van de krappe arbeidsmarkt en richten ons op het aantrekken, behouden en ontwikkelen van talent.

Formatie en inhuur

De krapte op de arbeidsmarkt zorgt ervoor dat een deel van de vacatures lastig is te vullen is. We profileren ons als een organisatie met aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden, ontwikkelingsmogelijkheden, korte lijnen en veel ruimte en vertrouwen. Daarmee hopen we nieuwe medewerkers aan te trekken, het natuurlijke verloop van personeel laag te houden en medewerkers te binden aan onze organisatie. De recente ervaringen leren ons echter dat door het ruime aanbod op de arbeidsmarkt medewerkers eerder als voorheen van werkgever wisselen.

Nog steeds blijven er nieuwe taken op gemeenten afkomen. Uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en kosten geldt dat we structurele taken bij voorkeur structureel beleggen en dus opnemen in de vaste formatie. We ontkomen er echter niet aan om bij moeilijk vervulbare vacatures, tijdelijke knelpunten of specifieke deskundigheid capaciteit in te huren. De toenemende verantwoordelijkheden en taken brengen niet alleen extra werk met zich mee, maar vereisen ook dat we op de natuurlijke momenten opnieuw keuzes maken in de taakuitvoering. Zeker nu we voor financiële uitdagingen staan en in de begroting een oplopende structurele taakstelling is opgenomen op de vaste formatie. Bij het ontstaan van vacatureruimte kijken we kritisch naar het benutten van deze ruimte en overwegen we het (deels) bezuinigen op de personele bezetting. Nieuwe ambities of groei van taken worden opgevangen binnen de bestaande formatieve ruimte. Daarbij houden we wel specifiek aandacht voor de werkdruk binnen de organisatie.

Het opnieuw prioriteren van de werkzaamheden kan betekenen dat we ambities temporiseren, andere prioriteiten stellen of minder participeren in regionale werkgroepen. Ook het meer gaan benutten van samenwerking in de regio kan bijdragen aan het verminderen van onze kwetsbaarheid, het verhogen van de kwaliteit of het beperken van onze inzet en kosten. Dit kan bijvoorbeeld door het gezamenlijk invullen van vacatureruimte. Op termijn zouden ook meer taken bij een bestaande gemeenschappelijke regeling kunnen worden ondergebracht. Deze mogelijkheid is wel afhankelijk van de

keuzes die de overige deelnemers maken. Verder kan modernisering van de bedrijfsvoering, zoals automatisering of de inzet van technologie bijdragen aan meer effectieve of efficiënte werkprocessen.

Verzuim

Het toenemende verzuim in 2025 binnen onze organisatie baart ons zorgen en vraagt om blijvende aandacht in 2026. We zetten ons maximaal in om het verzuim terug te dringen en een gezonde en ondersteunende werkomgeving te creëren. Dit doen we door te investeren in een prettig werkklimaat, persoonlijke aandacht voor onze collega's, gerichte ondersteuning bij gezondheidsproblemen en goede arbeidsvoorwaarden. Daarnaast blijven we actief in gesprek met medewerkers om signalen vroegtijdig op te vangen en passende maatregelen te treffen. Dat vraagt om maatwerk per medewerker.

Opleidingen

We blijven investeren in het binden, boeien en behouden van onze medewerkers. Medewerkers die zich kunnen ontwikkelen, hebben meer plezier in hun werk en blijven langer bij dezelfde werkgever. Bij voorkeur in samenwerking met onze regionale partners investeren we daarom in scholing en ontwikkeling van talent, zodat er een natuurlijke doorstroming van medewerkers ontstaat en we anticiperen op toekomstige vacatures. Dit is extra belangrijk bij een gemeente zoals Kapelle, waarin we hoge eisen stellen aan de kwaliteit van de dienstverlening en medewerkers veel generieke kennis en vaardigheden nodig hebben.

Informatie en data

De gemeentelijke informatievoorziening is onlosmakelijk verbonden met nieuwe ontwikkelingen, zoals het uitvoeren van de Omgevingswet, de Wet open overheid, Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer en de Europese norm voor digitoegankelijkheid. De systemen moeten zo passend mogelijk zijn bij de wensen en behoeften van de samenleving. De kwaliteit, de juistheid en volledigheid van informatie is van groot belang. Daarnaast zijn we steeds meer afhankelijk van data en digitale middelen. Uitval hiervan kan ertoe leiden dat we het grootste deel van ons werk niet meer kunnen doen. Om de risico's voor onze bedrijfsvoering te beperken, investeren we in digitale weerbaarheid en een moderne werkplek die voldoet aan de veiligheidseisen.

Implementatie Microsoft 365/Teams (moderne werkplek)

De modernisering van werkplekken is een omvangrijk project met impact voor de medewerkers. Dit brengt extra werkzaamheden met zich mee, zoals het beheren van de informatie in deze applicatie, het waarborgen van informatiebeveiliging en het ondersteunen van medewerkers bij het gebruik van de nieuwe functionaliteiten. Daarnaast vraagt de implementatie om structurele aandacht voor het inrichten en onderhouden van processen rondom digitale archivering en het voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van gegevensbeheer. De structurele uitbreiding voor informatiebeheer wordt vanwege de taakstelling op de organisatie opgevangen binnen de bestaande formatieve ruimte. Dit betekent dat niet alle taken volledig kunnen worden uitgevoerd en dat we zorgvuldig prioriteiten moeten stellen om de kwaliteit, veiligheid en continuïteit van de informatiehuishouding zo goed mogelijk te waarborgen.

Juridische zaken

Bij de besluitvorming is het steeds belangrijker dat belangen zorgvuldig worden gewogen, omdat het van groot belang is dat de overheid rechtmatig handelt. Juridische zaken is verantwoordelijk voor de volgende processen: (onafhankelijk) juridisch advies, juridische control, behandelen van bezwaarschriften en (hoger) beroep, en implementatie van nieuwe wetgeving.

WOO

De Wet open overheid (Woo) kent als doel een open overheid, die zorgdraagt voor een adequate en toegankelijke informatievoorzieningen. De Woo legt een aantal verplichtingen op, waaronder het geven van een impuls aan openbaarheid door in de begroting en de jaarrekening aan te geven hoe we rekening houden met de bepalingen uit de Woo.

De Woo-verzoeken worden steeds complexer, veelomvattender en minder specifiek qua opgevraagde documenten. En de Woo verplicht ons om informatiecategorieën actief te publiceren. De uitvoering van de Woo vraagt een forse tijdsinvestering van onze medewerkers. Op dit moment zijn we afhankelijk van besluitvorming vanuit het rijk over wanneer we actief moeten publiceren. Wel weten we dat de opgave veel capaciteit gaat vragen van onze medewerkers. In 2026 zetten we samen met GR de Bevelanden in op de implementatie van het Woo-platform.

Communicatie, dienstverlening en participatie

Steeds vaker pakt de samenleving zelf maatschappelijke vraagstukken op, soms uit zichzelf, maar ook gestimuleerd door de overheid. De rol van de lokale overheid verschuift hierdoor van organiseren naar faciliteren. Gemeente Kapelle is facilitator en aanjager van samenwerking. We zetten ons in voor transparante, toegankelijke en proactieve communicatie. En investeren in de manier waarop inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners kunnen meepraten, -denken en -doen. De drempel om het gemeentehuis binnen te stappen is laag en we staan klaar voor alle inwoners. Hier passen we onze middelen op aan.

Hierin zijn de vastgestelde communicatievisie en visie op dienstverlening leidend. Deze visies vormen de basis voor de verdere ontwikkeling en verbetering van onze communicatie en dienstverlening. De uitvoering hiervan vraagt extra inzet en aanpassingen van processen. Door de vele ontwikkelingen en beschikbare capaciteit is het onzeker op welke wijze en met welke snelheid we de uitvoering van de visies kunnen realiseren. Het blijft onze aandacht houden en voeren stap voor stap verbeteringen door.

Raad en college

In de begroting zijn de budgetten voor de raad, de griffie, college B&W, de rekenkamer en de accountant opgenomen.

Raad & College Bedrag x € 1.000	BG 2025	BG 2026	BG 2027	BG 2028	BG 2029
Raad	380	380	390	401	412
Griffier	136	143	148	153	163
Rekenkamer	30	30	30	30	30
Accountant	73	73	73	73	73
Taakstelling raad	-15	-15	-15	-15	-15
Incidenteel	10	34			
Totaal Raad	614	645	626	642	663
College B&W	456	500	516	591	608

Rechtmatigheid

Met de rechtsmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af over de naleving van (financiële) regels en afspraken, die relevant zijn voor het functioneren van de gemeente. In dit kader stelt de raad een verantwoordingsgrens vast. Dit is het percentage waarboven het college fouten en onduidelijkheden aan de raad rapporteert. Voor fouten en onduidelijkheden geldt dezelfde verantwoordingsgrens; deze worden afzonderlijk beoordeeld en niet bij elkaar opgeteld. Er geldt vanaf 2025 een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten, exclusief donaties aan de reserves. Als deze grens wordt gepasseerd, wordt het totaal aan afwijkingen toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording wordt in 2026 ook de financiële verordening herzien. Deze herziening draagt bij aan het versterken van het financiële kader en de verantwoording over de naleving van geldende regels en afspraken.

Doelmatigheid en doeltreffendheid

We hechten grote waarde aan het doelmatig en doeltreffend inzetten van onze middelen. Dit komt tot uiting in de wijze waarop we onze processen en prestaties continu monitoren en verbeteren. Binnen de organisatie wordt doelmatigheid en doeltreffendheid structureel geïntegreerd in de nieuwe opzet

van de controllerfunctie en de interne controle. De vernieuwde aanpak zorgt ervoor dat risico's, prestaties en verbeterpunten tijdig worden gesignaleerd en opgevolgd. Zo draagt het bij aan een effectieve sturing en verantwoordingspraktijk via onder meer de bestuursrapportages en de jaarrekening.

05.

Paragraaf

Verbonden

Partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur of stemrecht. Financieel belang is er, wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die kwijt zijn in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen verhaald kunnen worden op de gemeente.

We werken samen met verschillende gemeenschappelijke regelingen. Zij geven uitvoering aan wettelijke taken. Gemeente Kapelle is vertegenwoordigd in het bestuur. In VZG verband hebben we samen een nota vastgesteld waarin afspraken staan over hoe we samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland.

Inleiding

In 2025 is het rapport 'Afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland' door de VZG geactualiseerd. Goede afspraken over en met deze samenwerkingsverbanden is van belang omdat het gaat om verlengd lokaal bestuur waarbij de gemeenschappelijke regelingen taken voor ons uitvoeren. De begrotingen en begrotingswijzigingen worden voor een zienswijze aangeboden. Jaarstukken worden ter kennisname aangeboden. Voor 2026 heeft het VZG-bestuur de inflatiecorrectie vastgesteld op 0% en de bezuinigingsrichtlijn op 2,2%. De door u ingediende zienswijzen zijn in de AB's van de gemeenschappelijke regelingen besproken. De financiële effecten van de door de AB's genomen besluiten zijn opgenomen in deze begroting.

In 2026 zetten we in op de volgende nieuwe inspanningen:

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Financiën 2026 Bedrag	STR/ INC
1.1	Mogelijke oprichting en toetreding tot nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein (zie 3.13 Programma Sociaal Domein).	Raad	Zienswijze	x	x	p.m.	-
1.2	Mogelijke samenvoeging GGD met VRZ. Oprichting nieuwe GR VRZ/GGD en opheffing GGD.	Raad	Zienswijze	x	x	p.m.	-

Informatie per verbonden partij

1. Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) – Programma 01. Bestuur en Veiligheid	
Doelstelling	De VRZ levert een maatschappelijke bijdrage aan een veilige woon-, werk- en recreatieomgeving op het gebied van brandbestrijding en (medische) hulpverlening.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Risico's	Er wordt momenteel een proces doorlopen om over te gaan naar gezamenlijke huisvesting en gezamenlijke GR met de GGD. Dit gaat gepaard met extra kosten.
Portefeuillehouder	Burgemeester Jansen op de Haar, lid algemeen bestuur.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD) – Programma 03. Sociaal Domein	
Doelstelling	Samenwerken aan een gezond en veilig bestaan en sluitende zorg voor inwoners in Zeeland.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Risico's	Er wordt momenteel een proces doorlopen om over te gaan naar gezamenlijke huisvesting en gezamenlijke GR met de VRZ. Dit gaat gepaard met extra kosten.
Portefeuillehouder	Wethouder Evertz, lid algemeen bestuur.

De Betho – Programma 03. Sociaal Domein	
Doelstelling	De Betho richt zich op het bieden van werk onder aangepaste omstandigheden aan de doelgroep van de sociale werkvoorziening (Wsw) en beschut werken en begeleidt werkzoekenden met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt, via maatwerktrajecten, naar - al dan niet gesubsidieerd – betaald werk.
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Goes, Noord-Beveland en Tholen.
Risico's	Sinds de invoering van de Participatiewet wordt huidige Wsw (Wet sociale werkvoorziening) afgebouwd en meer ingezet op andere re-integratie instrumenten zoals loonkostensubsidie. De huidige organisatie moet daarop worden aangepast. Hiervoor is met elkaar een toekomstscenario ontwikkeld. De Participatiewet is een open-eind-financiering.
Portefeuillehouder	Wethouder Kleppe, lid algemeen bestuur.

Samenwerkingsverband Welzijnzorg Oosterschelderegio (SWVO) – Programma 03. Sociaal Domein	
Doelstelling	De gezamenlijke belangen te behartigen en ondersteuning te geven op het terrein van welzijnzorg.
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Tholen, Goes, Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland.
Risico's	Het SWVO heeft slechts beperkte risico's. De uitgaven worden gedaan voor rekening en risico van de deelnemende gemeenten. De Wmo is een open-eind-financiering. Ook landelijke wetgeving en jurisprudentie draagt bij aan de financiële risico's van gemeenten.
Portefeuillehouder	Wethouder Evertz, lid algemeen bestuur.

Samenwerking de Bevelanden (GRdB) – Programma's 03. Sociaal Domein en 90. Middelen (overhead)	
Doelstelling	GR de Bevelanden bevordert een duurzame, robuuste samenwerking door het behartigen van de gemeenschappelijke belangen. Dit heeft betrekking op de domeinen ICT en informatievoorziening, HRM en personeels- en salarisadministratie en Werk, Inkomen en Zorg (WIZ). De doelstelling is het vergroten van de bestuurskracht, met behoud van de huidige bestuurlijke schaal, door bundeling van

Samenwerking de Bevelanden (GRdB) – Programma's 03. Sociaal Domein en 90. Middelen (overhead)	
	ambtelijke expertise op operationeel, tactisch en/of strategisch niveau met als resultaat: verhoogde kwaliteit, continuïteit en efficiëntie.
Deelnemers	Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland en Reimerswaal.
Risico's	• Verloop, ziekteverzuim en het aantrekken van goed gekwalificeerd personeel. • Het niet voldoen aan AVG (algemene verordening gegevensbescherming). • Afdeling ICT: Uitval computerapparatuur en datacommunicatieverbindingen. • Eigen risicodragerschap WW-rechten.
Portefeuillehouder	Burgemeester Jansen op de Haar, lid algemeen bestuur en dagelijks bestuur en Jon Herselman, lid algemeen bestuur.

Omgevingsdienst Zeeland (voormalige Regionale Uitvoeringsdienst RUD) – Programma 06. Leefomgeving en Mobiliteit	
Doelstelling	Het uitvoeren van (milieu-)taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven. Deze taken bestaan uit tenminste de zogenoemde basistaken milieu.
Deelnemers	Alle dertien Zeeuwse gemeenten en de provincie Zeeland.
Risico's	• De deelnemers kunnen de niet-wettelijke taken (de zogenoemde plustaken) terugnemen. • Het niet meer kunnen uitvoeren van de piketregeling. • Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zorgen voor niet ingevulde vacatures. • De integraliteit bij het opstellen van een omgevingsplan kan aan kwaliteit verliezen omdat de benodigde kennis niet -meer- aanwezig is bij de gemeenten (de kennis van de inhoud van het werk ligt bij de RUD). • Het niet doorgaan van het plan van aanpak voor een robuuste RUD.
Portefeuillehouder	Wethouder Mackintosh, lid algemeen bestuur.

Sabewa Zeeland – Programma 90. Middelen	
Doelstelling	Heffing en invordering van lokale belastingen, kwijtschelding en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ).
Deelnemers	Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Sluis, Terneuzen, Tholen en het Waterschap Scheldestromen.
Risico's	Een risico welke Sabewa Zeeland zelf slechts beperkt kan beïnvloeden, zijn de proceskosten voor de no-cure-no-pay-bureaus met betrekking tot de bezwaarschriften.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, lid dagelijks bestuur, lid algemeen bestuur.

Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwerking Zeeland (O.L.A.Z.) – Programma 05. Klimaat, energie en milieu	
Doelstelling	De behartiging van de gezamenlijke belangen van de deelnemers op gebied van verwerking van huishoudelijk afval. Hieronder wordt onder andere verstaan de verwerking van de huishoudelijke afvalstromen van de Zeeuwse gemeenten, de inzameling en verwerking van grof huishoudelijk afval via de regionale milieustraten en advisering en voorlichting over afvalpreventie en afvalverwerking. De uitvoeringsorganisatie is de Zeeuwse Reinigingsdienst BV (ZRD), welke 100% eigendom is van O.L.A.Z..
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Risico's	• De verplichtingen die aangegaan zijn in de contracten tussen OLAZ en verwerkers. • De ontwikkeling van de afvalstoffenbelasting. • Er vinden onderzoeken plaats over de toekomstbestendigheid van de regionale milieustraten in Zeeland. • In het kader van circulariteit worden hierbij ook de mogelijkheden naar enkele circulaire ambachtscentra in Zeeland onderzocht. Dit kan gevolgen hebben voor de milieustraat in Kapelle. • Huurovereenkomsten van enkele overslaglocaties (voor restafval, PMD, papier en karton) lopen binnen enkele jaren af. Een nieuwe overslaglocatie in Middelburg is in ontwikkeling maar moet hiervoor tijdig in gebruik kunnen worden genomen.
Portefeuillehouder	Wethouder Mackintosh, lid algemeen bestuur en dagelijks bestuur.

Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) – Programma 02. Wonen en voorzieningen	
Doelstelling	Het RBL geeft uitvoering aan de leerplichtfunctie en het Doorstroompunt (het voormalige regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten). Het belangrijkste doel van de leerplicht is het terugdringen van verzuim en voortijdig schooluitval van leerlingen van 5 tot 18 jaar. Het Doorstroompunt richt zich op jongeren tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben. Zij worden begeleid richting scholing en/of werk.
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Tholen, Goes, Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland.
Risico's	Geen specifieke risico's.
Portefeuillehouder	Wethouder Kleppe, lid algemeen bestuur.

Zeeuwse Muziekschool (ZMS) – Programma 03. Sociaal Domein	
Doelstelling	Kinderen, jongeren en volwassenen zowel in actieve, receptieve als reflectieve zin in contact brengen met de vele mogelijkheden die het muziekonderwijs biedt. De 4 inhoudelijke pijlers van de muziekschool zijn: 1. Academie (vrijtijd onderwijs, Talent Academy, samenspel) 2. Sociaal domein (o.a. ouderenparticipatie en amateurkunst) 3. Muziekeducatie (Primair Onderwijs en onderwijs)

Zeeuwse Muziekschool (ZMS) – Programma 03. Sociaal Domein	
	4. KCE (Kunst en Cultuureducatie Oosterschelde regio)
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Goes, Noord-Beveland, Tholen, Middelburg, Hulst, Schouwen-Duiveland, Veere.
Risico's	De uittreding van gemeentes en de financiële situatie.
Portefeuillehouder	Wethouder Evertz, lid algemeen bestuur.

Publiek Vervoer (RdZ) in oprichting – Programma 03. Sociaal Domein	
Doelstelling	De doelstelling van Reizen door Zeeland (RdZ) is om alle essentiële voorzieningen met publiek vervoer bereikbaar te houden waarbij de reiziger een positief oordeel heeft over de kwaliteit van de dienstverlening. Deze dienstverlening moet tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten worden uitgevoerd.
Deelnemers	Alles 13 Zeeuwse gemeenten en de Provincie Zeeland.
Risico's	De budgetten zijn voor de komende 4 jaar gefixeerd (worden wel geïndexeerd), hierdoor zijn de financiële risico's beperkt. De gemeenten zijn alleen verantwoordelijk voor het bekostigen van het vraagafhankelijk Wmo-vervoer en vraagafhankelijk jeugdzorgvervoer. De provincie is verantwoordelijk voor de Flex. Mochten de kosten onverhoopt toch toenemen, dan zal, zoals vastgelegd in de Intentieverklaring 2024, de provincie de extra kosten voor haar rekening nemen.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman

2. Vennootschappen en coöperaties

BNG Bank - Programma 90. Middelen	
Doelstelling	BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen. Met gespecialiseerde dienstverlening wordt getracht bij te dragen aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Financieel belang	Gemeente Kapelle heeft 53.040 aandelen met een aankoopwaarde van € 2,50. De aandelen kunnen niet vrij verkocht worden.
Risico's	Kredietrisico, marktrisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico en strategisch risico.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij N.V. (ZEH) - Programma 90. Middelen	
Doelstelling	Het leveren van betrouwbare en concurrerend geprijsde producten.
Financieel belang	Gemeente Kapelle heeft 204 aandelen.

Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij N.V. (ZEH) – Programma 90. Middelen	
Risico's	Op de balans van Gemeente Kapelle zijn de aandelen ZEH N.V. gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 93.000. Voor dit bedrag loopt de gemeente risico. Mochten de energieprijzen sterk dalen, is ZEH N.V. mogelijk financieel niet langer in staat om de kerncentrale te financieren. Vanwege het nationaal belang van de kerncentrale hebben de aandeelhouders aangegeven dat voor een oplossing van dit probleem het Rijk hier zijn verantwoordelijkheid moet nemen.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

N.V. Economische Impuls Zeeland – Programma 04. Economische versnelling en toerisme	
Doelstelling	Het vergroten van de dynamiek van de Zeeuwse kenniseconomie en het bijdragen aan de ontwikkeling van Zeeland.
Financieel belang	Gemeente Kapelle heeft 788 aandelen, zijnde 0,53% van het totaal uit te geven aandelen, met een prijs van € 1 per aandeel.
Risico's	Geen specifieke risico's.
Portefeuillehouder	Wethouder Kleppe, stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

GBE AQUA B.V. – Programma 90. Middelen	
Doelstelling	Het houden en beheren van aandelen in drinkwaterbedrijf Evides en het uitoefenen van stemrecht daarop.
Financieel belang	Gemeente Kapelle heeft 1.341 aandelen, verkregen met een nominale waarde van € 10 per aandeel.
Risico's	Geen specifieke risico's.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Stedin Holding B.V. – Programma 90. Middelen	
Doelstelling	Het borgen van de publieke belangen van een efficiënt en goed opererend netwerkbedrijf.
Financieel belang	Gemeente Kapelle heeft 191 aandelen, verkregen met een aanschafwaarde van € 150.000.
Risico's	Geen specifieke risico's. De publieke belangen zijn geborgd door wet- en regelgeving en de ACM als onafhankelijk toezichthouder.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

3. Stichtingen en verenigingen

Karel. – Programma 90. Middelen	
Doelstelling	De stichting Karel. biedt haar deelnemers dienstverlening aan die gericht is op inkoop- en contractmanagement.
Risico's	De behoefte aan flexibiliteit in inkoopondersteuning bij de deelnemers, beschikbaarheid van personeel, opzet van de financiën en de veranderende wet- en regelgeving.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, lid algemeen bestuur.

Overzicht financiële gegevens verbonden partijen

	Verwacht resultaat	Verwacht eigen vermogen		Verwacht vreemd vermogen		Bijdrage	
Gemeenschappelijke regeling	2026	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2025	31-12-2026	2025	2026
Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)	0	1.167	991	26.397	38.763	1.040	1.012
GGD Zeeland (excl. Inkoop Jeugd)	0	4.820	4.404	31.965	31.900	876	863
De Betho	0	10.201	8.523	2.450	2.425	-	-
SWVO	0	975	869	13.740	13.810	119	116
GR Samenwerking de Bevelanden	0	1.082	1.187	5.253	5.753	2.347	2.350
Omgevingsdienst Zeeland	0	771	771	5.038	5.038	346	641
Sabewa Zeeland	0	139	0	12.267	12.259	253	247
O.L.A.Z.	0	2.527	2.527	20.523	20.523	688	699
Regionaal Bureau Leerplicht	0	-1	0	0	0	65	64
Zeeuwse muziekschool	0	14	3	819	819	152	123
GR Publiek Vervoer (in oprichting)	Onbekend	-	Onbekend	-	Onbekend	-	-
Totaal	0						

Vennootschappen en coöperaties	2026
BNG Bank	Onbekend
Zeeuwse Energie Houdstermij.	Onbekend
N.V. Economische Impuls Zeeland	Onbekend
GBE AQUA	Onbekend
Stedin Holding	Onbekend

31-12-2025	31-12-2026
Onbekend	Onbekend
Onbekend	Onbekend
Onbekend	Onbekend
Onbekend	Onbekend
Onbekend	Onbekend

31-12-2025	31-12-2026
Onbekend	Onbekend
Onbekend	Onbekend
Onbekend	Onbekend
Onbekend	Onbekend
Onbekend	Onbekend

Stichtingen en verenigingen	2026
Karel.	0

31-12-2025	31-12-2026
Onbekend	Onbekend

31-12-2025	31-12-2026
Onbekend	Onbekend

06.

Paragraaf

Financiering

Financiering is de manier waarop de gemeente de benodigde geldmiddelen aantrekt om te voldoen aan de financiële verplichtingen. De Rijksoverheid stelt regels aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal (treasury) moeten beheren. Gemeente Kapelle doet dit op een transparante manier en kiest binnen de kaders voor een eenvoudige systematiek. Financieren gaat altijd gepaard met risico's, bijvoorbeeld op de rente, kredieten, liquiditeiten en koersen. Deze paragraaf geeft hier inzicht in.

In de paragraaf financiering kijken we hoe de verhouding van kort en lang vreemd vermogen ten opzichte van begroting is. Dit doen we door te kijken naar de kasgeldlimiet, daarbij mag niet meer dan 8,5% van de totale begroting in kort vreemd vermogen worden gefinancierd. Daarnaast kijken we ook naar het renterisico. Daarbij mag de totale aflossing van lang vreemd vermogen niet hoger zijn dan 20% van de totale begroting.

Visie

Financiering betreft de wijze waarop de gemeente benodigde geldmiddelen aantrekt voor het uitvoeren van de bedrijfsactiviteiten. Wij doen dit op een transparante manier en kiezen binnen de kaders voor een eenvoudige systematiek.

Risicoprofiel

Financieren gaat gepaard met risico's. Deze worden hieronder in beeld gebracht. Per risico geven we aan of deze risico's ook van toepassing zijn op Kapelle.

Soort risico	Toelichting	Maatregel	Omvang risico
Renterisico	Risico rentestanden	Sturen op wettelijk verplicht kasgeldlimiet, intradaglimiet en renterisiconorm	Laag
Debiteurenrisico	Risico op niet betalen debiteuren	Incassobeleid en voorziening dubieuze debiteuren	Midden
Liquiditeitsrisico	Niet goed in beeld hebben van kasstromen kan leiden tot onnodige rentekosten	Liquiditeitenplanning	Laag

Kredietlimiet en intradaglimiet

Ons kredietlimiet is € 1,5 miljoen, tot dit bedrag mogen wij negatief staan op onze bankrekening van de BNG. Komen we hierboven dan moeten wij direct actie ondernemen. Dit kan in de vorm van een kasgeldlening (kortlopend), het aanzuiveren via onze tegoeden in de schatkist (bij het rijk), of een nieuwe langlopende lening aan te trekken.

Een overschrijding mag maximaal € 1 miljoen bovenop de € 1,5 miljoen van het kredietlimiet bedragen. Dit noemen we het intradaglimiet. Binnen 24 uur moeten wij dit limiet aanzuiveren anders betalen wij een boeterente.

Kasgeldlimiet

- Omvang begroting € 51.373
- Limiet (8,5%) € 4.367
- Gemiddelde schuld € 0
- Ruimte € 4.367

Renterisiconorm

De kasgeldlimiet betreft een plafond voor de kortlopende schuld van de gemeente, met als doel een te grote gevoeligheid voor rentefluctuaties op de kortlopende schuld te voorkomen. Er geldt een wettelijke norm. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm heeft als doel om toekomstige renterisico's op de vaste schuld te beperken. De renterisico's worden berekend als de som van de aflossingen en de renteherzieningen op de bestaande vaste schuld. Er geldt een wettelijke norm. Het totale jaarlijkse renterisicobedrag mag niet groter zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm dwingt daarmee tot spreiding van de aflossingen en renteherzieningen.

Renterisiconorm	
• Omvang begroting	€ 51.373
• Norm 20%	€ 10.275
• Renteherziening	€ 0
• Aflossing	€ 2.255
• Ruimte	€ 8.020

Leningenportefeuille

Eind 2024 lopen er nog 10 leningen bij de BNG Bank, één bij Nationale Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V., één bij de gemeente Borsele en één bij provincie Noord-Brabant. De leningen zijn niet vervroegd aflosbaar. De rentepercentages van de geldleningen variëren van 0,25% tot 6,11%. De gemiddelde rente in 2025 is 1,31%.

Financieringsbehoefte

Gezien onze huidige liquiteitspositie houden we voor 2026 rekening dat er een nieuwe lening à € 2.500.000 aangetrokken moet worden.

EMU Saldo

De Nederlandse overheid moet voldoen aan Europese begrotingsregels; het begrotingstekort per deelnemend land moet beperkt blijven tot maximaal 3%. In dat kader dient het EMU-saldo (EMU: Economische en Monetaire Unie) van de Nederlandse overheid binnen de grenswaarde te blijven. Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. In het financieel akkoord van januari 2013 is opgenomen dat het kabinet geen sancties als gevolg van overschrijding van de norm toepast. Door investering in met name onderwijshuisvesting, riolering en wegen neemt het tekort op (ons aandeel in het) EMU-saldo toe.

	2025	2026	2027
EMU saldo	€ 11.102	€ 6.925	€ 3.818
Overschot of Tekort	Tekort	Tekort	Tekort

Renteschema 2026

Renteschema	2026	2025
Externe rentelasten (lang en kort)	€ 594	€ 588
Externe rentebaten	€ 50	€ 50

Renteschema	2026	2025
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 544	€ 538
Doorberekende rente aan sportcentrum De Bloesem	-/- € 60	-/- € 60
Aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 484	€ 478
Aan taakvelden toegerekende rente	€ 484	€ 478
Renteresultaat taakveld Treasury	€ 0	€ 0

Toelichting

- Met ingang van deze begroting lopen de grondexploitaties mee in de toerekening van de rente volgens de renteomslag. Dit is een voorschrift van het BBV. Mede hierdoor daalt de interne rente van 0,72% in 2025 naar 0,5% in 2026.
- Aan het sportcentrum De Bloesem worden de rentelasten met ingang van 2023 doorberekend op basis van de lasten van de bij die investering aangetrokken financiering. Deze toegerekende lasten bedragen over 2026 € 60.000.
- Op het eigen vermogen wordt geen rente bijgeschreven.

07.

Paragraaf

Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen te realiseren op het gebied van wonen, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen. Gemeente Kapelle hanteert hiervoor de 'Nota Grondbeleid 2018'. Deze paragraaf gaat in op de visie op het gemeentelijk grondbeleid, de uitvoering daarvan, de financiële resultaten en de risico's.

Visie

Het grondbeleid staat mede in dienst van de andere gemeentelijke beleidsvelden. Het moet het mogelijk maken dat plannen voor volkshuisvesting, ruimtelijke en economische ontwikkeling en recreatie uitgevoerd kunnen worden.

Wijze van uitvoering

- Voor uitbreiding van woonkernen en bedrijventerreinen wordt een actief grondbeleid gevoerd met aandacht voor de financiële risico's.
- Het uitgangspunt is dat verkoop van bouwgrond plaatsvindt tegen marktconforme prijzen. Hierbij wordt de grondprijs bepaald door wat men op de vrije markt bereid is daarvoor te betalen. Wij kiezen voor vaste grondprijzen met differentiatie naar locatie en woningtype. Voor elk afzonderlijk exploitatieplan worden de grondprijzen per m² bepaald.
- Faciliterend grondbeleid is aan de orde in situaties waarin wij geen grondpositie hebben, bijvoorbeeld bij inbreidingslocaties. Bij faciliterend grondbeleid wordt, als een initiatief niet past binnen het geldende omgevingsplan, eventueel gefaciliteerd in de vorm van planologische medewerking. Het uitgangspunt blijft het aangaan van (privaatrechtelijke) kostenverhaalovereenkomsten met planontwikkelaars voor de realisatie van een plan en het verhaal van kosten.

Winstneming

- Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst wordt uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat.
- Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:
 1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; en
 2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; en
 3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd) volgens het realisatiebeginsel dient in die gevallen de winst ook te worden genomen.

Winstneming op de grondexploitaties (GREX-en) is een jaarlijks terugkerende post in de jaarrekening. In de begroting houden we geen rekening met aanvullende winstnemingen uit de GREX-en.

Ontwikkelingen

- Over de grondposities bedrijventerreinen bij de diverse gemeenten vindt op provinciaal niveau overleg plaats. Voor de woningbouw zijn de Regionale Woon(zorg)visie De Bevelanden en de Regionale Woningmarktafspraken basisdocumenten.
- In 2025 is het plan voor de ontwikkeling van Zuidhoek 4 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Aansluitend wordt een deel van het gebied bouwrijp gemaakt en bereiden we de uitgifte van kavels voor.

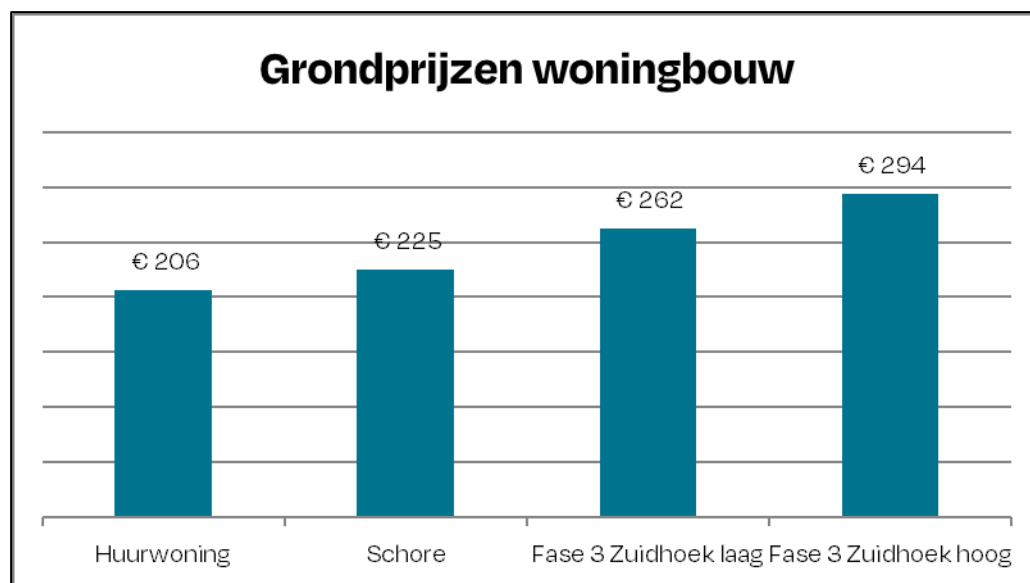
- In 2026 maken we de uitbreiding van Schore bouw- en woonrijp.
- In 2025 is meer duidelijk geworden of het ontwikkelen van Smokkelhoek 2 haalbaar is. Zo mogelijk stellen we in 2026 hiervoor een GREX op.
- Het klimaatakkoord en het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid is van invloed op de uitwerking van nieuwe plannen.
- We stellen een nieuwe nota Grondbeleid op, op basis van de laatste ontwikkelingen.

Project	Activiteiten in 2026	Geplande verkoop (m²) in 2026	Boekwaarde 31-12-2025 (x € 1.000)	Verwacht resultaat (x € 1.000)	Winstneming t/m 2024 (x € 1.000)	Jaar van afsluiten
Zuidhoek Fase 3 (woningbouw)	Uitgifte laatste kavels westelijk deel en start woonrijp maken plan.	4.313	-/- 2.395	1.971 voordelig	1.320	2029
Plan Schore Boomweidelaan	Woonrijp maken en uitgifte kavels.	1.018	-/- 182	299 voordelig		2027
Choorhoek (bedrijventerrein)	Woonrijp maken laatste deel van het plan.		-/- 1.286	911 voordelig	796	2027
Smokkelhoek 2/ Zuidhoek fase 4	Voorbereidingen treffen voor verder ontwikkeling van de plannen.					

Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan de recentste herziening van de exploitatieopzetten per 1 januari 2025. Voor de nieuwe plannen Zuidhoek fase 4 en Smokkelhoek 2 wachten we nog op de definitieve besluitvorming en zijn daarom niet in deze tabellen meegenomen.

Overzicht geraamde verkoopopbrengsten per plan:

Grondverkopen x €1.000	2026	2027	2028	2029
Schore	229	-	-	-
Zuidhoek fase 3	1.166	-	-	-
Zuidhoek fase 4	-	6.090	4.832	6.766
Totaal opbrengsten	1.395	6.090	4.832	6.766

Risico's en reserves

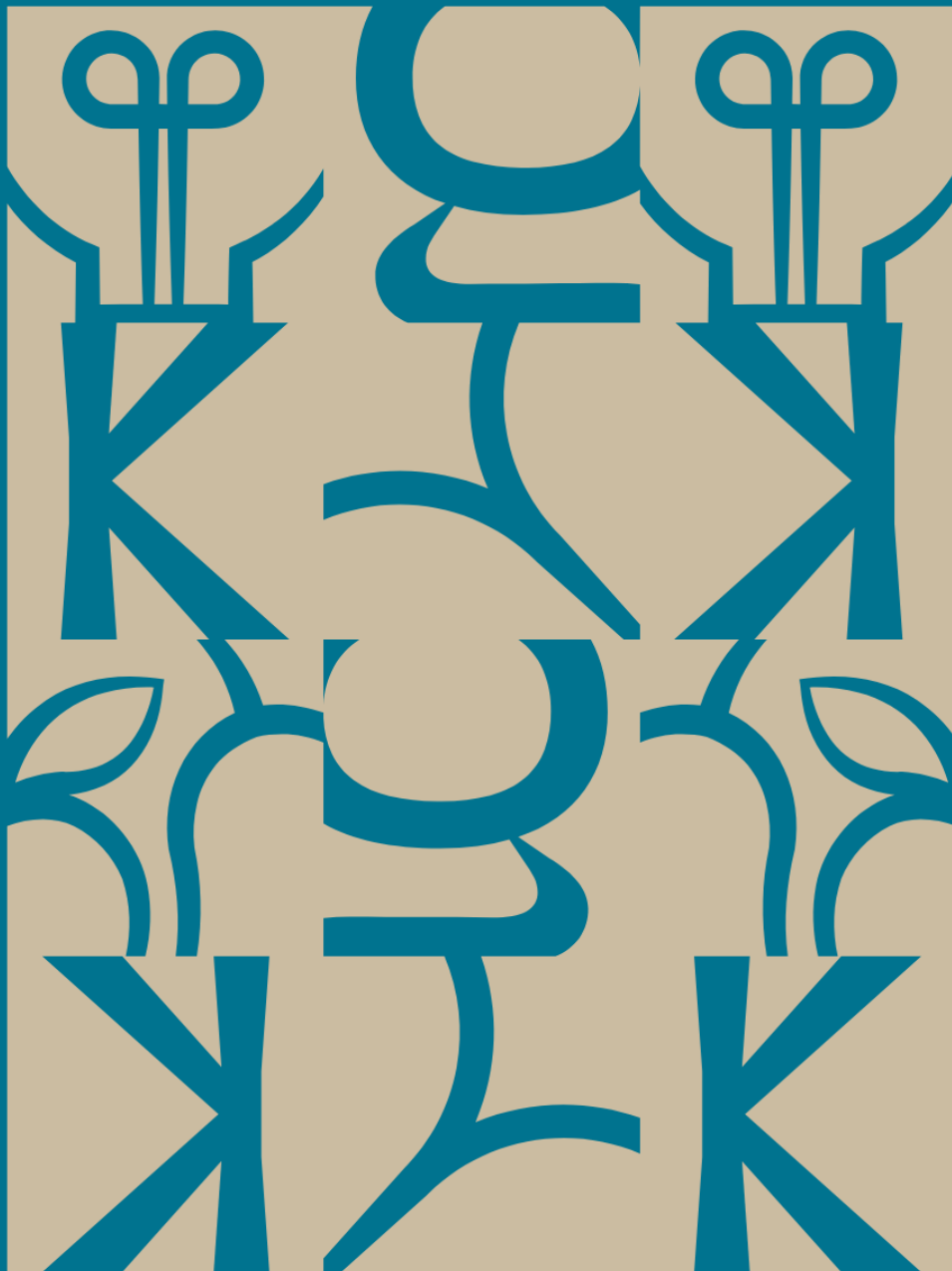
De risico's op de huidige bouwgrondexploitaties zijn relatief beperkt. Hieronder is in tabelvorm aangegeven waar welke risico's liggen.

Plan	Hoog (30%)		Midden (20%)		Laag (10%)		Geen (0%)	
	K	O	K	O	K	O	K	O
(K= Kosten, O= Opbrengsten)								
Zuidhoek fase 3 Ontwikkeling deel West								
Schore Geen risico's								
Choorhoek Afronding								

Hierna is weergegeven wat het verloop van de reserve bouwgrondexploitaties zou zijn zonder overheveling van of naar de algemene reserve en zonder winsttoerekening. We hebben rekening gehouden met de berekende jaarlijkse vennootschapsbelastinglast.

Bedrag x € 1.000	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Totale reserve bouwgrondexploitaties	576	573	482	482	482

Voor de jaren na 2026 wijzigt de reserve vooralsnog niet, omdat we voor die periode nog geen winstprognoses hebben wat betreft grondverkopen, met name uit de eventuele nieuwe plannen. In 2025 is een voorlopige afrekening VPB 2024 verwerkt. Deze lag iets hoger dan het bedrag welke we in de jaarrekening 2024 hebben verwerkt. Vandaar dat het saldo vanaf 2026 iets onder het afgesproken minimum van € 500.000 ligt.

Financiële begroting

Reserves en Voorzieningen
Investeringsplan

Reserves en Voorzieningen

In het BBV is het onderscheid tussen reserves en voorzieningen gelegd bij de mogelijkheid dat de raad de bestemming kan wijzigen. Zolang de bestemming veranderd kan worden, is er sprake van een (bestemmings-)reserve. Zodra dit niet meer kan, is er sprake van een voorziening. Schematisch kan het verschil tussen een reserve en een voorziening als volgt worden weergegeven:

Reserve	Voorziening
• is gevormd door bestemming van het resultaat (kan-bepaling).	• is verplicht gevormd door het nemen van een last (zal-bepaling).
• is vrij besteedbaar.	• heeft een verplichte bestedingsrichting.
• behoort tot het eigen vermogen.	• behoort tot het vreemd vermogen.

Reserves

De reserves worden onderscheiden in:

- a. algemene reserve (zijn reserves die een bufferfunctie hebben);
- b. bestemmingsreserves (zijn reserves waaraan door u als raad een bepaalde bestemming is gegeven).

Het reservebeleid mag geen op zichzelf staand beleid zijn, maar het moet passen binnen het algemeen financieel beleid, dat het maken van integrale beleidsafwegingen bevordert. Vanwege de doelmatigheid is het aantal reserves zo beperkt mogelijk. In beginsel betekent dit dat er alleen een algemene reserve is en eventueel duidelijk geformuleerde bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves zijn specifiek aan programma's verbonden. Een toevoeging aan een bestemmingsreserve zou als regel een planmatig karakter moeten hebben, vooral wanneer er sprake is van toekomstige, omvangrijke investeringsprojecten. Op 13 november 2007 is besloten niet te sparen voor toekomstige investeringsprojecten ten laste van de exploitatie, maar via eventuele toevoegingen aan een bestemmingsreserve.

In de genoemde vergadering heeft u voor het vormen en/of aanhouden van de reserves de volgende criteria vastgesteld:

- a. het specifieke doel van de reserve;
- b. de voeding van de reserve;
- c. de maximale hoogte van de reserve;

- d. de maximale looptijd van de reserve;
- e. vrijval van de bestemmingsreserve ten gunste van de algemene reserve vrij-bestedbaar, als de betreffende reserve binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot de investering.

Nadat u de begroting en daarmee de mutaties in de reserves heeft vastgesteld, kan tijdens de uitvoering van de begroting naar voren komen dat reserves gemuteerd moeten worden. Een stelregel is dat een tussentijdse wijziging van de reserves zo weinig mogelijk moet plaatsvinden. Deze mutaties hebben de expliciete goedkeuring van u nodig. Voor de transparantie en uw inzicht in de reservepositie zal in raadsvoorstellen met een reserve als dekking tevens de stand van zaken van deze reserve incl. aangegane verplichtingen en de stand incl. de voorgenomen dekkingen worden weergegeven.

Het BBV kent geen verbod tegen een rentetoerekening aan reserves. Met ingang van de begroting 2005 heeft de raad besloten geen rentetoevoeging toe te passen op de reserves, omdat in de exploitatie wordt uitgegaan van de werkelijk betaalde en ontvangen rente in plaats van het toepassen van de zogenaamde renteomslag.

Een andere mogelijkheid is om aan de reserves het inflatiepercentage toe te voegen, zodat de bestemmingsreserves hiermee gevoed worden voor de toekomstige dekking van de betreffende investeringen. Het punt hierbij is wel dat het gerealiseerde resultaat lager wordt, terwijl de dekking voor de toekomst is. In 2005 heeft de raad besloten om geen inflatiepercentage toe te voegen aan de reserves.

Toelichting per reserve

Algemene reserve niet vrij besteedbaar	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Deze reserve is een verplicht genormeerde minimum buffer om algemene financiële tegenvallers op te kunnen vangen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Niet van toepassing
Hoogte	De algemene reserve dient minimaal de artikel 12-norm (globaal 2% van de som van de algemene uitkering) te bedragen. Als streefwaarde behorend bij een financieel gezonde positie hanteren wij het vijfvoudige van de minimumnorm (globaal 5 x 2% van de algemene uitkering).
Toelichting	De algemene reserve niet vrij besteedbaar is onderdeel van het vermogen van de gemeente (beschikbare weerstandscapaciteit) om niet structurele tegenvallers op te kunnen vangen om haar taken te kunnen voortzetten.

Algemene reserve vrij besteedbaar	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Verantwoording van het eigen vermogen, waaraan nog een nadere bestemming moet worden gegeven.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	– Incidenteel overschot c.q. tekort op de jaarrekening. – Incidentele lasten en baten van de begroting.
Hoogte	Geen maximum.
Toelichting	De algemene reserve vrij besteedbaar is onderdeel van het vermogen van de gemeente (beschikbare weerstandscapaciteit) om niet structurele tegenvallers op te kunnen vangen om haar taken te kunnen voortzetten.

Reserve begraafplaatsen	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Verantwoording van de opbrengsten met betrekking tot de koopsommen eigen graven en columbarium-elementen en de afkoopsommen voor het onderhoud dienende voor het onderhoud van de begraafplaatsen en toekomstige investeringen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Overschot c.q. tekort bij de jaarrekening op de exploitatie van de begraafplaatsen.
Hoogte	De maximale hoogte is in de raad van 5 juli 2011 vastgesteld op € 100.000.
Toelichting	In de raad van 5 juli 2011 is het onderzoek begroting begraafplaatsen vastgesteld.

Reserve bouwgrondexploitatie	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Voor onvoorzienbare algemene risico's die samenhangen met conjuncturele ontwikkelingen, waardoor de gronduitgifte over de hele linie stagneert.
Tijdsfactor	Zolang er bouwgrond exploitatieplannen zijn.
Mutaties	Vanaf 2016 wordt de reserve gemuteerd voor eventuele heffingen uit hoofde van de Vennootschapsbelasting en bij het afsluiten van complexen.
Hoogte	Minimale omvang van € 500.000 en een maximale omvang van € 750.000.
Toelichting	De risico's op de huidige bouwgrondexploitaties in de gemeente Kapelle zijn relatief beperkt. Waar een concreet risico of verlies is voorzien, zijn de financiële gevolgen direct verwerkt. De risico's schatten we vooralsnog als laag in. Elk jaar actualiseren we de exploitatieplannen.

	Doordat we de lasten vennootschapsbelasting uit deze reserve dekken, kan het saldo van deze reserve onder het minimumniveau zakken. Door toevoegen van (een deel van) de winstneming brengen we deze reserve dan weer op peil.
--	--

Reserve Tunnel Zuidhoek	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	De reserve is bestemd voor de afschrijving van de tunnel Zuidhoek.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn 40 jaar.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	Kosten bouw tunnel.
Toelichting	Geoormerkte gelden voor afschrijving totale kosten bouw tunnel.

Reserve MFA 't Saamdeel gebouw	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Een reserve is bestemd voor de afschrijving van de MFA 't Saamdeel.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van de MFA (40 jaar).
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking een deel van de jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	€ 4.449.000 (max)
Toelichting	Geoormerkte gelden voor afschrijving MFA 't Saamdeel.

Reserve MFA 't Saamdeel installaties	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Een reserve is bestemd voor de afschrijving van de installaties voor de MFA 't Saamdeel.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn (25 jaar).
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking een deel van de jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	€ 1.743.000 (max)
Toelichting	Geoormerkte gelden voor afschrijving MFA 't Saamdeel.

Reserve Sportcentrum	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Een reserve is bestemd voor de afschrijving van het sportcentrum 'De Bloesem'.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van een nieuw sportcentrum.
Mutaties	Aanvullende voeding afhankelijk van de eventuele realisatie en de daarbij behorende kosten
Hoogte	€ 5.853.000 (max)
Toelichting	Geormerkte gelden voor afschrijving van het sportcentrum 'De Bloesem'.

Reserve Onderwijshuisvesting	
Functie	Spaarfunctie
Doel	Een reserve voor de realisatie van nieuw onderwijshuisvesting.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van een nieuw onderwijshuisvesting.
Mutaties	Aanvullende voeding afhankelijk van de eventuele realisatie en de daarbij behorende kosten
Hoogte	Nader te bepalen
Toelichting	De realisatie van een nieuw onderwijshuisvesting brengt financiële gevolgen met zich mee. Daarom is besloten om gelden te reserveren. Vanaf 2022 wordt (een deel) van het rekeningoverschot aan de reserve toegevoegd. De jaarlijkse vrijval van de reserve vindt plaats ter dekking van de afschrijvingslasten welke een nieuw onderwijshuisvesting met zich meebrengt.

Reserve Preventie Sociaal Domein	
Functie	Vroegtijdig inzetten van preventieve maatregelen, hulp en ondersteuning ter voorkoming van problemen.
Doel	Positieve maatschappelijke effecten op het gebied van welzijn, gezondheid, financiën, opgroeien en opvoeden.
Tijdsfactor	10 jaar, ingang is begroting 2026.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking via bestuursrapportages.
Hoogte	€ 1.300.0000
Toelichting	We zorgen dat iedereen kan meedoen in de samenleving, ongeacht leeftijd of beperkingen, ongeacht of je veel of weinig te besteden hebt of welke taal je spreekt. Dit doen we in eerste instantie door te zorgen dat onze sociale basis op orde is. De lokale kracht van onze dorpen en ons verenigingsleven dragen eraan bij dat we naar elkaar omkijken in onze gemeente. Waar nodig en waar mogelijk dragen we bij aan deze sociale basis door vrijwilligers, verenigingen en mantelzorgers te ondersteunen. We willen dat iedereen (mentaal) gezond is en blijft. Dat kinderen veilig kunnen opgroeien. Dat iedereen voldoende geld heeft om de maand door te komen en er geen problematische schulden zijn. Dit alles is niet voor iedereen mogelijk. Voor de meest kwetsbare inwoners vormt de gemeente een vangnet. Het Sociaal

Reserve Preventie Sociaal Domein	
	Domein staat voor een aantal grote uitdagingen. Kapelle vergrijst en ontgroent, kwetsbare groepen zoals (dementerende) ouderen maar ook mensen met psychiatrische en verstandelijke problematiek moeten steeds langer thuis blijven wonen, terwijl het mantelzorgpotentieel afneemt. Daarnaast zien we een toename van mensen met schulden en is een deel van onze inwoners laaggeletterd. Vroegtijdig inzetten van effectieve interventies draagt bij aan gelukkigere, weerbaardere en (mentaal/financieel) gezondere jeugd/volwassenen/gezinnen.

Reserve afschrijvingen	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Op grond van het BBV moeten vanaf 2017 alle investeringen volledig worden geactiveerd. Dit wil zeggen dat reserves niet direct in mindering mogen worden gebracht op deze activa, maar dat tegenover de betreffende afschrijving een gelijk bedrag uit de reserve wordt onttrokken. Door deze wettelijk verplichte systematiek ligt er een claim op deze reserve voor de komende jaren.
Tijdsfactor	Geen maximale looptijd.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	Geen maximale hoogte, aangezien de hoogte van deze reserve afhankelijk is van de bedragen die gemoeid zijn met investeringen met een economisch nut
Toelichting	Zie doel.

Totaaloverzicht reserves 2026-2029

De (verwachte) reservepositie op 31 december 2025 bedraagt € 36.089.000. Hierin is de begroting van 2025 en de jaarrekening 2024 verwerkt. Met de verwerking van de begroting 2026 e.v. dalen de reserves naar een bedrag van € 35.678.000.

Naam reserve (Bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-2025	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2026	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2027	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2028	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2029
Algemene reserve													
Algemene reserve niet vrij besteedbaar	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425
Algemene reserve vrij besteedbaar	6.884	1.692	0	8.576	1.068	840	8.804	334	0	9.138	334	0	9.472
Tekort Jeugd 2023 + 2024 uit septembercirculaire 2025 (onder voorbehoud besluitvorming resultaatbestemming Jaarrekening 2025)	478	0	0	478	0	0	478	0	0	478	0	0	478
Totaal algemene reserve	8.787	1.692	0	10.479	1.068	840	10.707	334	0	11.041	334	0	11.375
Bestemmingsreserve													
Reserve begraafplaatsen	60	0	60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve bouwgrondexploitatie	573	0	91	482	0	0	482	0	0	482	0	0	482
Reserve tunnel Zuidhoek	1.296	0	44	1.252	0	44	1.208	0	44	1.164	0	44	1.120
Reserve MFA't Saamdeel gebouw	3.940	0	127	3.813	0	127	3.686	0	127	3.559	0	127	3.432
Reserve MFA 't Saamdeel installaties	1.395	0	87	1.308	0	87	1.221	0	87	1.134	0	87	1.047
Reserve Sportcentrum	5.418	0	145	5.273	0	145	5.128	0	145	4.983	0	145	4.838
Reserve Onderwijshuisvesting	10.000	0	0	10.000	0	250	9.750	0	250	9.500	0	250	9.250
Reserve Preventie Sociaal Domein	1.300			1.300			1.300			1.300			1.300
Reserve afschrijvingen	3.320	0	93	3.227	0	131	3.096	0	131	2.965	0	131	2.834
Totaal bestemmingsreserves	27.302	0	647	26.655	0	784	25.871	0	784	25.087	0	784	24.303
Totaal reserves	36.089	1.692	647	37.134	1.068	1.624	36.578	334	784	36.128	334	784	35.678

Structurele mutaties reserve

Een deel van de mutaties in de reserves is structureel. Deze mutaties hebben betrekking op dekking van afschrijvingslasten op investeringen en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Reserve	Programma	Omschrijving	B2026	B2027	B2028	B2029
Reserve Afschrijvingen	2. Wonen en voorzieningen	Diverse investeringen	26	26	26	26
		Uitbreiding Kinderopvang / Verbouwing Kinderopvang	9	9	9	9
		Voordeel agv Economische investeringen	16	16	16	16
		Dorpshuis Schore	-	6	6	6
	4. Economische versnelling en toerisme	Onttrekking afschrijving reserve	2	2	2	2
		Brug Wemeldinge	-	32	32	32
	5. Klimaat, energie en milieu	Kliko's (res afschr)	4	4	4	4
	6. Leefomgeving en mobiliteit	Begraafplaatsen (afs res)	6	6	6	6
		Riolering (afs res)	25	25	25	25
	91. Overhead	Brandwerende vrz gemeentehuis tbv vergunning	2	2	2	2
		Verbouwing/uitbreiding gemeentehuis	1	1	1	1
		Zonnepanelen gemeentehuis	2	2	2	2
Totaal Reserve Afschrijvingen			93	131	131	131
Reserve Bouwgrondexploitaties	92. Vennootschapsbelasting	VPB last grondexploitaties totaal	91	-	-	-
Totaal Reserve Bouwgrondexploitaties			91	-	-	-
Reserve Sportcentrum	2. Wonen en voorzieningen	Bijdrage reserve De Bloesem	145	145	145	145
Totaal Reserve Sportcentrum			145	145	145	145
Reserve Onderwijshuisvestig	2. Wonen en voorzieningen	Onttrekking onderwijshuisvestiging	-	250	250	250
Totaal Reserve Onderwijshuisvestig			-	250	250	250
MFA 't Saamdeel	2. Wonen en voorzieningen	MFA 't Saamdeel 30%/25j	87	87	87	87
		MFA 't Saamdeel 70%/40 j	127	127	127	127
Totaal MFA 't Saamdeel			214	214	214	214
Tunnel	6. Leefomgeving en mobiliteit	Dekking afschrijving Tunnel	44	44	44	44
Totaal Tunnel			44	44	44	44
Algemene Reserve (vrijbesteedbaar)	91. Overhead	Onttrekking Surplus Algemene Reserve	-	840	-	-
Totaal Algemene Reserve			-	840	-	-
Eindtotaal			587	1.624	785	785

Overzicht van mutaties per reserve

Mutatie per reserve	B2026	B2027	B2028	B2029
Reserve Afschrijvingen	93	131	131	131
2. Wonen en voorzieningen	51	57	57	57
Diverse investeringen	26	26	26	26
Uitbreiding Kinderopvang / Verbouwing Kinderopvang Kpl	9	9	9	9
Voordeel avg Economische investeringen	16	16	16	16
Dorpshuis Schore	-	6	6	6
4. Economische versnelling en toerisme	2	34	34	34
Onttrekking afschrijving reserve	2	2	2	2
Brug	-	32	32	32
5. Klimaat, energie en milieu	4	4	4	4
Kliko's (res aschr)	4	4	4	4
6. Leefomgeving en mobiliteit	31	31	31	31
Begraafplaatsen (afs res)	6	6	6	6
Riolering (afs res)	25	25	25	25
91. Overhead	5	5	5	5
Brandwerende vrz gemeentehuis tbv vergunning	2	2	2	2
Verbouwing/uitbreiding gemeentehuis	1	1	1	1
Zonnepanelen gemeentehuis	2	2	2	2
Reserve Bouwgrondexploitaties	91	-	-	-
92. Vennootschapsbelasting	91	-	-	-
VPB last grondexploitaties totaal	91	-	-	-

Mutatie per reserve	B2026	B2027	B2028	B2029
Reserve Sportcentrum	145	145	145	145
2. Wonen en voorzieningen	145	145	145	145
Bijdrage reserve De Bloesem	145	145	145	145
Reserve begraafplaatsen	60	-	-	-
6. Leefomgeving en mobiliteit	60	-	-	-
Inhuur begraven administratief	60	-	-	-
Reserve Onderwijshuisvestig	-	250	250	250
2. Wonen en voorzieningen	-	250	250	250
Onttrekking onderwijshuisvestiging	-	250	250	250
MFA 't Saamdeel	214	214	214	214
2. Wonen en voorzieningen	214	214	214	214
MFA 't Saamdeel 30%/25j	87	87	87	87
MFA 't Saamdeel 70%/40 j	127	127	127	127
Tunnel	44	44	44	44
6. Leefomgeving en mobiliteit	44	44	44	44
Dekking afschrijving Tunnel	44	44	44	44
Algemene Reserve (vrij besteedbaar)	-1.692	-228	-334	-334
91. Overhead	-1.692	-228	-334	-334
Onttrekking Surplus Algemene Reserve	-	840	-	-
Incidenteel saldo naar Algemene reserve	-357	-	-	-
ZEH-dividend (INC) naar Algemene Reserve	-1.335	-1.068	-334	-334
Eindtotaal	-1.045	556	451	451

Overzicht van mutaties reserves per programma

Mutatie reserve per programma	BG 2026	BG 2027	BG 2028	BG 2029
2. Wonen en voorzieningen	410	667	667	667
Reserve Afschrijving	196	452	452	452
Bijdrage reserve De Bloesem	145	145	145	145
Diverse investeringen	26	26	26	26
Onttrekking reserve afschrijving - Dorpshuis Schore	-	6	6	6
Onttrekking onderwijshuisvestiging	-	250	250	250
Uitbreiding Kinderopvang / Verbouwing Kinderopvang Kpl	9	9	9	9
Voordeel avg Economische investeringen	16	16	16	16
Reserve MFA 't Saamdeel	214	214	214	214
MFA 't Saamdeel 30%/25j	87	87	87	87
MFA 't Saamdeel 70%/40 j	127	127	127	127
4. Economische versnelling en toerisme	2	34	34	34
Reserve Afschrijving	2	34	34	34
Onttrekking afschrijving reserve	2	2	2	2
Onttrekking reserve afschrijving - Brug	-	32	32	32
5. Klimaat, energie en milieu	4	4	4	4
Reserve Afschrijving	4	4	4	4
Kliko's (res aschr)	4	4	4	4

Mutatie reserve per programma	BG 2026	BG 2027	BG 2028	BG 2029
6. Leefomgeving en mobiliteit	135	75	75	75
Reserve Afschrijving	31	31	31	31
Begraafplaatsen (afs res)	6	6	6	6
Riolering (afs res)	25	25	25	25
Reserve Begraafplaatsen	60	-	-	-
Inhuur Begraven administratief	60	-	-	-
Reserve Tunnel	44	44	44	44
Dekking afschrijving Tunnel	44	44	44	44
91. Overhead	-1.687	-223	-329	-329
Algemene Reserve	-1.692	-228	-334	-334
Incidenteel saldo naar Algemene reserve	-357	-	-	-
Onttrekking Surplus Algemene Reserve	-	840	-	-
ZEH-dividend (INC) naar Algemene Reserve	-1.335	-1.068	-334	-334
Reserve Afschrijving	5	5	5	5
Brandwerende vrz gemeentehuis tbv vergunning	2	2	2	2
Verbouwing/uitbreiding gemeentehuis	1	1	1	1
Zonnepanelen gemeentehuis	2	2	2	2
92. VPB	91	-	-	-
Reserve Bouwgrondexploitaties	91	-	-	-
VPB last grondexploitaties totaal	91	-	-	-
Eindtotaal	-1.045	556	451	451

Voorzieningen

In artikel 44 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald wanneer er sprake is van een voorziening. Voorzieningen geven een schatting aan van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen. Als deze op de balansdatum niet zijn in te schatten kunnen geen voorzieningen worden gevormd, maar zal het betreffende risico in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen moeten worden.

De voorzieningen behoren niet tot het eigen vermogen, maar zijn een onderdeel van de schulden, aangezien aan een voorziening een verplichting kleeft. Verder moet elke voorziening de omvang hebben van de betreffende verplichting of het betreffende risico. De voorziening mag dus niet groter of kleiner zijn. Mutaties in voorzieningen, toevoegingen dan wel vrijval, vloeien uitsluitend voort uit het aanpassen van de omvang van een voorziening aan een nieuw noodzakelijk niveau. De overige mutaties in de voorzieningen bestaan alleen uit verminderingen wegens aanwending voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld.

Tot voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (zoals bijvoorbeeld rioolheffing)

Het vormen van een voorziening, dan wel een toevoeging aan een voorziening is een exploitatielast in het betreffende begrotingsjaar. De hiermee gemoeide middelen worden direct verantwoord op het betreffende programma. De aanwending van een (gedeelte van een) voorziening wordt rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt, via de balans en niet via de exploitatie. Indien de activiteit namelijk ook weer ten laste van de exploitatie zou lopen, zou het bedrag van de aanwending tweemaal als een last verantwoord worden.

Voor de bepaling van de omvang van de voorzieningen wordt uitgegaan van een voortschrijdende meerjarenraming van minimaal 10 jaar. Hieruit wordt berekend hoe hoog de jaarlijkse toevoeging aan de voorzieningen moet zijn. Als uitgangspunt zijn de normale onderhoudsactiviteiten genomen. Deze activiteiten geven geen materiële verlenging aan de nuttigheidsduur van de oorspronkelijke investering. Dit in tegenstelling tot renovatieactiviteiten. Door renovatieactiviteiten neemt de nuttigheidsduur van de oorspronkelijke investering toe. De afschrijvingsperiode is hiervoor bepaald op 25 jaar maximaal of afhankelijk van resterende gebruiksduur.

Voorzieningen mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's, waarvoor ze zijn ingesteld. Dit betekent dat rentetoevoegingen aan voorzieningen niet zijn toegestaan (artikel 45 BBV). Op deze regel is een uitzondering en wel als de voorziening tegen contante waarde is gewaardeerd. Een voorziening is tegen contante waarde gewaardeerd als bij de bepaling van de hoogte van de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening wordt uitgegaan van een lagere omvang dan de omvang die de voorziening over enige tijd moet hebben.

Toelichting per voorziening

Voorziening gemeentelijke gebouwen	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten gemeentelijke gebouwen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Tot deze voorziening behoren de volgende gebouwen: gemeentehuis, sportgebouwen (exclusief sportcentrum De Bloesem), gebouwen voor cultuur, recreatie en welzijn, werkplaats en overige gemeentelijke gebouwen. We actualiseren het meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen iedere 2 jaar.

Voorziening onderhoud sportcentrum De Bloesem	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten sportcentrum De Bloesem.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	Het groot-onderhoud is voor rekening van de gemeente. Bij de aanbesteding van de nieuwbouw zijn hierover afspraken gemaakt met de aannemer.

Voorziening civieltechnische (kunst)werken	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten civieltechnische (kunst)werken.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Onder de onderhoudsposten voor deze voorziening vallen de bruggen, glooiingen, tunnel, steigers, damwand en railing van de boulevard en jachthaven. De voorziening is niet voor het onderhoud van de kademuren en het baggeren. De baggerplicht voor de haven behoort bij de jachthaven exploitant. Op basis van het meerjarenonderhoudsplan voegen we jaarlijks een bedrag aan de voorziening toe.

Voorziening gemeentelijke monumenten	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten gemeentelijke monumenten.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Tot deze voorziening behoren de monumenten (molens en torens). Hierin worden de incidentele onderhoudskosten van de monumenten verwerkt.

Voorziening strandjes	
Doel	Egaliseren van de kosten tot het ophogen van de strandjes.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Zie doel.

Voorziening riolering	
Doel	Via deze voorziening wordt gespaard voor de dekking van vervangingsinvesteringen om zo een geleidelijke overgang naar een situatie van directe afschrijving, waarbij investeringen ineens worden gedekt en geen rente verschuldigd is, te bereiken (ideaal-complex).
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	In de raad van 5 juli 2011 is besloten deze voorziening in te stellen. Vanaf 2012 is gestart met een gecontroleerde tariefontwikkeling waarbij de tarieven rioolheffing zich geleidelijk naar een structureel niveau bewegen. Het gemiddeld investeringsniveau zoals opgenomen in het laatste v-GRP 2024-2028 is het uitgangspunt voor de berekeningen.

Voorziening afvalstoffenheffing	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Deze voorziening is bedoeld om ongewenste schommelingen in de tarieven op te vangen die aan derden in rekening worden gebracht.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Overschot c.q. tekort bij de jaarrekening op de exploitatie van de afvalverwijdering en de OLAZ. Incidentele lasten (specifieke projecten) in begroting of begrotingswijzigingen.
Hoogte	Geen maximum
Toelichting	In de begroting wordt de opbrengst van de afvalstoffenheffing kostendekkend geraamd. Bij het opstellen van de jaarrekening blijkt of er op het product afvalstoffenheffing een overschot of een tekort is. Het verschil wordt toegevoegd of onttrokken aan deze voorziening.

Voorziening Wegen	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten groot onderhoud Wegen
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Deze voorziening dient als egalisatie voor het jaarlijks groot onderhoud van de wegen. De omvang van deze voorziening is gekoppeld aan het beleidsplan wegen 2025-2034.

Voorziening wethouderspensioenen/Appa	
Doel	Opvangen van toekomstige pensioenuitgaven van (voormalige) wethouders
Tijdsfactor	31-12-2027
Toelichting	De voorziening is in 2012 gevormd om toekomstige pensioenuitgaven van wethouders te kunnen opvangen. Voor arbeidsgerelateerde kosten mogen volgens het BBV geen voorzieningen worden gevormd, maar voor de wethouderspensioenen is hiervoor een uitzondering gemaakt. Door een derde partij wordt jaarlijks een actuariële berekening gemaakt van de pensioenverplichtingen, op basis waarvan aanpassing van de voorziening nodig is. Deze werkwijze loopt t/m 2027. Bij de behandeling van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) is besloten dat de APPA-pensioenen verplicht moeten worden overgedragen aan het ABP. Per 1-1-2028 is voor de wethouders een pensioenpremie verschuldigd welke ten laste van de begroting moet worden gebracht.

Voorziening Verlofsparen	
Doel	Ter dekking van het gespaarde verlof (ambtelijke medewerkers)
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	Medewerkers kunnen echter vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren sparen. Deze verlofuren verjaren niet. Omdat bij dit verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en afbouw kennen, vormen we hiervoor een voorziening. De toevoeging is de opbouw van het spaarverlof, de onttrekking is de daadwerkelijke opname van het verlof. Als tarief hanteren we het uurloon van de medewerker.

Voorziening RVU	
Doel	Egalisatievoorziening voor medewerkers die gebruik maken van de RVU-regeling.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	In 2024 heeft er een CAO-wijziging plaatsgevonden, waardoor medewerkers die uiterlijk 31 december 2028 de AOW-gerechte leeftijd bereiken en 41 jaar in dienst zijn geweest bij een bij ABP aangesloten werkgever vervroegd uit dienst kunnen treden met behoud van een maandelijkse uitkering. In dit kader moeten gemeenschappelijke regelingen een voorziening vormen. Het instellen van de voorziening RVU is conform de wettelijke regels van het BBV.

Voorziening grondexploitaties	
Doel	Opvangen nog te maken kosten voor reeds afgesloten GREX-en.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Bij het afsluiten van een plan kan het nodig zijn dat er nog bepaalde kosten moeten worden gemaakt. Deze kosten zijn beperkt van omvang, te overzien en binnen een niet al te lange periode uitgevoerd.

Voorziening Precario	
Doel	Dekking risico voor lagere opbrengsten uit de precariobelasting. Enduris heeft procedure aangespannen tegen opgelegde aanslagen.
Tijdsfactor	Afwikkeling na uitspraak op cassatieverzoek.
Toelichting	In verband met een lopende procedure over de aanslagen precario met Enduris wordt 100% van de betwiste vordering opgenomen in een voorziening.

Totaaloverzicht voorzieningen 2026-2029

De stand van de voorzieningen op 1 januari 2026 bedraagt conform begroting 2025 en jaarrekening 2024 € 6.031.000. Na verwerking van de mutaties uit de begroting 2026 en de geplande mutaties in de periode 2027-2029 resteert per ultimo 2029 een bedrag van € 3.194.000.

Naam voorziening (Bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-2025	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2026	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2027	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2028	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2029
Voorziening gemeentelijke gebouwen	20	115	117	18	115	62	71	115	161	25	115	49	91
Voorziening sportcentrum De Bloesem	203	207	166	244	207	229	222	207	181	248	207	230	225
Voorziening civieltechnische (kunst)werken	59	85	79	65	85	37	113	85	70	128	85	8	205
Voorziening gemeentelijke monumenten	120	30	29	121	30	14	137	30	14	153	30	34	149
Voorziening strandjes	1	15	0	16	15	0	31	15	40	6	15	0	21
Voorziening riolering	427	750	750	427	800	800	427	850	850	427	900	900	427
Voorziening afvalstoffenheffing	384	0	75	309	0	65	244	0	50	194	0	45	149
Voorziening wegen	1.500	176	659	1.017	176	172	1.021	176	3	1.194	176	474	896
Voorziening APPA	2.187	0	3	2.184	0	2.184	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening Verlofsparen	26	0	0	26	0	0	26	0	0	26	0	0	26
Voorziening RVU	0	27	27	0	27	27	0	27	27	0	0	0	0
Voorziening grondexploitaties	100	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening precario	1.004	0	0	1.004	0	0	1.004	0	0	1.004	0	0	1.004
Totaal voorzieningen	6.031	1.405	2.005	5.431	1.455	3.590	3.297	1.505	1.397	3.405	1.528	1.740	3.194

Mutaties in de voorzieningen 2026-2029

Mutatie in de voorzieningen door toevoegingen.

Mutaties voorziening per programma	BG 2026	BG 2027	BG 2028	BG 2029
1. Bestuur en veiligheid	5	5	5	5
Voorziening Gemeentelijke gebouwen	5	5	5	5
2. Wonen en voorzieningen	309	309	309	309
Voorziening Gemeentelijke gebouwen	72	72	72	72
voorziening Gemeentelijke monumenten	30	30	30	30
Voorziening sportcentrum	207	207	207	207
6. Leefomgeving en mobiliteit	1.033	1.083	1.133	1.183
Voorzieing Riolering	750	800	850	900
Voorziening Civiel technische kunstwerken	85	85	85	85
Voorziening Gemeentelijke gebouwen	7	7	7	7
voorziening Onderhoud Strandjes	15	15	15	15
Voorziening Wegen	176	176	176	176
91. Overhead	58	58	58	30
Voorziening Gemeentelijke gebouwen	30	30	30	30
Voorziening RVU	27	27	27	-
Totaal	1.405	1.455	1.505	1.528

Mutaties in de voorzieningen door uitgaven

Bedragen	2026	2027	2028	2029
Gemeentehuis	36	1	31	13
Muziekzaal Ons Genoegen	6	1	4	0
Speel-O-Theek Kapelle	5	1	-	2
Dicwale, fruitteelmuseum	13	1	10	6
Recreatie, praathuisje	2	1	2	4
Recreatie, peilhuisje	3	1	-	-
Dorpshuis De Wemel	8	11	26	-
Dorpshuis Schore	22	-	42	6
Dorpshuis De Vroone	7	10	29	4
Begraafplaatsen	3	-	3	-
Voorziening gemeentelijke gebouwen	117	62	161	49
Sportcentrum De Bloesem	166	229	181	230
Voorziening sportcentrum De Bloesem	166	229	181	230
Onderhoud haven en sluizen, bruggen, tunnel	79	37	70	8
Voorziening civieltechnische (kunst)werken	79	37	70	8

Bedragen	2026	2027	2028	2029
Gemeentelijke monumenten	29	14	14	34
Voorziening gemeentelijke monumenten	29	14	14	34
Ophogen strandjes	-	-	40	-
Voorziening strandjes	-	-	40	-
Groot onderhoud en vervanging riolering	750	800	850	900
Voorziening riolering	750	800	850	900
demping woonlasten	75	65	50	45
Voorziening afvalstoffenheffing	75	65	50	45
Loonkosten	3	2.184	-	-
Voorziening APPA	3	2.184	-	-
Wegen	659	172	3	474
Voorziening wegen	659	172	3	474
Smokkelhoek	100	-	-	-
Voorziening Grondexploitaties	100	-	-	-
Uitkeringen	27	27	27	-
Voorziening RVU	27	27	27	-
Totaal onttrekkingen uit voorzieningen	2.005	3.590	1.397	1.740
Totaal dotaties aan voorzieningen	1.405	1.455	1.505	1.528

Investeringsplan 2026-2029

Programma	Product	Inv 2026	Inv 2027	Inv 2028	Inv 2029
2. Wonen en voorzieningen	201. Sociale samenhang door passende voorzieningen	60	52	76	194
	202. De beste onderwijskansen voor alle Kapelse kinderen	2.500	2.060	5.000	-
	204. Cultureel erfgoed	-	30	-	64
Totaal 2. Wonen en voorzieningen		2.560	2.142	5.076	258
3. Sociaal Domein	303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	50	50	50	50
Totaal 3. Sociaal Domein		50	50	50	50
4. Economische versnelling en toerisme	402. Toerisme en recreatie	800	-	-	-
Totaal 4. Economische versnelling en toerisme		800	-	-	-
6. Leefomgeving en mobiliteit	601. Leefomgeving	2.282	1.438	3.013	139
	604. Mobiliteit	75	-	-	-
	606. Riolering	978	1.043	998	542
	607. Begraafplaatsen	218	42	486	-
Totaal 6. Leefomgeving en mobiliteit		3.553	2.524	4.497	681
91. Overhead	9102. Huisvesting gemeentehuis	237	-	67	-
Totaal 91. Overhead		237	-	67	-
Totale investeringen		7.200	4.716	9.690	989

Bedragen x € 1.000

De kapitaallasten (afschrijvingen en rente) zijn opgenomen in de meerjarenraming.

Geprognoseerde Balans

Activa	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
(im) Materiële vaste activa	72.252	90.600	94.823	96.728	103.376	101.373
Financiële vaste activa	1.505	1.610	1.610	1.610	1.610	1.610
Financiële vaste activa: Leningen	4.769	4.927	4.927	4.927	4.927	4.927
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Totaal Vaste Activa	78.526	97.137	101.360	103.265	109.913	107.910
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	-491	2.642	3.674	4.006	113	-2.977
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen <1 jaar	15.303	9.500	1.000	1.000	1.000	1.000
Liquide middelen	28	28	28	28	28	28
Overlopende activa	2.522					
Totaal Vlottende Activa	17.362	12.170	4.702	5.034	1.141	-1.949
Totaal Activa	95.888	109.307	106.062	108.299	111.054	105.961

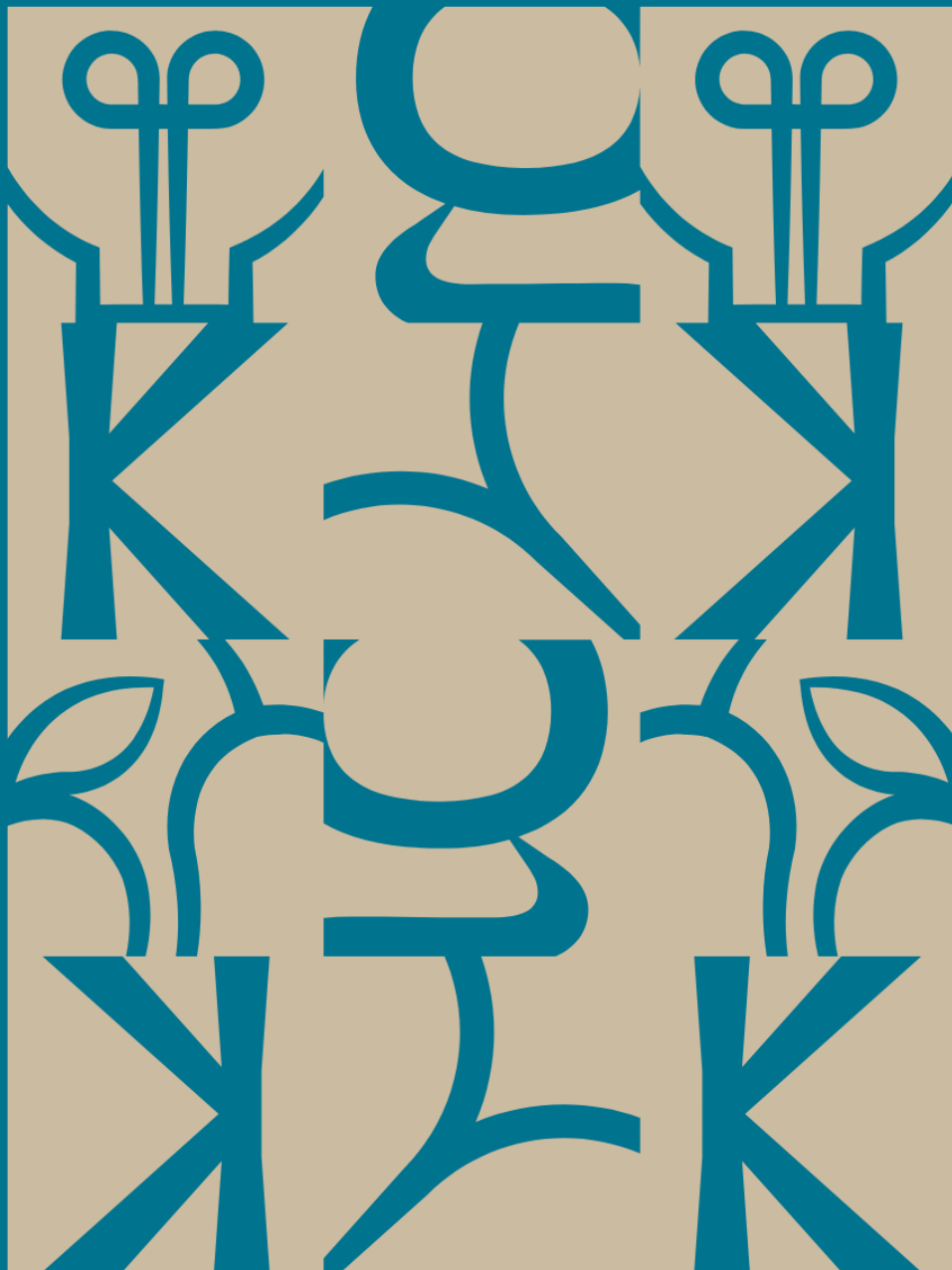
Passiva	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Eigen vermogen - Algemene reserve	15.342	8.787	10.479	10.707	11.041	11.375
Eigen vermogen - Bestemmingsreserve	22.660	27.302	26.655	25.871	25.087	24.303
Voorzieningen	4.894	6.031	5.431	3.297	3.405	3.194
Vaste schuld	41.779	39.524	39.814	41.479	44.024	42.714
Totaal Vaste Passiva	84.675	81.644	82.379	81.354	83.557	81.586
Vlottende schuld	5.820	5.820	5.820	5.820	5.820	5.820
Overlopende passiva	5.393	21.843	17.863	21.125	21.677	18.555
Totaal Vlottende Passiva	11.213	27.663	23.683	26.945	27.497	24.375
Totaal Passiva	95.888	109.307	106.062	108.299	111.054	105.961

Incidentele baten en lasten

Baten en lasten	2026	2027	2028	2029
1 Bestuur en veiligheid				
lasten				
Devices nieuwe gemeenteraad (BG26 1.1)	12	-	-	-
Nieuwe gemeenteraad (BG26 1.1)	22	-	-	-
baten				
Opvang ontheemde Oekraïne - risicovoller ramen	290	-	-	-
2 Wonen en voorzieningen				
lasten				
Beleids- en beheerplan Sportparken (BG26 2.1)	5	-	-	-
Logopedische screening kleuters afbouwen	6	-	-	-
Noodlokalen Speciaal Onderwijs	33	-	-	-
Subsidie schoolbegeleiding - afbouwing (BG25 2.6)	38	26	-	-
3 Sociaal Domein				
lasten				
Cliëntvolgsysteem Kapels netwerk (BG24 3.7)	5	-	-	-
Pilot Wasbare Luiers (BG25 3.21)	15	-	-	-
Pilot Wijk GGD'er (BG25 3.8)	60	-	-	-
Pilot Zelfregiecentrum (ZRC) Wemeldinge (BG25 3.7)	45	-	-	-
Tejo-huis afbouw (BG25 mj 3.3)	5	5	-	-
Toezichthouders zorgfraude (BG26 3.17)	28	-	-	-
baten				
Overschot regiobudget beschermd wonen (BG26 3.18)	500	-	-	-
Regiobudget beschermd wonen (BG25 3.8)	60	-	-	-
Spuk IZA (BG25 3.7)	45	-	-	-

Baten en lasten	2026	2027	2028	2029
5 Klimaat, energie en milieu				
lasten				
Inhuur Verduurzamen bedrijfsterreinen en waterstof (BG25 5.17)	39	40	-	-
Uitvoering gebiedsgerichte aanpak zoetwater (BG26 5.12)	5	-	-	-
6 Leefomgeving en mobiliteit				
lasten				
Beleids- en beheerplan Speelplaatsen (BG26 6.4)	20	-	-	-
Gereedmaken inbreidingslocaties	-	-	20	-
Inhuur begraven administratief	60	-	-	-
Markeringen verkeersdrempels (BG26 6.3)	25	-	-	-
Onderzoek naleving alcoholwet (BG26 mj 6.xx)	-	3	-	-
Project gebiedsdekkend omgevingsplan (BG26 6.7)	-	34	34	34
Vervanging bewegwijzeringsborden (BG25 mj 6.1)	25	-	-	-
Vervanging fietssluisen en banken	15	-	-	-
Verwerken baggerspecie depot Waterschap	43	-	-	-
Zebepad Abdijstraat	25	-	-	-
baten				
Inhuur Begraven administratief	60	-	-	-
90 Middelen				
baten				
Dividend ZEH (BG26 91.5)	1.335	1.068	334	334
91 Overhead				
lasten				
Aanbesteding zaaksysteem (BG26 91.4)	10	-	-	-
CRM (BG26 mj 91.1)	-	20	-	-
Digitoegankelijkheidsonderzoek (BG26 91.2)	8	-	-	-
Incidenteel saldo naar Algemene reserve	357	-	-	-
Taxatie gebouwen en inventaris	-	15	-	-

Baten en lasten	2026	2027	2028	2029
Toevoeging RVU	27	27	27	-
Verlenging Safe GPT/AI (BG26 91.1)	15	-	-	-
Vervanging mobile devices	-	11	-	-
Woo-platform (BG26 91.3)	8	-	-	-
ZEH-dividend (INC) naar Algemene Reserve	1.335	1.068	334	334
Totaal incidentele lasten	2.290	1.249	415	368
Totaal incidentele baten	2.290	1.068	334	334
Saldo incidentele baten en lasten	-	181	81	34

Meerjaren- begroting

1. Bestuur en Veiligheid
2. Wonen en Voorzieningen
3. Sociaal Domein
4. Economische versnelling en Toerisme
5. Klimaat, Energie en Milieu
6. Leefomgeving en Mobiliteit

Middelen, overhead en
vennootschapsbelasting

Totalen per programma	2026	2027	2028	2029
Totale baten	-50.752	-52.963	-51.293	-54.625
Mutatie reserves lasten				
Overhead	1.692	1.068	334	334
Totale lasten reserves	1.692	1.068	334	334
Mutatie reserves baten				
Wonen en voorzieningen	-410	-667	-667	-667
Economische versnelling en toerisme	-2	-34	-34	-34
Klimaat, energie en milieu	-4	-4	-4	-4
Leefomgeving en mobiliteit	-135	-75	-75	-75
Overhead	-5	-845	-5	-5
Vennootschapsbelasting	-91	0	0	0
Totale baten reserves	-647	-1.624	-785	-785
Totaal	-27	0	325	725

Programma Bestuur en veiligheid

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2027	2028	2029	Financiën	STR/INC
	Inspanning							
1.9	Komende jaren onderzoeken we hoe toekomstbestendige brandweerzorg in de gemeente uitgevoerd kan worden en welke scenario's er zijn.	VRZ	Besluitvormend	X	X	X	Binnen budget	INC

Wat gaat het kosten?

Bestuur en veiligheid	2027	2028	2029
Sterk bestuur	1.160	1.252	1.291
Dienstverlening	51	51	51
Digitalisering en datagedreven werken	31	31	31
Veiligheid	1.118	1.159	1.181
Burger- en overheidsparticipatie	8	8	8
Regionale samenwerking	241	241	241
Burgerzaken	466	480	496
Lasten	3.075	3.221	3.299
Veiligheid	0	0	0
Burgerzaken	-320	-320	-320
Baten	-320	-320	-320
Totaal	2.754	2.901	2.978

Programma Wonen en voorzieningen

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2027	2028	2029	Financiën	STR/INC
	<i>Geen bijzonderheden</i>							

Wat gaat het kosten?

Wonen en voorzieningen	2027	2028	2029
Sociale samenhang door passende voorzieningen	2.617	2.663	2.673
De beste onderwijskansen voor alle Kapelse kinderen	1.832	1.837	2.149
Wonen voor iedereen	129	149	166
Cultureel erfgoed	125	123	124
Accommodaties	66	66	66
GREX - woningbouw	7.597	4.897	6.922
Lasten	12.365	9.735	12.099
Sociale samenhang door passende voorzieningen	-1.066	-1.096	-1.096
De beste onderwijskansen voor alle Kapelse kinderen	-422	-422	-422
Wonen voor iedereen	-362	-362	-362
Cultureel erfgoed	-1	-1	-1
Accommodaties	-88	-88	-88
GREX - woningbouw	-7.597	-4.897	-6.922
Mutatie reserves	-667	-667	-667
Baten	-10.203	-7.533	-9.558
Totaal	2.163	2.202	2.541

Programma Sociaal Domein

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2027	2028	2029	Financiën	STR/ INC
3.21	Na een positieve evaluatie willen we de inzet van de Wijk GGD'er structureel continueren.	GGD	Informeren	X	X	X	Binnen budget: Lokale preventiemiddelen beschermd wonen	STR
3.22	Na een positieve evaluatie willen we het Zelfregiecentrum continueren.	HerstelTalent	Informeren	X	X	X	Binnen budget: Aanvullend Zorg- en Welzijns Akkoord (AZWA)	STR

Nr.	Taakstelling	Toelichting	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
3.23	Hervormingsagenda	We blijven we inzetten op kostenbeheersing door de maatregelen van de Hervormingsagenda uit te voeren, de afbakening in de nieuwe Verordening Jeugdhulp, uitbreiding van het Centrum voor Jeugd en Gezin én afbouw Jeugdzorgplus. Casemanagement voeren we per 2025 zelf uit in plaats van het in te kopen via IJZ. Zie inspanningen programmabegroting 2026 3.8 t/m 3.13.	€ 600.000,-	€ 600.000,-	€ 600.000,-
3.24	Eigen bijdrage	Eigen bijdrage Jeugdhulp (advies VNG n.a.v. rapport deskundigencommissie van Ark 2025).		€ 157.000,-	€ 162.000,-
3.25	Eigen bijdrage	Eigen bijdrage Jeugdhulp (lokale inschatting meer inkomsten).		€ 50.000,-	€ 50.000
3.26	Trajectduur	Sturen op trajectduur Jeugdhulp (advies VNG n.a.v. rapport deskundigencommissie van Ark 2025).		€ 41.000,-	€ 42.000,-
3.27	Stelpost	Stelpost in afwachting van het nieuw advies van de commissie-Van Ark (advies VNG n.a.v. rapport deskundigencommissie van Ark 2025).		€ 1.058.933	€ 891.031

Wat gaat het kosten?

Sociaal Domein	2027	2028	2029
Positieve gezondheid	2.576	2.616	2.661
Inclusieve samenleving	804	819	841
Ondersteunen kwetsbare inwoners	16.144	16.113	16.126
Lasten	19.524	19.548	19.628
Positieve gezondheid	-88	-88	-88
Inclusieve samenleving	-50	-50	-50
Ondersteunen kwetsbare inwoners	-2.557	-2.764	-2.769
Baten	-2.695	-2.902	-2.907
Totaal	16.830	16.646	16.722

Programma Economische versnelling en toerisme

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2027	2028	2029	Financiën	STR/INC
	<i>Geen bijzonderheden</i>							

Wat gaat het kosten?

Economische versnelling en toerisme	2027	2028	2029
Economische versnelling	137	140	141
Toerisme en recreatie	270	276	282
GREX - bedrijfsterrein	61	0	0
Lasten	468	416	424
Toerisme en recreatie	-4	-4	-4
GREX - bedrijfsterrein	-61	0	0
Mutatie reserves	-34	-34	-34
Baten	-99	-38	-38
Totaal	369	378	385

Programma Klimaat, energie en milieu

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2027	2028	2029	Financiën	STR/INC
5.19	We realiseren een stelpost op de gelden CDOKE		Informereren	x	x	x	Vanaf 2027 € 423.000	STR

Wat gaat het kosten?

Klimaat, energie en milieu	2027	2028	2029
Natuur en biodiversiteit	17	17	17
Afvalstoffenheffing	1.548	1.541	1.542
Circulaire gemeente	494	515	540
Elektriciteit	6	6	6
Duurzame mobiliteit	2	2	2
Verduurzaming eigen organisatie	3	3	3
Klimaatbestendige leefomgeving	5	5	5
Warmte in gebouwde omgeving	92	94	96
Waterstof	40	0	0
Lasten	2.207	2.182	2.210
Afvalstoffenheffing	-1.797	-1.789	-1.792
Warmte in gebouwde omgeving	-3	-3	-3
Mutatie reserves	-4	-4	-4
Baten	-1.803	-1.796	-1.799
Totaal	404	386	411

Programma Leefomgeving en mobiliteit

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2027	2028	2029	Financiën	STR/INC
	Omgevingsrecht							
6.10	We stellen een gebiedsdekkend omgevingsplan op, een verplichting vanuit de Omgevingswet. Dit project loopt van 2026 tot en met 2029.		Informeren	x	x	x	Jaarlijks € 34.000,-	INC
	Openbare Verlichting							
6.11	Vervangen van masten en conventionele armaturen voor LED-armaturen. Projectmatig en planmatig		Informeren	x	x	x	Dekking beleidsplan OV	INC
	Civieltechnische kunstwerken							
6.12	Groot onderhoud volgens onderhoudsplan van verschillende civieltechnische kunstwerken		Informeren	x	x	x	Dekking uit voorziening	INC
	Speeltoestellen							
6.13	Vervangen speeltoestellen en valondergrond aan de Boomweidelaan 12 en park Eliwerve.		Informeren	x			Binnen budget	INC
6.14	Vervangen van valondergrond Oude Bosstraat		Informeren		X		Binnen budget	INC
	Omgevingsrecht							
6.15	Naleefonderzoek Alcoholwet		Informeren	x			€ 3.000,-	INC

Wat gaat het kosten?

Leefomgeving en mobiliteit	2027	2028	2029
Leefomgeving	2.932	3.006	3.131
Leefomgeving - Natuur en biodiversiteit	985	1.004	1.023
Leefomgeving - Klimaatbestendige leefomgeving	0	0	0
Mobiliteit	105	105	105
Omgevingsrecht	2.230	2.306	2.388
Riolering	1.824	1.897	1.960
Begraafplaatsen	312	339	347
Lasten	8.389	8.658	8.955
Leefomgeving	-203	-203	-203
Leefomgeving - Natuur en biodiversiteit	-20	-20	-20
Mobiliteit	0	0	0
Omgevingsrecht	-846	-846	-846
Riolering	-2.031	-2.105	-2.182
Begraafplaatsen	-318	-325	-350
Mutatie reserves	-75	-75	-75
Baten	-3.493	-3.574	-3.676
Totaal	4.896	5.083	5.279

Overzicht Middelen

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2027	2028	2029	Financiën	STR/ INC
91.8	Speerpunt 1 uit de I-Visie: 1 systeem waarin het volledige klantbeeld is vastgelegd (CRM). Het systeem maakt koppelingen met onze huidige systemen zodat medewerkers een volledig beeld van de inwoner hebben.	Bevelandse gemeenten en GR de Bevelanden	Informeren	X			Extra middelen € 20.000,-	INC

Nr.	Taakstelling	Toelichting	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
91.9	Stelpost	Herverdeling gemeentefonds	€ 200.000	€ 400.000	€ 600.000
91.10	Taakstelling	Afschrijvingstermijnen en restwaarde van bestaande activa. Hier voeren we in 2026 een onderzoek voor uit.	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
91.11	Taakstelling	Personeel	€ 196.000	€ 284.000	€ 283.000

Wat gaat het kosten?

Middelen	2027	2028	2029
Algemene dekkingsmiddelen			
Belastingen en heffingen	120	131	137
Geldmiddelen	700	815	879
Lasten	820	946	1.016
Belastingen en heffingen	-4.197	-4.362	-4.512
Geldmiddelen	-2.968	-2.352	-2.434
Algemene uitkering	-27.707	-28.933	-29.894
Baten	-34.873	-35.647	-36.840
Saldo alg. dekkingsmiddelen	-34.053	-34.701	-35.824
Overhead			
Kosten organisatie	4.282	5.019	5.831

Middelen	2027	2028	2029
Huisvesting gemeentehuis	473	448	444
ICT	89	69	69
P&O	128	128	128
Voorlichting en communicatie	35	35	35
Juridische zaken	35	35	35
Ondernemingsraad	6	6	6
GR de Bevelanden (excl. WIZ)	1.623	1.623	1.623
Mutatie reserves	1.068	334	334
Lasten	7.739	7.697	8.505
Kosten organisatie	-243	-248	-254
Huisvesting gemeentehuis	-1	-1	-1
Juridische zaken	-13	-13	-13
Mutatie reserves	-845	-5	-5
Baten	-1.102	-267	-272
Saldo overhead	6.637	7.430	8.232
Vennootschapsbelasting			
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Lasten	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0
Baten	0	0	0
Saldo vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal	-27.415	-27.271	-27.592

Bijlagen

Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren zijn wettelijk voorgeschreven in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten. De nummering en het taakveld is overeenkomstig deze regeling. Door het vervallen van indicatoren ontbreken enkele nummers. De indicator, eenheid, de omschrijving en de bron van de indicator is afkomstig van Waarstaatjegemeente.nl. De vermelde data zijn ontleend uit eigen gegevens, de eigen begroting of afkomstig van Waarstaatjegemeente.nl. De gegevens van dit dataplatform zijn op 21 augustus 2025 overgenomen. Als er door de bronhouder geen gegevens zijn verstrekt, is dit met een * aangegeven. Er is overigens niet altijd een direct verband met de opgenomen activiteit binnen de programma's.

Taakveld	Indicator	Eenheid	2023	2024	2025	2026
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,7	7,3	7,8	7,4
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,1	6,3	7,0	7,2
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 393	€ 430	€ 428	€ 436
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	11%	9%	8%	11%
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	15 %	14%	13%	12%
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	21	14	*	*
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	1,1	1,2	*	*
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2,7	2,7	*	*
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	1,1	1,2	*	*
1. Veiligheid	Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde / gezag	per 1.000 inwoners	*	2,3	*	*
3. Economie	Functiemenging	%	50,7	*	*	*
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	197	*	*	*
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	0,0	0,0	*	*
4. Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	15	15	*	*
4. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	%	1,8	1,8	*	*
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	*	48,2	*	*
6. Sociaal domein	Banen	aantal per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	717,2	*	*	*
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	%	1	*	*	*
6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	%	2	*	*	*

Taakveld	Indicator	Eenheid	2023	2024	2025	2026
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	76,3	76,0	*	*
6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	%	1	*	*	*
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	116,5	126,4	*	*
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 j	138,9	152,5	*	*
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	Aandeel jongeren tot 18 jaar (%)	16,6	17,9	*	*
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	Aandeel jongeren tot 18 jaar (%)	1,2	1,4	*	*
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	Aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar (%)	*	*	*	*
6. Sociaal domein	Cliënten met maatwerkarrangement WMO	per 10.000 inwoners	760	770	*	*
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	109	*	*	*
8. Vhrosv	WOZ-waarde – Woningen totaal	x €1.000	331	354	373	*
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	*	4	*	*
8. Vhrosv	Demografische druk	%	83,9	84,6	85,4	*
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€	759	770	798	*
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	883	894	926	*

Begroting per taakveld

	Lasten	Baten	Totaal
0.1 Bestuur	1.415	0	1.415
0.2 Burgerzaken	491	-320	171
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	89	-355	-266
0.4 Overhead	5.933	-254	5.679
0.5 Treasury	618	-3.143	-2.525
0.61 OZB woningen	106	-2.804	-2.697
0.62 OZB niet-woningen	0	-721	-721
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0
0.64 Belastingen overig	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	-27.007	-27.007
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	91	0	91
0.10 Mutaties reserves	1.692	-647	1.045
0. Bestuur en ondersteuning	10.435	-35.252	-24.816
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.034	0	1.034
1.2 Openbare orde en veiligheid	432	0	432
1. Veiligheid	1.465	0	1.465
2.1 Verkeer en Vervoer	2.612	-28	2.585
2.2 Parkeren	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	35	-73	-38
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	2.647	-101	2.546
3.1 Economische ontwikkeling	92	-3	89
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	366	-333	32
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	51	-10	40

	Lasten	Baten	Totaal
3.4 Economische promotie	172	-509	-337
3. Economie	681	-856	-175
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	844	-320	525
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	577	-103	474
4. Onderwijs	1.421	-422	999
5.1 Sportbeleid en activering	532	-78	454
5.2 Sportaccommodaties	2.079	-909	1.170
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	197	0	197
5.4 Musea	119	0	119
5.5 Cultureel erfgoed	124	-1	123
5.6 Media	548	0	548
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.293	-97	1.195
5. Sport, cultuur en recreatie	4.891	-1.085	3.806
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.315	-2.759	557
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	739	0	739
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	432	-5	427
6.3 Inkomensregelingen	3.009	-2.034	976
6.4 WSW en beschut werk	411	0	411
6.5 Arbeidsparticipatie	547	-258	289
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.558	0	1.558
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	0	0
6.712 Begeleiding (Wmo)	0	0	0
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	0	0	0

	Lasten	Baten	Totaal
6.713 Dagbesteding (Wmo)	0	0	0
6.71b Begeleiding (WMO)	0	0	0
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	0	0
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0
6.72a Jeugdhulp begeleiding	0	0	0
6.72b Jeugdhulp behandeling	0	0	0
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0
6.73a Pleegzorg	0	0	0
6.73b Gezinsgericht	0	0	0
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0
6.74c Gesloten plaatsing	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	2.551	0	2.551
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	0
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	525	0	525
6.791 PGB Wmo	2.965	-95	2.870
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0
6.792 PGB Jeugd	34	0	34
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	0	0	0
6.812 Maatschappelijke - en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	0
6.81a Beschermd wonen (WMO)	0	0	0

	Lasten	Baten	Totaal
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0
6.82b Jeugdreclassering	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	397	0	397
6.822 Jeugdreclassering	45	0	45
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	2.677	0	2.677
6. Sociaal domein	19.205	-5.150	14.056
7.1 Volksgezondheid	1.022	-45	977
7.2 Riolering	1.757	-1.984	-227
7.3 Afval	1.543	-1.799	-256
7.4 Milieubeheer	229	0	229
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	363	-305	58
7. Volksgezondheid en milieu	4.913	-4.133	780
8.1 Ruimte en leefomgeving	305	-125	180
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.530	-3.530	0
8.3 Wonen en bouwen	1.878	-746	1.132
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.714	-4.401	1.312
Totaal	51.373	-51.399	-27